Stuk **1898** (2008-2009) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

24 oktober 2008

BELEIDSBRIEF

Financiën en Begroting

Beleidsprioriteiten 2008-2009

ingediend door de heer Dirk Van Mechelen,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

INHOUD

Blz.

A. Luik Fiscaliteit 5
1. De omkadering van fiscale maatregelen 5
1.1. Overzichtelijke en toegankelijke informatie. 5
1.2. Kracht van informatie en communicatie 5
1.3. De Waarnemingspost voor de gewestelijke fiscaliteit: garantie op succes of discussieforum? 6
1.4. Uitbouw fiscale kenniscel 8
1.5. Europese contouren van het regionaal fiscaal beleid 9
1.6. Administratieve lastenvermindering 11
2. Gewestbelastingen: evaluatie en contouren 12
2.1. Algemene beschrijvende evaluatie 12
2.2. Onroerende voorheffing 14
2.2.1. Effecten van a priori controle op het aantal bezwaarschriften 14
2.2.2. Energiezuinige woningen 16
2.2.3. Bijkomende vrijstelling voor materieel en outillage 17
2.2.4. Binnengemeentelijke differentiatie opcentiemen 18
2.3. Planbatenheffing: daadwerkelijke inning vanaf 2009 18
2.4. Leegstandsheffing woningen: overheveling heffing naar gemeentelijk niveau 19
2.5. Registratie- en successierechten 21
2.5.1. Vrijstelling successierechten voor gezinswoningen 21
2.5.2. Harmonisering van de fiscale voordelen bij de aankoop van een eerste woning ... 21
2.5.3. Bij-abattement van 100.000 euro bij aankoop en hypotheekvestiging 22
2.5.4. Het bijzonder vast registratierecht voor minnelijke ontbindingen van koopovereenkomsten 23
2.5.5. De verlaging van het tarief voor beroepspersonen 23
2.6. Verkeersbelastingen 24
2.6.1. Vrijstelling van verkeersbelasting voor aanhangwagens 24
2.6.2. Autonome inning van de verkeersbelastingen 25
2.6.3. Voorbereidende decretale aanpassingen inzake verkeersbelastingen 27
2.6.4. De kilometerheffing voor vrachtwagens 27
2.7. Vlaamse vermindering van de personenbelasting. 29
3. Uitbouw van een autonome Vlaamse administratie 30
3.1. Het FOBO-project binnen de Vlaamse Belastingdienst: een stand van zaken 30
3.2. De verdere uitbouw van het VFP 31
3.3. Elektronische verwerking van attesten vrijstelling van successierechten 33
3.4. Vermogensbeheer: Het Onroerend Goed Informatie Netwerk (OGIN) 34
3.5. De Centrale Invorderingscel (CIC) 34

4. Wetenschappelijke ondersteuning via het steunpunt fiscaliteit en begroting 35
5. Meer autonomie voor Vlaanderen 37
5.1. Mogelijkheden voor een hervorming van de personenbelasting 37
5.2. Contouren voor de regionalisering van de vennootschapsbelasting 38
B. Luik Financiën 39
1. Aangepast Instrumentarium voor nieuwe wijze van aansturen 39
1.1. Verantwoordingsstukken bij beheersovereenkomsten: ondernemingsplannen 39
1.2. Nieuwe regels voor begroting en boekhouding 40
1.3. Controle 41
2. Krachtlijnen toekomstig budgettair beleid 42
2.1. Meerjarenbegroting 42
2.2. Vergrijzingsproblematiek: financiële impact op lange termijn 43
2.3. Van schuldbeheer naar reservebeheer 46
3. Financiële organisatie 47
3.1. Organisatie van de boekhouding 47
3.2. Verbetering aankoopproces en scanning 48
3.3. Interne Controle of Organisatiebeheersing 48
4. Alternatieve financiering en PPS-constructies 49
5. Kas-, schuld- en waarborgbeheer 50
5.1. Lokaal fiscaal Pact 50
5.2. Nieuw kassierscontract 51
5.3. Single Euro Payments Area (SEPA) 51
6. Risicomanagement: pooling van de verzekeringen van de agentschappen 52
7. Financiën en Europa: Voorzitterschap 53
8. Vlaanderen internationaal gewogen: rating 53
C. Luik Economisch Overheidsinstrumentarium 54
1. Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) 54
1.1. Inleiding 54
1.2. Realisaties van het lopende begrotingsjaar 55
1.2.1. Kmo-financiering 55
ARKimedes 55
CultuurInvest 56
Fonds Vlaanderen Internationaal 56
Vlaams Innovatiefonds (Vinnof) 56
Waarborgregeling 57
De Winwinlening 57
1.2.2. Publiek-private Samenwerking 58

1.2.3. Actief Vastgoedbeheer 59
1.2.4. Duurzame Ontwikkeling 60
1.3. Toekomstige initiatieven 61
2. Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) 61
2.1. Inleiding 61
2.2. Toekomstige doelstellingen 62
2.3. Besluit 65
3. Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) 65
4. Gimvindus 66

A.Luik Fiscaliteit

1. De omkadering van fiscale maatregelen

1.1 Overzichtelijke en toegankelijke informatie.

Zowel een particuliere belastingplichtige als een professionele fiscalist hebben behoefte aan volledige, toegankelijke en overzichtelijke informatie over de fiscale regelgeving.

Vandaag is die informatie weliswaar grotendeels beschikbaar, maar te zeer verspreid over meerdere informatiebronnen. De federale website www.fisconet.fgov.be maakt zowel wetgeving, rechtspraak, administratieve beslissingen, circulaires en parlementaire vragen en antwoorden voor iedereen toegankelijk. Veel van deze informatie is ook relevant voor de Vlaamse fiscaliteit.

De website www.onroerendevoorheffing.be, aangeboden door de Vlaamse Belastingdienst, biedt zeer volledige en overzichtelijke informatie, specifiek voor de onroerende voorheffing, zoals deze van toepassing is in het Vlaams Gewest. Via deze website kan ook een bezwaarschrift worden ingediend en kan de stand van het bezwaardossier worden gevolgd. Ook kunnen simulaties uitgevoerd worden voor de berekening van de verschuldigde heffing.

Via de website www.vlaanderen.be/belastingen worden enkele brochures en publicaties aangeboden met specifieke informatie over recente maatregelen.

Dit zijn stuk voor stuk waardevolle initiatieven, die een antwoord op vele vragen bieden. Maar de informatie is te verspreid.

Ik zal daarom mijn administratie de mogelijkheden laten onderzoeken om in 2009 een Vlaamse fiscale databank op te zetten. Deze databank moet de beschikbare informatie over de Vlaamse fiscaliteit bundelen en ontsluiten, zowel voor de professionele gebruiker, die op zoek is naar gedetailleerde en door vakspecialisten samengestelde informatie, als voor de belastingbetaler zelf die op zoek is naar pragmatische en bruikbare antwoorden op concrete vragen. De databank moet de gebruiker op een gestructureerde wijze inzicht geven in alle relevante en openbare documenten inzake fiscale regelgeving. En uiteraard is zo'n databank ook in het voordeel van mijn administratie zelf. Het zal immers helpen het overzicht in de regelgeving te bewaren, en toelaten de interne gegevensgaring en –beheer verder te professionaliseren en te automatiseren. Tot slot biedt een databank ook de mogelijkheid om losse, gedecentraliseerde initiatieven te vervangen.

Ik ben ervan overtuigd dat hiermee aan een concrete dringende behoefte wordt voldaan..

1.2 Kracht van informatie en communicatie

Hoewel ik als minister van Financiën en Begroting de al eerder aangehaalde fiscal compliance in de eerste plaats wil bereiken door inhoudelijk sterke en motiverende regelgeving uit te werken, ben ik ervan overtuigd dat het ook belangrijk is zowel de inhoud als het waarom van de regelgeving duidelijk te maken, niet alleen voor fiscalisten, maar voor elke Vlaming.

Daarom werd in het verleden uitdrukkelijk een brede communicatie gevoerd rond fiscaliteit. Ik denk daarbij aan de campagne 'Familie van Vlaanderen' (2004), en meer recent in 2007 de campagne 'Vlaanderen voor een eigen huis'. Beide campagnes combineerden de communicatie over verschillende initiatieven inzake registratie-, schenkings- en successierechten. Ze passen in de betrachting de burger zowel te informeren over het gevoerde beleid, als in een breder opzet om de burger ook het waarom van dat beleid uit te leggen.

Om redundantie te vermijden, geef ik er de voorkeur aan met een voldoende regelmaat een grote informatieronde te voorzien, gevolgd door periodes met beperktere impact. Daarom ook werd in 2008 geen grote campagne gevoerd.

Uiteraard werd wel verder gebouwd aan de informatieverstrekking. Zo werd uitgebreid informatie ter beschikking gesteld op manifestaties als Batibouw en de Seniorendagen van de Vlaamse overheid.

Ook werd in samenwerking met andere diensten van de Vlaamse overheid de informatieverspreiding op een voor de burger logische manier uitgewerkt. Met het Vlaams Energieagentschap bijvoorbeeld, werd een informatiefolder gemaakt rond de vermindering van onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen.

Daarnaast werkte mijn administratie ook achter de schermen aan een noodzakelijke basis om tot een gerichte en nog meer geprofessionaliseerde communicatie te komen. Zo werd in 2008 de website http://fin.vlaanderen.be gaandeweg verder uitgebouwd, met als doel informatie te verstrekken over het beleidsdomein Financiën en Begroting, en transparantie te bieden in de kerncijfers van de Vlaamse overheid op financieel vlak.

Zoals ik ook in mijn vorige beleidsbrief schreef, werd in 2008 nagegaan of en hoe het geheugeneffect voor onze transactiebelastingen kan worden opgedreven. Veel Vlaamse belastingen zijn immers transactiebelastingen. De Vlaming wordt ermee geconfronteerd naar aanleiding van een bepaalde gebeurtenis: een overlijden, een schenking, een aankoop of verkoop van een woning. Door gerichter te communiceren, een uitgebreidere mediamix aan te wenden en een continuïteit in de maatregelen te bewerkstelligen, hoop ik dat de maatregelen inzake Vlaamse fiscaliteit tot het collectieve geheugen zullen doordringen. En dat collectieve geheugen is meteen ook het beste geheugen. Dan kunnen mensen immers terecht bij andere mensen die er reeds gebruik van hebben gemaakt. Een groep die op zich ook steeds groter wordt.

In 2009 zal er een brede informatieverstrekking gebeuren rond de Vlaamse korting op de personenbelasting voor de beroepsactieve inwoner van het Vlaams Gewest. Zowel de inhoud van de maatregel als het waarom ervan, vormen de kernaspecten van de voorlichting. Ik zal er op blijven toezien dat aan elke mogelijke doelgroep, de haar passende informatie al dan niet via intermediairen, aangeleverd wordt. Uiteraard is de fiscale databank die voor 2009 onderzocht wordt hiervoor een belangrijk ondersteunend instrument.

In 2009 wordt , na een lange conceptuele voorbereiding, het Vlaams fiscaal platform operationeel. Met dit Vlaams fiscaal platform, wil de Vlaamse Belastingdienst de burger onder meer de mogelijkheid geven zijn of haar dossier op te volgen, en eventueel on line een bezwaar in te dienen. Dit biedt niet alleen voor de belastingplichtige, maar ook voor de administratie aanzienlijke voordelen.

Een gerichte bekendmaking van het platform, met een nieuwe informatieve portaalsite met betrekking tot fiscaliteit in Vlaanderen incluis, is daarom ook nodig. Afhankelijk van de in productiestelling van de toepassing, zal ook hiervoor aan een creatieve en doeltreffende informatieverstrekking gewerkt worden.

Vanzelfsprekend zal ook de insourcing van de verkeersbelastingen, waarover verder meer, de nodige aandacht krijgen. Zowel het traject van de overname zelf, als de mogelijke hervormingen die hiermee gepaard zullen gaan, zullen zo transparant mogelijk verlopen. Mijn diensten zullen nagaan hoe over deze belastinghervorming best wordt gecommuniceerd en welke informatiestructuren hiertoe intern en extern best worden opgezet. Van een dergelijke pro-actieve aanpak zal later immers de vruchten geplukt worden.

1.3 De Waarnemingspost voor de gewestelijke fiscaliteit: garantie op succes of discussieforum?

Vlaanderen heeft de voorbije twee regeerperiodes heel wat fiscale hervormingen doorgevoerd.

De fiscale maatregelen aangekondigd in het regeerakkoord werden immers volledig gerealiseerd, en bovendien is gebleken dat de ingevoerde maatregelen geen loze maatregelen zijn, en evenmin ondoordacht waren. Telkens hebben zij de beoogde doelstellingen in belangrijke mate bereikt, en viel de budgettaire impact binnen de vooropgestelde grenzen. Of beter nog, er werd zelfs een budgettaire meerwaarde gerealiseerd doordat de belastingbetaler consequenter gebruik maakt van de fiscale regelgeving en de navenante aangifteverplichting.

Voor de uitvoering van deze maatregelen is Vlaanderen nog vaak afhankelijk van de federale overheid, meer bepaald de FOD Financiën die instaat voor de invordering van de meeste gewestbelastingen.

Verder in deze beleidsbrief geef ik aan dat de overname van de inning van bepaalde gewestbelastingen een logische stap is in het streven naar meer fiscale autonomie van Vlaanderen.

Dat betekent niet dat Vlaanderen de federale overheid niet langer nodig heeft, of dat er geen bindende en correcte afspraken meer nodig zijn.

Met het oog op een goede verstandhouding tussen de gewestelijke en de federale fiscale administraties werd bij de FOD Financiën een Waarnemingspost voor de gewestelijke fiscaliteit geïnstalleerd.

Conform het K.B. van 21 april 2007 heeft deze Post tot opdracht:
- Het verzamelen van informatie;
- Het volgen van de evolutie van de opvattingen en praktijken inzake de verdeling van de fiscale bevoegdheden in andere federale staten;
- Het uitvoeren van alle studies en opzoekingen die nodig zijn voor het vervullen van zijn opdrachten;
- Het uitbrengen van adviezen en het richten van aanbevelingen aan de Minister van Financiën.

De Waarnemingspost oefent zijn opdrachten uit in alle onafhankelijkheid en is gemachtigd elk nodig geacht contact te leggen met de administratieve diensten van de betrokken federale entiteiten of met om het even welke instelling of organisme.

De Waarnemingspost voor de gewestelijke fiscaliteit startte recent – dit n.a.v. de betekening op 21 december 2007 door de Waalse regering aan de Eerste Minister om groep 1 van de gewestbelastingen[1] met ingang van 1 januari 2009 in eigen beheer te nemen – haar werkzaamheden op.

Inmiddels werden vier vergaderingen gehouden: 20 maart, 24 april, 26 mei en 23 juni 2008. Tijdens deze vergaderingen werden onder meer de volgende agendapunten besproken:

- Aanpassing van artikel 68ter van de Bijzondere Financieringswet met het oog op de wijziging van de datum 31 december 2003 naar 31 december 2008, tijdspanne waarbinnen de wet tot uitvoering van dit artikel dient(de) gestemd te zijn;
- Wet tot vaststelling van de kostprijs van de dienst van de gewestelijke belastingen, in uitvoering van artikel 68ter BFW;
- Aanpassing van KB van 25 juli 1989 dat uitvoering geeft aan artikel 88 van de Bijzonder Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, teneinde de specifieke regeling van de overname van de dienst van een gewestelijke belasting te regelen.

De betrachting is uiteraard deze drie aspecten geregeld te hebben voor 31 december 2008.

[1] Het betreft: de belasting op de spelen en weddenschappen, de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken.

Zoals gezegd, zijn dit de eerder formele aspecten die dienen uitgevoerd te worden. Maar er zijn andere elementen in de migratie betrokken, die evenzeer uitgeklaard dienen te worden, en die vaak minder expliciet of duidelijk geregeld zijn in wetten, maar die anderzijds een grote impact kunnen hebben op de beheersing van de inning in eigen beheer. Momenteel ligt daarbij vooral de focus op de belastingen die door het Waalse Gewest vanaf 1 januari 2009 zelf zullen worden geïnd, maar de afspraken die hierover zullen gemaakt worden hebben uiteraard een belangrijke precedentswaarde voor latere overnames van gewestbelastingen door andere gewesten.

De belangrijkste aspecten van het overnametraject zijn :

- Ondersteuning bij de voorbereiding en de implementatie van de overname van gewestbelastingen , onder meer door het verzekeren van de aanlevering van de noodzakelijke gegevens (bijvoorbeeld van de DIV).
- Een vlotte overgang van het personeel in een transparante sfeer, waarbij de federale overheid tijdig en open communiceert over de betrokken personeelsleden, met opgave van het niveau, graad, anciënniteit, loonsvoorwaarden, ervaring, huidige standplaats.
- Een duidelijk en afgesproken tijdspad inzake deze overname, waarbij ik bij de federale overheid zal aandringen op maximale flexibiliteit, die de beide partijen trouwens ten goede kan komen.
- Een aanvaardbare regeling over de dossiers uit het verleden, de zogeheten ‘contentieux’. Optimaal is dat het gewest telkens met een propere lei kan starten. Ik tracht een pragmatische regeling te bekomen waarbij de FOD Financiën tijdelijk nog een deel van het ambtenarenkorps na de overnamedatum behoudt, tot na de afwerking van deze historische dossiers.
- Bestaande afspraken en contracten (met partners zoals advocaten en gerechtsdeurwaarders) moeten vlot uitwisselbaar of overdraagbaar zijn. Bestaande samenwerkingsverbanden met andere federale overheidsdiensten (zoals douane en politie) moeten transponeerbaar zijn.

Talrijke, eerder pragmatische zaken zullen via protocol geregeld worden. Het is mijn overtuiging dat telkens een win-win situatie kan worden bekomen voor de beide bestuursniveaus.

In de periode die komt zal mijn administratie – in het licht van de beslissing van de Vlaamse Regering van 10 juli laatstleden inzake de overname van de inning in eigen beheer van de groep der verkeersbelastingen vanaf 2010 – de migratie grondig voorbereiden. Voor bepaalde aspecten zal dit in nauwe samenwerking met het beleidsdomein bestuurszaken gebeuren.

De geschetste vragen dienen elk afzonderlijk een afdoend antwoord te krijgen binnen het vooropgezette tijdsbestek. De opgezette overlegstructuur met de federale overheid geeft hierbij een mogelijkheid tot maximaal succes. Het is mede aan ons om die kans te grijpen.

1.4 Uitbouw fiscale kenniscel

Vorig jaar had ik reeds in mijn beleidsbrief aangekondigd een fiscale kenniscel te willen uitbouwen.

Deze kenniscel fungeert naast de contacten die met de FOD Financiën via de waarnemingspost verlopen.

Deze informele kenniscel kreeg volgende doelstellingen mee :

- Aan de betrokken federale ambtenaren meer duiding geven rond nieuwe fiscale regelgeving;
- Praktische organisatorische gevolgen van nieuwe beleidsinitiatieven in samenspraak met de FOD Financiën bekijken;
- Nader onderzoek verrichten naar het voor de Vlaamse overheid gewenste niveau en inhoud van beleidsinformatie, en samen met de FOD Financiën bekijken hoe deze zo kostenefficiënt mogelijk kan verzameld worden;

- Bij de federale overheidsinstellingen verzamelen van feiten en gegevens die een impact kunnen hebben op het invorderen van de gewestbelastingen. Samen met de federale overheidsdiensten, en zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de federale overheidsdiensten inzake procesvoering, onderzoeken hoe de invordering verder geoptimaliseerd kan worden.

Omdat de ervaring ons geleerd heeft dat doelstellingen soms nobel zijn, maar niet steeds evident, heb ik er van in het begin voor geopteerd om deze cel binnen de beschikbare middelen geleidelijk aan uit te bouwen.

In die zin werd gestart met een pilootproject voor de successierechten. Er werd onderzocht in welke mate gegevens die bij een beperkt aantal ontvangkantoren bij de FOD Financiën konden verzameld worden, zich konden vertalen in bruikbare informatie en met welke struikelblokken we daarbij zouden geconfronteerd worden. Dit project werd in 2008 uitgevoerd. De evaluatie van dit pilootproject was voldoende positief om dit verder uit te breiden. Ook de FOD Financiën werd bereid gevonden om de medewerking verder te zetten.

Binnen mijn administratie werd beslist om binnen het bestaand personeelskader hiervoor een functie te creëren. Per 1 september 2008 werd deze functie ingevuld. Bedoeling is in eerste instantie de praktische problemen, die zich in de pilootfase hadden gemanifesteerd, op te lossen. Het gaat voor successierechten voornamelijk om :

- Het respecteren van de wet op de privacy (het anoniem maken van zeer concrete dossiers vooraleer deze aan de Vlaamse administratie worden meegedeeld);
- Het bekijken van de mate waarin ontbrekende gegevens, zonder al te zware bijkomende uitgaven, kunnen worden verzameld;
- Het onderzoeken hoe de massa aan individuele gegevens ICT-technisch kan verzameld en tot bruikbare gegevens verwerkt worden. Tijdens de pilootfase is dit met beperkte middelen gelukt voor enkele honderden dossiers. Maar toen is ook gebleken dat een steekproef nog onvoldoende informatie verschaft. Met andere woorden idealiter dienen we over de totaliteit van de dossiers te beschikken.

De meeste van deze zaken zullen pas in de loop van 2009 vorm krijgen. In de mate dat dit voor successierechten lukt, kan wellicht dezelfde ervaring gebruikt worden om dit ook voor de andere gewestbelastingen die door de FOD Financiën geïnd worden, te realiseren.

1.5 Europese contouren van het regionaal fiscaal beleid

De diverse staatshervormingen hebben de Gewesten geleidelijk meer fiscale autonomie gegeven.

Vlaanderen heeft sedert de Lambermontakkoorden van 2001 maximaal van de nieuw verworven autonomie gebruik gemaakt .

Niet alleen de lidstaten van de Europese Unie, maar ook de deelstaten zijn bij het uitvaardigen van rechtsregels, ertoe gehouden het Europees recht te respecteren. Het Europees recht geldt immers niet enkel op het niveau van de lidstaten, maar bijvoorbeeld ook op regionaal niveau binnen een lidstaat zelf. Dit is reeds meermaals bevestigd door het Hof van Justitie.

De belangrijkste Europese rechtsregels die de Gewesten dienen te respecteren in de uitoefening van hun bevoegdheden zijn het verbod op discriminatie (artikel 12 E.G.-Verdrag), de vier Europese vrijheden (zie verder) en het verbod op steunmaatregelen (artikel 87 E.G.-Verdrag). De regionale bevoegdheden zijn aldus begrensd door het Europees recht.

Overeenkomstig artikel 12 van het E.G.-Verdrag is elke discriminatie op grond van nationaliteit verboden. *Het gelijkheidsbeginsel* vindt zijn neerslag in verschillende verdragsbepalingen. Dit heeft

tot gevolg dat een nationale maatregel (of een regionale maatregel) die onverenigbaar is met een specifieke verdragsbepaling, ook onverenigbaar is met artikel 12 van het Verdrag.

Deze specifiekere verdragsbepalingen die ook het verbod op discriminatie huldigen zijn onder meer de artikels in verband met *het vrij verkeer van personen* (dat enerzijds het vrij verkeer van werknemers omvat en anderzijds het recht van vestiging voor zelfstandigen en ondernemingen), *het vrij verkeer van goederen, het vrij verkeer van kapitaal en het vrij verkeer van diensten.* Telkens impliceert het bestaan van vrij verkeer in de Europese Unie dat discriminatie in principe verboden is. Uit de rechtspraak volgt dat de bepalingen inzake gelijke behandeling niet enkel openlijke discriminatie op grond van nationaliteit verbieden. Dit geldt tevens voor alle vormen van verkapte discriminatie die door toepassing van andere onderscheidingscriteria in feite tot hetzelfde resultaat leiden.

Een regeling die een ongelijke behandeling inhoudt, kan echter soms toch verenigbaar worden beschouwd met het Verdrag. Dit is het geval indien de ongelijke behandeling betrekking heeft op situaties die niet objectief vergelijkbaar zijn (enkel gelijke situaties dienen in principe gelijk behandeld te worden). Ook maatregelen die worden gerechtvaardigd door een dwingende reden van algemeen belang kunnen in zo'n context verenigbaar zijn met het Verdrag. Maar zo'n regeling kan slechts door een reden van algemeen belang gerechtvaardigd zijn wanneer zij geschikt is om het nagestreefde doel te verwezenlijken en niet verder gaat dan voor het bereiken van dat doel nodig is.

Geen *steunmaatregelen van overheidswege,* inclusief fiscale stimuli, mogen worden verleend aan bepaalde ondernemingen of aan bepaalde producten (selectiviteitscriterium). Volgens vaste rechtspraak heeft het begrip steun een algemenere strekking dan het begrip subsidie. Het betreft niet enkel positieve prestaties van een overheid, maar ook maatregelen die, in welke vorm dan ook, de lasten verlichten. Een maatregel waarbij de overheid aan bepaalde ondernemingen een belastingvrijstelling verleent die, hoewel in dat kader geen staatsmiddelen worden overgedragen, de financiële situatie van de begunstigden verbetert ten opzichte van de andere belastingplichtige, is bijgevolg als een steunmaatregel te beschouwen.

Het Hof van Justitie formuleert in het Azoren-arrest (H.v.J. 6 september 2006, Portugal/Commissie, C-88/03) de voorwaarden waaronder een regionale verlaging van een nationaal belastingtarief aan het criterium van selectiviteit kan worden getoetst. Het Hof overweegt dat *een maatregel niet louter selectief is omdat deze enkel geldt voor een bepaalde regio van een lidstaat*.

Van het regionale grondgebied als relevante context kan worden uitgegaan als de maatregel door de regionale entiteit is genomen in de uitoefening van voldoende autonome bevoegdheden ten opzichte van de centrale overheid. De beslissing moet in dat geval zijn genomen:

1. door een regionale/plaatselijke autoriteit met een eigen politieke en administratieve status die losstaat van de centrale overheid, en (institutionele autonomie);
2. zonder dat de centrale overheid rechtstreeks zeggenschap heeft over de inhoud ervan (wetgevende autonomie), en;
3. zonder dat de financiële consequenties ervan worden gecompenseerd door bijdragen van andere regio's of de centrale overheid (financiële autonomie).

Vlaanderen voldoet aan deze voorwaarden. Zij heeft als deelstaat een grote autonomie ten opzichte van de federale overheid. Zij heeft wetgevende fiscale bevoegdheden, en zij draagt zelf de financiële kost van de fiscale gunstmaatregelen die zij goedkeurt.

Bij de verdere uitbouw van de regionale fiscale autonomie moet met deze regels rekening worden gehouden (zie hierover onderdeel *Regionalisering van de vennootschapsbelasting*).

1.6 Administratieve lastenvermindering

In Nederland kent iedereen de slogan van de Nederlandse Belastingdienst: “Leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker”. Helaas krijgt iedereen vroeg of laat te maken met administratieve rompslomp, soms met zware consequenties, die handenvol tijd en geld kosten. Zo wordt het naleven van diverse administratieve verplichtingen vaak een echte last. Het wekt dan ook geen verbazing dat de Vlaamse Regering op 29 juni 2007 besliste deze administratieve lasten in kaart te brengen om ze vervolgens tot een minimum te kunnen beperken. De uiteindelijke bedoeling is om tegen 2012 een aanzienlijke administratieve lastenverlaging te creëren.

Enkele voorbeelden van concrete realisaties op dat vlak uit het verleden, het heden en de toekomst zullen dit meteen verduidelijken :

- Zo vormt het decreet van 23 juni 2006 *houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten* een tussenstap naar de gewenste verlaging van de administratieve lasten in hoofde van de belastingplichtigen. Ook al kan deze verlaging maar gerealiseerd worden zodra een heffingsoverschrijdende toepassing zoals het Vlaams Fiscaal Platform in gebruik is, toch is deze vereenvoudiging een noodzakelijke fase voorafgaand aan deze lastenverlaging.
- Eind vorig jaar werd het Lokaal Pact met de lokale besturen afgesloten. In dit Pact wordt er onder andere werk gemaakt van een meer bedrijfsvriendelijke fiscaliteit en wordt de afschaffing van een aantal kleinere belastingen die heel wat administratieve lasten met zich meebrengen geregeld. De concrete gevolgen hiervan zijn momenteel waarneembaar.
- In de nabije toekomst staat de daadwerkelijke inning van de planbatenheffing op het programma. Mijn speciale aandacht zal hierbij blijven uitgaan naar het vermijden van bijkomende administratieve lasten, zowel voor burgers als voor overheden.

Het project rond de administratieve lastenmeting bestaat uit volgende punten:

Eerst zal er een nulmeting plaatsvinden bestaande uit een kwantitatief luik (de meetresultaten) en een kwalitatief luik (de suggesties voor vereenvoudiging).

Op basis van de nulmeting bepaalt het beleidsdomein Financiën en Begroting op het einde van dit jaar een algemene reductiedoelstelling en wordt een rollend actieplan met concrete vereenvoudigingsprojecten opgezet. In het rollend actieplan worden alle haalbare suggesties voor administratieve vereenvoudiging vertaald naar concrete projecten en initiatieven. Daarmee geeft het actieplan een volledig beeld van de vereenvoudiging in het beleidsdomein. Het rollend karakter zal op zijn beurt het beleidsdomein toelaten flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen. Om een duidelijk overzicht te hebben over de realisaties rapporteert iedere minister jaarlijks over de uitvoering van het actieplan. Het voortgangsrapport is een tussentijdse stand van zaken en geeft weer in welke mate de reductiedoelstelling in 2012 zal gehaald worden.

Zoals hierboven al aangegeven mogen de geleverde inspanningen niet vergeten worden.

Getuige hiervan het project van de ‘e-notificaties’, waardoor in samenwerking met de Koninklijke Federatie van het Belgische Notariaat een duidelijke kostenbesparing en tijdswinst voor het notariaat en voor de burger gecreëerd kon worden.

Dit neemt niet weg dat er zeker nog mogelijkheden bestaan voor vereenvoudiging en een bijkomende lastenreductie. Enkele initiatieven worden overigens al in deze beleidsbrief verder toegelicht.

2. Gewestbelastingen: evaluatie en contouren

2.1 Algemene beschrijvende evaluatie

Zoals reeds gesteld in vorige beleidsbrieven, heb ik er in mijn beleidsnota 2004-2009 sterk de nadruk op gelegd dat ik tijdens mijn tweede ambtsperiode werk wil maken van een aantal inhoudelijke maatregelen in de Vlaamse fiscaliteit en dat ik ook verder gestalte wil geven aan het structurele kader waarbinnen die Vlaamse fiscaliteit in de toekomst zal opereren.

Ik heb de Vlaamse fiscaliteit steeds benaderd als een inhoudelijk beleidsinstrument, en niet enkel als een louter financieringsinstrument dat moet zorgen voor voldoende middelen om de uitgavenzijde van de Vlaamse begroting te financieren. Op de vraag of de maatregelen inzake de Vlaamse fiscaliteit zoals ze aangekondigd werden in het Vlaams Regeerakkoord hun toepassing hebben gevonden, kan ik bevestigend antwoorden. Van de laatste maanden van deze regeerperiode zullen we gebruik maken om zowel het inhoudelijke als het organisatorische werk verder te blijven zetten.

Vooreerst een overzicht van de ontvangsten inzake gewestbelastingen (tabel in miljoen euro).

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (juli)	2002 - 2007
Spelen en weddenschappen	23,1	22,9	17,6	16,8	17,3	16,6	16,7	19,4	19,0	19,7	11,7	2,7%
Automatische ontspanningstoestellen	31,6	40,8	53,9	36,5	29,2	27,3	28,2	28,9	30,9	31,8	32,4	1,7%
Openingsbelasting	8,7	8,0	7,9	6,5	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	-28,1%
Registratierechten	350,2	402,3	413,6	434,3	921,2	1.003,2	1.152,3	1.348,9	1.561,2	1.687,4	988,0	12,9%
Hypotheekrechten					85,0	110,8	119,2	151,4	148,2	139,7	76,2	10,4%
Verkeersbelasting					594,7	736,1	710,1	799,8	769,4	853,0	513,1	7,5%
Belasting op inverkeerstelling					137,3	158,3	163,1	178,7	191,3	219,6	131,8	9,8%
Eurovignet					54,2	59,3	68,2	82,2	71,6	76,7	36,9	7,2%
Schenkingsrechten					32,9	41,3	122,6	184,9	207,9	228,1	131,5	47,3%
Successierechten	437,2	470,1	538,2	573,3	629,4	642,5	803,2	793,3	870,1	932,9	596,8	8,2%
Onroerende voorheffing	89,1	104,3	99,3	114,7	143,5	124,3	78,3	81,3	78,5	76,7	17,6	-11,8%
Totaal	**939,9**	**1.048,3**	**1.130,4**	**1.182,0**	**2.645,2**	**2.919,9**	**3.262,3**	**3.669,1**	**3.948,4**	**4.265,5**	**2.536,2**	**10,0%**

Ik schreef het verleden jaar reeds: bovenstaande cijfers laten niets aan de verbeelding over. Het doorvoeren van belangrijke belastingverminderingen en –vrijstellingen inzake registratierechten, schenkingsrechten en successierechten hebben niet geleid tot een daling van de globale ontvangsten voor het Vlaams Gewest, maar hebben integendeel geresulteerd in een substantiële toename ervan. Over de periode 2002 – 2007 stegen de opbrengsten van de gewestbelastingen gemiddeld met 10,0% per jaar!

Stevige verminderingen van de tarieven van de registratie- en schenkingsrechten hebben geleid naar een stevige toename van de ontvangsten. Dit toont eens te meer aan dat de Vlaming bereid is belastingen te betalen op voorwaarde dat de tarieven redelijk zijn. Over de periode 2002-2007 bedroeg de gemiddelde jaarlijkse groei van de registratierechten 12,9% en van de schenkingsrechten liefst 47,3%. Deze resultaten zijn verbluffend. Dit zijn veelvouden van de som van inflatie en economische groei.

Ook met betrekking tot het begrotingsjaar 2008 kunnen intussen mooie cijfers voorgelegd worden. Eind juli 2008 was reeds 2,5 miljard euro aan gewestbelastingen gerealiseerd. Dit komt neer op ongeveer 56% van het begrote bedrag.

Ik meen te mogen concluderen dat ik hiermee mijn doelstelling gerealiseerd heb om de gewestbelastingen niet louter als een financieringsinstrument te beschouwen – zoals een aantal legislaturen geleden het geval was – maar tevens aan te wenden als een economische en maatschappelijke hefboom.

In de onderstaande paragrafen maak ik een bloemlezing van een aantal opmerkelijke beleidsmaatregelen inzake de gewestbelastingen.

Aangaande de **onroerende voorheffing** valt de impact op van het belastingkrediet. Er werd een vrijstelling toegekend van het gewestaandeel van de onroerende voorheffing in het voordeel van rechtspersonen. De fiscale uitgaven die met deze maatregel verbonden zijn, bedroegen voor aanslagjaar 2007 bijna 51 miljoen euro.

Ik leg ook graag de nadruk op de **schenkingsrechten**, meer in het bijzonder op de verlaging van het tarief voor bouwgronden. Met het decreet van 20 december 2002 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2003 werd een bijzonder verlaagd tarief voor het registratierecht op schenkingen voorzien, wanneer het voorwerp van de schenking een perceel grond betreft dat volgens de stedenbouwkundige voorschriften bestemd is voor woningbouw. Deze maatregel moest ervoor zorgen dat ongebruikte percelen bouwgrond sneller doorgegeven werden aan de volgende generatie zodat een slapende voorraad bouwgronden kon worden geactiveerd.

Het verlaagde tarief was in eerste instantie van kracht voor akten verleden in de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2005. Gezien de goede respons werd de maatregel verlengd van 1 januari 2006 tot en met 31 december 2009. Het aantal geschonken percelen loopt intussen op tot enkele duizenden. Over de periode 2004 tot maart 2008 werden dankzij deze maatregel meer dan 6.639 percelen geschonken met toepassing van de verlaagde tarieven.

De forse verlaging van de **schenkingsrechten** voor schenkingen van roerende goederen (3 % voor schenkingen in rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen samenwonenden en 7 % voor schenkingen tussen alle andere personen) kent een blijvend en duurzaam succes en is ondertussen op kruissnelheid gekomen.

Vroeger waren er zelden schenkingen van roerende goederen met toepassing van het schenkingsrecht. Schenkingsrechten werden eenvoudigweg vermeden via een handgift, of grotere schenkingen werden afgehandeld voor een buitenlandse notaris. Vaak bleven deze oplossingen echter in de schemerzone. Bovendien bleef het progressievoorbehoud bestaan, waardoor de belastingplichtigen de gehele operatie bewust verdoken organiseerden. Vandaag beschikt de burger over een rechtszekere en legale oplossing om roerende goederen over te dragen naar de volgende generatie tegen een fiscaal zeer aanvaardbaar tarief.

Deze maatregel heeft zeker zijn effect niet gemist. De interesse blijkt ook uit het aantal verrichte schenkingen. In de periode 2004 – maart 2008 werden in Vlaanderen meer dan 38.393 akten geregistreerd met toepassing van het voordelig tarief. Sedert de inwerkingtreding ervan op 1 januari 2004 werd in Vlaanderen op die manier voor meer dan 16 miljard euro aan roerende kapitalen geïnjecteerd in de economie !

Het Vlaamse Gewest voerde als eerste regio een eigen beleid inzake **registratierechten**. Vooreerst werden de tarieven verlaagd. Het algemene verkooprecht voor in het Vlaamse Gewest gelegen onroerende goederen bedraagt 10%, het verlaagde tarief voor kleine landeigendom of een bescheiden woning bedraagt 5%.

Tegelijkertijd werd ook het abattement ingevoerd waardoor de fiscale instapdrempel bij de aankoop van de eerste woning werd verlaagd. In het Vlaamse Gewest bedraagt het abattement intussen 15.000 euro en levert dus een maximale besparing op van 1.500 euro bij de aankoop van een eigen woning. De Vlaamse Regering had bij de invoering van de maatregel de verlaging van de fiscale instapdrempel voor ogen bij een eerste aankoop. Die kopers kunnen immers nog niet genieten van de meeneembaarheid. In het Vlaamse Gewest genoten in de periode van 2002 tot maart 2008 al meer dan 242.645 kopers van deze belastingverlaging. De invloed van deze maatregel op het aantal eigenaars in het Vlaams Gewest, staat dan ook buiten kijf. Het feit dat deze kopers weten dat de betaalde registratierechten niet langer definitief verloren zijn - gelet op de meeneembaarheid - versterkt deze invloed.

De meeneembaarheid vertaalt het idee van de Vlaamse Regering dat een belastingplichtige, natuurlijk persoon, voor de woningen, die hij achtereenvolgens aankoopt en waarnaar hij telkens zijn hoofdverblijfplaats overbrengt, niet meer registratierechten moet betalen dan de rechten die volgens de gewone regels verschuldigd zijn op de woning uit de reeks aankopen die de hoogste belastingopbrengst genereert. Het meeneembaar bedrag is daarbij wel gelimiteerd tot 12.500 euro per verrichting. Met dit systeem van verrekening van in het verleden betaalde rechten verlaagde de

Vlaamse Regering aanzienlijk de fiscale drempel voor de burger om te verhuizen naar een plaats dichter bij het werk of om bij gewijzigde gezinssituaties een aan de nieuwe toestand aangepaste woning te kiezen. Zo wordt meteen ook een bijdrage geleverd tot de verbetering van de mobiliteit en de verhoging van de werkzaamheidsgraad.

In 2002 genoten 4.607 kopers van deze maatregel. In 2003, 2004, 2005, 2006 en 2007 waren dit er respectievelijk 8.768, 9.347, 12.422, 13.099 en 15.092. Tot maart 2008 genoten 4.051 kopers van deze maatregel. In totaal leverde de meeneembaarheid een aanzienlijke belastingverlaging voor 67.386 gezinnen.

Ook inzake de **successierechten** werd in 2007 een belangrijke wijziging geïntroduceerd. Vanaf 1 januari 2007 moet de partner van een overledene immers niet langer successierechten betalen op de waarde van de gezinswoning. Partner is in deze context een ruim begrip. Het kan gaan om de echtgenoot of echtgenote van de overledene. Ingeval de partners zonder huwelijk samenleefden, moet er aangetoond worden dat ze de laatste drie jaar samenwoonden en een gemeenschappelijke huishouding voerden.

Sinds 2007 is tot slot de forfaitaire vermindering van de **personenbelasting** voor beroepsactieve Vlamingen voelbaar geworden. Iedere natuurlijke persoon geniet immers vanaf aanslagjaar 2008 een vermindering van de personenbelasting indien aan de volgende voorwaarden voldaan wordt:

- hij is overeenkomstig artikel 3 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 aan de personenbelasting onderworpen;
- hij is in het desbetreffende aanslagjaar belastbaar in een gemeente die deel uitmaakt van het Vlaamse Gewest;
- hij heeft een activiteitsinkomen van ten minste 5.500 euro en ten hoogste 22.250 euro. Voor het aanslagjaar 2009 zijn deze bedragen respectievelijk 5.500 euro en 23.000 euro.

Deze Vlaamse werkbonus bedraagt 125 euro en werd – via de bedrijfsvoorheffing – al toegekend in 2007. Inmiddels werd voor 2008 de forfaitaire vermindering opgetrokken tot 200 euro. Voor 2009 zal de vrijstelling worden opgetrokken naar 250 euro en zal ze toegekend worden aan elke werkende Vlaming. Voor de 1 miljoen laagst verdienenden zal de bonus zelfs worden opgetrokken tot 300 euro. Een gezin met twee verdieners zal dus op een jaarlijkse bonus van in totaal maximaal 600 euro kunnen rekenen.

Met deze maatregel voert de Vlaamse Regering de in het regeerakkoord 2004–2009 aangekondigde lastenverlaging op arbeid door. De Vlaamse Regering wil op deze wijze de werkloosheidsvallen wegwerken, naast de nagestreefde economische dynamiek ingevolge hogere consumptieve bestedingen. Het is bijgevolg een uitgesproken stimulans voor mensen die beroepsmatig actief zijn.

2.2 Onroerende voorheffing

2.2.1 Effecten van a priori controle op het aantal bezwaarschriften

De Vlaamse Belastingdienst streeft voortdurend naar een verbetering van de kwaliteit van de inning en invordering van de onroerende voorheffing.

Daarom werd een afdeling controle opgericht. Deze afdeling bestaat uit drie cellen, de cel kwaliteitscontrole, de cel externe controle en de cel interne controle.

De cel kwaliteitscontrole

De kwaliteitscontrole gebeurt zowel a priori als a posteriori. A priori om eventuele fouten zoveel mogelijk te voorkomen en in een vroeg stadium van de belastingzetting te detecteren. A posteriori om in een laatste kwaliteits-check steekproefsgewijs eventuele al gemaakte fouten alsnog op eigen initiatief recht te zetten.

Vóór elke verzending van aanslagbiljetten onroerende voorheffing wordt een proefbestand aangeboden. De afdeling controle checkt aan de hand van dit proefbestand de kwaliteit van de aangeboden gegevens, waarbij de focus ligt op het automatisch toekennen van verminderingen aan de belastingplichtigen die er recht op hebben.

De verminderingen die automatisch worden toegekend zijn de vermindering voor kinderen ten laste, voor een bescheiden woning, en voor gehandicapten.

Jaar na jaar wordt de a priori controle verder verfijnd. En deze preventieve controles werpen hun vruchten af. In de periode 2004 – 2007 halveerde het aantal ontvangen bezwaarschriften: Van ca 34.000 bezwaarschriften voor het aanslagjaar 2004 tot ca. 16.500 voor het aanslagjaar 2007.

Vooral bij de automatische toekenning van de verminderingen werd het aantal fouten gereduceerd. Dit blijkt uit de sterke daling van het aantal bezwaarschriften voor deze categorie verminderingen : van 13.504 voor aanslagjaar 2004 tot 4.237 voor aanslagjaar 2007.

Een aantal bezwaardossiers heeft een structurele oorzaak en zijn met andere woorden onvermijdbaar. Vooreerst zijn een aantal bezwaarschriften een rechtstreeks gevolg zijn van foute brondata waarvoor VLABEL afhankelijk is van derde partijen. De voorbeelden zijn talrijk: eigendomsinformatie die niet tijdig werd aangepast in de kadastrale bescheiden, foutief aangeleverde informatie m.b.t. handicaps, niet-geactualiseerde informatie uit het Rijksregister.

Tenslotte zijn er ook nog bezwaren die altijd onafwendbaar zijn omdat ze betrekking hebben op situaties waarvoor VLABEL voorafgaandelijk geen gegevens ontvangt, noch van een authentieke bron, noch van de belastingplichtige zelf. Typische voorbeelden zijn de vernieling of de onproduktiviteit van een onroerend goed in de loop van een aanslagjaar. Vaak is Vlabel slechts na de verzending van het aanslagbiljet op de hoogte van het feit dat tot een vermindering van de onroerende voorheffing aanleiding geeft.

Naast het mooie resultaat in het sterk gedaalde aantal ingediende bezwaarschriften, brengt de a priori controle onregelmatigheden in de door externe dataleveranciers aangeleverde gegevens aan het licht. Zo kon voor het aanslagjaar 2008 gedetecteerd worden dat bij de uitwisseling van gegevens tussen de FOD Sociale Zaken en de Kruispuntbank der Sociale Zekerheid meer dan 24.000 als gehandicapt (of ermee gelijkgesteld) bekend zijnde personen niet werden aangeleverd. Of hoe 24.000 bezwaarschiften nipt werden vermeden.

De a posteriori controle daarentegen spitst zich toe op de kwaliteit van de opgeloste bezwaarschriften. In deze fase wordt steeksproefsgewijs gescreend in hoeverre VLABEL bij de bezwaarafhandeling de correcte procedures heeft gevolgd en alle nodige acties heeft ondernomen. Ook hieruit kunnen lessen getrokken worden voor bijsturing van processen en informatisering.

Voor de komende aanslagjaren moet het aantal bezwaarschriften uiteraard verder bewaakt worden. Waar de a priori controle al mooie resultaten heeft opgeleverd, dient aanvullend een accentverschuiving plaats te vinden naar verdere consolidatie van afspraken met externe dataleveranciers. Enkel een verdere uitzuivering van fouten in brongegevens, gecombineerd met hun korter op de bal spelen bij wijzigingen in brongegevens, kan nog significante kwaliteitsverbetering bewerkstelligen bij de theoretisch vermijdbare bezwaren.

Voor het opstarten van eigen inningsprocessen, tijdens de uitvoering ervan, maar ook na afloop ervan moet kwaliteitscontrole een rol blijven spelen. A posteriori controle dient immers een dubbel doel:

nagaan of de juiste beslissing werd genomen en geen fouten werden gemaakt én voorkomen dat dezelfde fout nogmaals wordt gemaakt.

Interne controle

De verdere uitbouw van een systeem van interne controle van de bedrijfsprocessen en activiteiten, conform het Kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid, is ook een belangrijke opdracht voor mijn administraties.

Het doel is om tegen het einde van de lopende beheersovereenkomst (periode 2008 – 2010) een uitgeschreven en voldoende gedocumenteerd systeem van interne controle te ontwikkelen. In 2007 werden daarvoor al een aantal initiatieven genomen. Zo werd gestart met het bijwerken en up-to-date brengen van de al uitgevoerde risicoanalyse en dit conform de nieuwe structuur van het agentschap. De risicoanalyse werd dadelijk verbonden met het verzamelen van de huidige maatregelen om risico's te beheersen, en aan het voorstellen van eventueel nieuw te nemen beheersmaatregelen.

Externe controle

De cel externe controle onderzoekt onder meer of de door de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën als vrijgesteld ingeschreven onroerende goederen terecht van een vrijstelling genieten.

Ook gaat deze cel na of voor bepaalde percelen met een extreem laag kadastraal inkomen niet werd nagelaten verbouwingen mede te delen aan de Patrimoniumdocumentatie. Door het verzuim van de aangifte van die verbeteringswerken zijn een aantal kadastrale inkomens niet conform de realiteit bijgewerkt.

De entiteit externe controle ging ook steekproefsgewijs na in hoeverre de aan de sociale huisvestingsmaatschappijen uitgekeerde bedragen bestemd voor hun huurders, ook effectief aan deze huurders werden uitgekeerd. Uit deze steekproef bleek dat een aantal maatschappijen de vermindering niet tijdig doorgestort had aan de rechthebbende huurders. In samenspraak met de afdeling Inspectie RWO, werden eind 2007 alle commissarissen van sociale huisvestingsmaatschappijen aangeschreven met de vraag de toestand bij hun respectieve maatschappij te onderzoeken en terug te koppelen.

Mijn administratie is met deze controlesystematiek ongetwijfeld de juiste weg ingeslagen. De Vlaamse Belastingdienst voldoet daarmee zowel aan haar missie als klantgerichte organisatie die effectiviteit, efficiëntie en gelijkberechtiging nastreeft. In 2008 en 2009 zal zij daarom ook volgens dit beproefde concept verder werken en tegelijk de inning van andere heffingen (planbatenheffing, verkeersbelastingen) op deze wijze voorbereiden.

2.2.2 Energiezuinige woningen

In het Vlaamse Regeerakkoord wordt een verlaging van het gewestelijk aandeel in de onroerende voorheffing voor lage-energiewoningen aangekondigd.

Ook deze vermindering dient zoveel als mogelijk automatisch te worden toegekend, zonder bijkomende administratieve verplichtingen voor de belastingplichtige.

Vanaf het aanslagjaar 2009 zal deze nieuwe vermindering van de onroerende voorheffing een feit zijn.

Deze vermindering bedraagt:

- voor een WONING die op 1 januari van het aanslagjaar een E-peil heeft van ten hoogste E60 : 20 % van de jaarlijkse onroerende voorheffing;
- voor een GEBOUW dat GEEN woning is (vb. een kantoor) en dat op 1 januari van het aanslagjaar een E-peil heeft van ten hoogste E70 : 20 % van de jaarlijkse onroerende voorheffing;
- voor een GEBOUW (WONING of ANDER gebouw) dat op 1 januari van het aanslagjaar een E-peil heeft van ten hoogste E40 : 40 % van de jaarlijkse onroerende voorheffing.

De vermindering wordt in principe verleend voor een periode van tien jaar. Deze termijn van tien jaar vangt aan in het jaar dat volgt op het jaar waarin het E-peil dat recht geeft op de vermindering, voor de eerste maal werd toegekend aan het onroerend goed. Bij een verkoop van de woning of van het gebouw kan de koper gedurende de resterende tijd van deze tienjarige verminderingsperiode, van de vermindering kan blijven genieten.

Om een voelbaar en substantieel voordeel te verlenen aan de eigenaars die investeringen hebben gedaan om de woning of het gebouw energiezuiniger te maken, besliste de Vlaamse Regering om de vermindering toe te kennen op het volledige bedrag van de onroerende voorheffing, en dus niet enkel op het gewestaandeel in de onroerende voorheffing – zoals het Regeerakkoord voorziet. In het tegenovergestelde geval zou de financiële stimulans niet groot genoeg zijn voor de eigenaar, aangezien provinciale en gemeentelijke opcentiemen het leeuwendeel van de totale OV-factuur uitmaken. Uiteraard hoeven de lokale besturen niet op te draaien voor deze beslissing. Gemeenten en provincies zullen – in uitvoering van het “lokaal pact” – door het Vlaamse Gewest dan ook volledig gecompenseerd worden voor de minderinkomsten die het gevolg zijn van deze nieuwe maatregel.

Om geen bijkomende administratieve lasten te creëren voor de genieters, zal de Vlaamse Belastingdienst de vermindering automatisch toekennen, een aanvraag is dus niet nodig. Om dit te kunnen verwezenlijken sloot de Vlaamse Belastingdienst recent een samenwerkingsakkoord met het Vlaams Energieagentschap, dat zal instaan voor de benodigde datalevering met betrekking tot het E-peil van de woningen in kwestie.

2.2.3 Bijkomende vrijstelling voor materieel en outillage

Vanaf aanslagjaar 2009 wordt het kadastraal inkomen van nieuw materieel en outillage volledig van onroerende voorheffing vrijgesteld.

Deze maatregel stimuleert bedrijven om hun productieapparaat sneller te vernieuwen en te vervangen door toestellen en bedrijfsuitrusting die doorgaans milieuvriendelijker en energie-zuiniger zijn. Omdat nieuwe apparaten doorgaans ook efficiënter en performanter zijn, zal deze maatregel ook bijdragen tot de verbetering van de concurrentiepositie van onze bedrijven. De maatregel bevordert onmiskenbaar het investeringsklimaat en daarmee gepaard gaand ook de tewerkstelling omdat de productie van het nieuwe materieel een impuls zal krijgen.

Door de Vlaamse Belastingdienst werd in samenspraak met de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën een omzendbrief opgemaakt die toelichting vertrekt over de wijze waarop de nieuwe maatregel zal worden toegepast. Aan de hand van een reeks concrete toepassingsgevallen wordt de precieze berekeningsmethode toegelicht.

Om de Administratie van de Patrimoniumdocumentatie en de Vlaamse Belastingdienst toe te laten de nieuwe verruimde vrijstelling tijdig en correct toe te rekenen, is het van het grootste belang dat de belastingplichtigen tijdig hun aangifte van ingebruikname of buitengebruikstelling van materieel en outillage bij de diensten van de Patrimoniumdocumentatie (FOD Financiën) indienen. Laattijdige aangiften hebben immers tot gevolg dat een onjuiste - doorgaans te hoge - aanslag inzake onroerende voorheffing wordt gevestigd, die slechts na indiening van een bezwaarschrift en na een tijdrovende administratieve procedure kan worden gecorrigeerd.

Ik laat mijn administratie alvast onderzoeken op welke manier dit best kan worden voorkomen. Een gerichte communicatie aan de juiste doelgroep zou ervoor kunnen zorgen dat laattijdige aangiften worden voorkomen.

2.2.4 Binnengemeentelijke differentiatie opcentiemen

In mijn beleidsbrief 2008 stelde ik dat de beleidsintentie om de lokale fiscaliteit meer te differentiëren, meer in het bijzonder op het vlak van de onroerende voorheffing, verder onderzoek nodig had.

Een binnengemeentelijke differentiatie van de opcentiemen op de onroerende voorheffing roept een reeks vragen op in verband met technische en praktische uitvoerbaarheid:

- Een straat kan over het grondgebied van meerdere gemeenten lopen. Veronderstel dat elk van de betrokken gemeente een verschillend beleid voert ten aanzien van de onroerende goederen die langs deze straat gelegen zijn ?
- De onroerende voorheffing wordt nog door de Vlaamse belastingdienst ingevorderd. Een te gedifferentieerd beleid van elk van de 308 gemeenten dreigt het invorderingsproces aanzienlijk te verzwaren en te vertragen.
- Om een tariefdifferentiatie echt tot zijn recht te laten komen is de ondergrens van 700 opcentiemen, zoals vereist binnen het Gemeentefonds een beperking.
- Een ander punt betreft de draagkracht van de gemeenten: niet alle gemeenten waar zo'n tariefdifferentiatie nuttig zou kunnen zijn, kunnen zich even doeltreffende verminderingen veroorloven.
- Wanneer de gemeenten zelf de basis kunnen bepalen waarop ze differentiëren, dan zal dit in ieder geval leiden toe een stijging van de complexiteit van het belastingsysteem. Vraag is of het voor eigenaars en kopers nog wel voldoende duidelijk zal zijn welke voordelen zij kunnen genieten en onder welke voorwaarden.

Bovendien blijkt uit een bevraging, georganiseerd door het Steunpunt dat 74% van de bevraagde schepenen van financiën geen voorstander is van verschillende tarieven voor opcentiemen binnen de grenzen van eenzelfde gemeente of stad. Opvallend is ook dat de schepenen die gewonnen waren voor de formulering van diverse tarieven van de opcentiemen op de onroerende voorheffing in 1/5de van de gevallen de eventuele minderinkomsten wilden compenseren via een verhoging van die opcentiemen.. De vrees voor discriminatie, willekeur en favoritisme is blijkbaar erg groot. Daarenboven is er ook een vrees voor een toenemende complexiteit van de heffing.

2.3 Planbatenheffing: daadwerkelijke inning vanaf 2009

In mijn vorige beleidsnota ging ik reeds in op de ambtelijke werkzaamheden om de daadwerkelijke inning van de planbatenheffing voor te bereiden. De planbatenregeling werd als concept al ingevoerd door het decreet van 18 mei 1999, als tegenpool van de planschadevergoeding. Net zoals wanneer bij een bestemmingswijziging via een ruimtelijk uitvoeringsplan planschade ontstaat, de overheid een schadevergoeding moet betalen, kan in het tegenovergestelde geval, als een bepaald uitvoeringsplan een onroerend goed een aanzienlijke potentiële meerwaarde heeft doen verkrijgen, de overheid een deel van de baten kan vorderen. Ik stelde dan ook een vereenvoudiging van de regeling in het

vooruitzicht en ging uit van de inwerkingtreding in de loop van 2008 van een aangepaste, vereenvoudigde en billijke planbatenregeling.

Na een doordachte analyse van de vroegere teksten en het aanduiden van de belangrijkste knelpunten, werden de ontwerpteksten herhaaldelijk door specialisten gereviseerd. Als resultaat hiervan legde ik op 21 maart laatstleden aan de Vlaamse Regering onder meer de in het vooruitzicht gestelde aanpassingen aan de planbatenheffing voor, ingebed in het voorontwerp van decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid. Na verdere parlementaire behandeling zullen de aangepaste decreetsteksten het kader vormen waarbinnen de eerste heffingen zullen worden ingekohierd.

Ik herhaal dat het de bedoeling is om die ruimtelijke uitvoeringsplannen te vatten, waarvoor het openbaar onderzoek nog niet is aangevat op het moment van inwerkingtreding van het aangepaste decreet.

In tussentijd bereiden beide beleidsdomeinen waarvoor ik functioneel bevoegd ben – het beleidsdomein Financiën en Begroting en het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening – in onderling overleg de opstart van de inning verder voor. Dat gaat van afspraken over aanlevering van de benodigde data tot onderlinge adviesverlening bij de bezwaarbehandeling. Het opmaken van een samenwerkingsprotocol tussen entiteiten van beide beleidsdomeinen werd daartoe zelfs decretaal verankerd.

Een verdere doorgedreven procesanalyse en goede samenwerkingsafspraken, ook met de andere bestuursniveaus, moeten garanderen dat de planbatenheffing op een zo eenvoudig mogelijke manier moet kunnen worden geïnd, en dat de burger-heffingsplichtige een kwalitatieve en efficiënte dienstverlening wordt geboden.

Een specifieke werkgroep voert voorts nog een kosten-baten-analyse uit om de keuze voor het optimale ICT-platform, waarop ik vorig jaar al alludeerde, op een verantwoorde wijze te maken. Zoals ik elders nog toelicht, staat, na de implementatie van de leegstandsheffing bedrijfsruimten op het VFP, het opstarten van de onroerende voorheffing voor 2008 nog op het programma, allicht met uitlopers in 2009. Voor volgend jaar volgt dan alvast de overname van de inning van de verkeersbelastingen, en de implementatie ervan op het VFP. De inkomstenstromen van zowel onroerende voorheffing als verkeersbelastingen, zijn te belangrijk om het implementatietraject mogelijks overmatig te belasten met programmatie voor nog een bijkomende heffing.

2.4 Leegstandsheffing woningen: overheveling heffing naar gemeentelijk niveau

Over de leegstandsheffing woningen is al veel inkt gevloeid. Ik ga dan ook de principiële standpunten niet meer herhalen die aan de basis liggen van de beslissing die de Vlaamse Regering op 21 maart laatstleden heeft genomen: de gemeenten worden principieel de belastingheffende overheid met ingang van 1 januari 2010. Hiertoe creëert de Vlaamse overheid een reglementair kader waarbinnen de gemeenten eigen accenten kunnen leggen, om hen toe te laten nauwkeuriger in te spelen op de specifieke noden van het gemeentelijk woonbeleid.

Het nieuwe beleid inzake leegstaande woningen is samen te vatten in onderstaande krachtlijnen:

- aan de gemeenten wordt opgedragen om een register van leegstaande gebouwen en/of woningen vast te stellen. De Vlaamse overheid ondersteunt de opmaak van deze registers middels een toelage per opgenomen woning.
- de gemeenteraden worden decretaal gemachtigd tot het instellen van een leegstandsheffing. Een aantal essentialia van de heffing worden decretaal vastgelegd in dit hoofdstuk van het ontwerpdecreet; concreet gaat het om de afbakening van de heffingsgrondslag via een verwijzing naar het register van leegstaande gebouwen en/of woningen, de aanwijzing van de belastingplichtigen, en de omschrijving van de minimale vrijstellingenregeling.

- indien de gemeenten zouden “stilzitten” en wanneer aan een bepaalde ratio is voldaan (dit is wanneer de gemeente behoort tot de 10% gemeenten waar de leegstand het hoogst is en er een stijging van de gemiddelde leegstand merkbaar is), kan het Vlaamse Gewest, voor wat die gemeenten betreft, alsnog zelf een gewestelijke leegstandsheffing innen.
- de opbrengst van de heffing dient wél (en uiteraard) te worden aangewend binnen het gemeentelijke woonbeleid, met dien verstande dat het Vlaamse Gewest in bijkomende middelen kan voorzien.

Dit betekent wel dat de Vlaamse Belastingdienst tot en met het vierde kwartaal van 2009 zal blijven instaan voor de inning en invordering, en de bezwaarbehandeling van aanslagen met betrekking tot leegstand. Hij blijft ook na 2010 verantwoordelijk voor de inning van de heffing op verwaarloosde, ongeschikte of onbewoonbare woningen of gebouwen.

Vorig jaar beloofde ik nog een overzicht en een korte evaluatie van een tweetal kwartaal-verzendingen aanslagbiljetten leegstand. Onderstaande tabellen geven een aantal kerncijfers weer:

Totaal OO/ VW/ LS										
kwartaal	datum verzending	aantal AB	ingekohierd bedrag	geind bedrag	wachtrekening	totaal geïnd	% t.o.v. ingekohierd	aantal bezwaren	% bezwaren	% afgehandelde bezwaren
1/2007	20/06/2007	585	3.383.675,74	498.341,70	26.631,39	524.973,09	15,51%	290	49,57%	89,66%
2/2007	20/09/2007	406	3.113.162,63	384.746,58	31.878,45	416.625,03	13,38%	187	46,06%	95,19%
3/2007	13/12/2007	443	3.318.740,11	301.332,78	59.919,19	361.251,97	10,89%	204	46,05%	73,04%
4/2007	20/03/2008	536	3.701.379,89	196.798,40	230.519,14	427.317,54	11,54%	214	39,93%	31,78%
Totaal 2007		1970	13.516.958,37	1.381.219,46	348.948,17	1.730.167,63	12,80%	895	45,43%	73,18%
1/2008	19/06/2008	549	4.920.355,86	0,00	115.943,25	115.943,25	2,36%	114	20,77%	6,14%

Bovenstaande tabel bevat de geïnventariseerde panden, onbewoonbare en ongeschikte, verwaarloosde, en leegstaande, waarvoor een aanslagbiljet werd verstuurd.

De tabel hieronder geeft de cijfers enkel voor leegstand. Pas vanaf het vierde kwartaal van het jaar 2007 werd opnieuw ingekohierd voor zuivere leegstand, na de periode van standstill.

Voor het eerste kwartaal 2008 moet opgemerkt worden dat de bezwaartermijn nog niet is verstreken per 1 augustus, en deze cijfers dus voorlopig zijn.

toestand op 1/8/2008 LS										
kwartaal	datum verzending	aantal AB	ingekohierd bedrag	geind bedrag	wachtrekening	totaal geïnd	% t.o.v. ingekohierd	aantal bezwaren	% bezwaren	% afgehandelde bezwaren
1/2007	20/06/2007									
2/2007	20/09/2007									
3/2007	13/12/2007									
4/2007	20/03/2008	33	83.462,70	21.681,00	12.568,70	34.249,70	41,04%	6	18,18%	16,67%
Totaal 2007		33	83.462,70	21.681,00	12.568,70	34.249,70	41,04%	6	18,18%	16,67%
1/2008	19/06/2008	74	287163,32	0	11.302,50	11.302,50	3,94%	8	10,81%	62,50%

Op vraag van mijn federale collega bevoegd voor Justitie en in samenwerking met hem, zal ik in de resterende periode van deze legislatuur nog zoeken naar een oplossing voor het grote aantal nog hangende geschillen inzake de leegstandsheffingen. Dit grote aantal zorgt immers mee voor een sterke belasting van de fiscale sectie van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en heeft aldus ook een impact op de gerechtelijke achterstand voor andere rechtszaken.

Voorts is in het verleden gebleken dat de leegstandsheffing geen eenvoudige materie is. Ik wil de gemeenten dan ook niet onvoorbereid de woestijn insturen. Om die reden heb ik eveneens decretaal laten verankeren dat de Vlaamse Belastingdienst aan de gemeenten ondersteuning kan bieden. Dit neemt bijvoorbeeld alvast de vorm aan van de opmaak van een model-belastingreglement dat de gemeenten kunnen hanteren, of waarop ze zich kunnen inspireren bij de invoering van een gemeentelijke leegstandsheffing.

2.5 Registratie- en successierechten

2.5.1 Vrijstelling successierechten voor gezinswoningen

Sedert 1 januari 2007 hoeft de langstlevende partner geen successierechten meer te betalen op de waarde van de gezinswoning. Niet enkel gehuwden, maar ook wettelijk of feitelijk samenwonende partners komen voor de vrijstelling in aanmerking.

Met deze maatregel, die op een breed maatschappelijk draagvlak kan rekenen, worden de successierechten in het Vlaams Gewest gehumaniseerd en wordt ook het beleid, gericht op het vergemakkelijken van eigendomsverwerving verdergezet.

Voor heel wat burgers is de gezinswoning veruit het belangrijkste vermogensbestanddeel. De verwerving van die woning heeft hen in de regel tijdens hun leven handenvol geld gekost (aankoop, notariskosten, registratierechten op de aankoop, BTW op bouw of verbouwing, jaarlijkse onroerende voorheffing, …). Het is dat ook niet verwonderlijk dat de burger het successierecht bij de erfovergang van die gezinswoning als bijzonder onrechtvaardig, ja zelfs hardvochtig ervaart. Ze hebben er immers hun leven lang voor gewerkt en gespaard en er wijzigt bovendien niets nu de langstlevende partner de gezinswoning verder blijft bewonen. Met deze maatregel werd aan deze onrechtvaardigheid een einde gesteld.

Deze vrijstelling van successierechten ligt in het verlengde van mijn beleid om onroerende eigendomsverwerving te vergemakkelijken. De aanschaf van een gezinswoning is voor de meeste echtparen en samenwonenden nog steeds de belangrijkste investering die ze ooit in hun leven realiseren. Het bezit van een eigen woning is bovendien de beste vorm van sociale bescherming op de oude dag. Het zou jammer zijn dat de langstlevende door het voor-overlijden van zijn partner (en de successierechten die dat meebrengt) in financiële moeilijkheden zou geraken, ja zelfs genoodzaakt zou worden om de woning te verkopen om de successierechten te kunnen betalen. De vrijstelling sluit bovendien aan bij eerdere initiatieven die genomen werden om de aankoop van een eigen woning te vergemakkelijken (tariefverlaging, abattement en meeneembaarheid). De instandhouding van een successierecht op de vererving van de gezinswoning zou met deze logica botsen. Het verwerven van een woning fiscaal aantrekkelijk maken bij het begin van de rit enerzijds maar de overdracht aan de langstlevende partner op het einde van de rit zwaar belasten anderzijds, zou impliceren dat de overheid datgene wat ze met de ene hand geeft, met de ander hand weer terugneemt.

Door deze vrijstelling werd in 2007 een totale globale waarde van 321.022.736,00 euro van successierechten vrijgesteld. Omdat deze vrijstelling slechts geldt voor overlijdens vanaf 1 januari 2007 en gelet op de wettelijk toegestane termijn van aangifte van de nalatenschap (5 maanden bij overlijden in België, 6 maanden bij overlijden in een Europees land en 7 maanden bij overlijden buiten Europa), is het vrijgestelde bedrag van 2007 geen referentie. Dit bewijzen de cijfers die reeds bekend zijn voor 2008. Van januari tot mei werd er reeds een bedrag van 337.218.876,00 euro vrijgesteld. Zoals voorzien in de meerjarenbegroting, komt de maatregel dit jaar op kruissnelheid.

2.5.2 Harmonisering van de fiscale voordelen bij de aankoop van een eerste woning

Belastingplichtigen die een woning willen aanschaffen kunnen sinds de hervorming van 2002 niet alleen van het klein beschrijf maar ook van het zogenaamde abattement genieten. Beide kortingen hebben grosse modo dezelfde doelgroep, met name de onroerendgoed starters die een eigen woning willen verwerven, maar verschillen fiscaal-technisch grondig. Het klein beschrijf stelt een verlaagd tarief van 5% in terwijl het abattement de belastbare grondslag met 15.000 euro verlaagt. Bovendien zijn de voorwaarden om deze voordelen te bekomen en te behouden sterk gelijkend maar op sommige punten toch subtiel verschillend. Soms kunnen deze voordelen tegelijkertijd worden genoten, soms ook niet. Dat deze op elkaar lijkende maar toch verschillende voorwaarden verwarring scheppen voor

zowel de burger als de mensen uit de sector (belastingplichtigen, notarissen, ontvangers van registratiekantoren en vastgoedexperten) hoeft dan ook geen betoog.

Vooral de regeling van het klein beschrijf lijkt achterhaald. Voor deze vermindering vormt het kadastraal inkomen immers nog steeds een cruciaal gegeven.De huidige kadastrale inkomens zijn echter geen betrouwbare waardemeter.

Een fiscale ondersteuning bij de verwerving van een eigen woning is noodzakelijk. Maar het loont mijns inziens de moeite waard te onderzoeken of beide bestaande voordelen niet beter op elkaar worden afgestemd of zelfs kunnen worden geïntegreerd.

Daarom heb ik het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting de opdracht gegeven deze problematiek te analyseren en eventuele alternatieven te onderzoeken.

In een eerste fase werd een rechtsvergelijkend onderzoek uitgevoerd. De bedoeling was vooral de voorwaarden en de criteria die gekoppeld worden aan fiscale begunstiging van het verwerven van een eigen woning in de andere landen in kaart te brengen.

Verder onderzoek moet uitwijzen of deze regelingen hun doel bereiken en/of de elders gehanteerde criteria ook bruikbaar en voorhanden zijn voor Vlaanderen.

In een tweede fase werd gezocht naar mogelijke alternatieve criteria voor het kadastraal inkomen.

In een derde fase werd een profiel opgemaakt van enerzijds eigenaars die van klein beschrijf genieten (behoren de kopers die van de korting genieten daadwerkelijk tot de beoogde doelgroep ?) en anderzijds de panden die nu voor het klein beschrijf in aanmerking komen (zijn de verkochte woningen echt bescheiden woningen, zoals de wet ze omschrijft ?).

Het is nu de bedoeling dat het steunpunt op basis van de aldus verzamelde gegevens en bevindingen enkele mogelijke scenario's van hervorming uitwerkt.

2.5.3 Bij-abattement van 100.000 euro bij aankoop en hypotheekvestiging

De voorbije jaren heeft de Vlaamse Regering verscheidene initiatieven genomen om de fiscale drempel bij het verwerven van een eigen woning te verlagen.

Dit beleid heeft zijn vruchten afgeworpen. Zo zijn de afgelopen jaren niet alleen meer mensen eigenaar kunnen worden van hun woning maar bovendien is de gemiddelde leeftijd waarop de Vlaming een woning of bouwgrond verwerft, gedaald.

De fiscale drempel bestaat echter niet alleen uit de registratierechten die worden geïnd bij de aankoop van de woning of bouwgrond. Doorgaans sluit de koper voor het verwerven van een eigen woning een hypothecaire lening af, om de aankoop te financieren. En ook hieraan zijn fiscale kosten gekoppeld. Een hypotheekvestiging maakt een registratierecht van 1% verschuldigd op het gewaarborgd bedrag.

Het Vlaams regeerakkoord voorziet dat dit registratierecht op de hypothecaire inschrijving van een lening voor de bouw, renovatie of verwerving van de enige gezinswoning voor de eerste schijf van 100.000 euro wordt afgeschaft.

Het tarief van het registratierecht op de vestiging van een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed bedraagt 1%. De toekenning van een vrijstelling op de hypotheekvestigingen tot 100.000 euro kan voor de burger dus een voordeel opleveren van maximum 1.000 euro.

Uit overleg met alle rechtstreeks betrokken actoren op het terrein is gebleken dat een strikte en letterlijke toepassing van deze beleidsintentie administratief niet eenvoudig is. Vooral de vereiste koppeling van een hypothecaire inschrijving aan de bouw, renovatie of verwerving van de enige gezinswoning is moeilijk om te zetten in decretale bepalingen. Ook in de praktijk dreigde deze vereiste moeilijk uitvoerbaar te worden. Het was dus duidelijk dat moest worden uitgekeken naar een alternatieve oplossing die eenzelfde doel nastreeft en een vergelijkbaar voordeel voor de koper oplevert.

Dit alternatief werd gevonden in een bijkomend abattement. Een abattement is een vermindering van de heffingsgrondslag voor het registratierecht geheven bij de aankoop van de woning. Het bestaande abattement van 15.000 euro bij de verwerving van een enige woning of bouwgrond is immers een duidelijk, eenvoudig, en ruim bekend instrument, dat zijn efficiëntie al bewezen heeft. Bovendien valt de doelgroep van dit abattement grotendeels samen met de doelgroep die het Vlaams regeerakkoord met de nieuwe maatregel voor ogen heeft.

Het effectief voordeel van 1000 euro waarin het Vlaams regeerakkoord voorziet wordt bereikt door het toekennen van een bij-abattement bij de aankoop van een woning of bouwgrond van 10.000 euro bij toepassing van het gewoon tarief van 10% of 20.000 euro bij toepassing van het klein beschrijf (5%). Voorwaarde voor dit bij-abattement is dat een hypotheek op het aangekochte goed zal worden ingeschreven in het register van de hypotheekbewaarder.

Het Vlaams Parlement zal weldra de bespreking van dit initiatief aanvatten.

2.5.4 . Het bijzonder vast registratierecht voor minnelijke ontbindingen van koopovereenkomsten

Met het decreet van 23 november 2007 houdende de invoering van een bijzonder vast recht voor minnelijke ontbinding en vernietiging van koopovereenkomsten werd een oplossing gegeven aan het probleem van de overdreven zware fiscale gevolgen van een minnelijke ontbinding van de koopovereenkomst. Ik gaf in mijn vorige beleidsbrief reeds de inhoudelijke contouren van deze maatregel aan.

Op 1 november 2007 is deze bijzondere maatregel in werking getreden. Het is dan ook van belang na te gaan hoe de belastingplichtigen op deze nieuwe mogelijkheden reageren. De eerste cijfergegevens om deze evaluatie mogelijk te maken zullen mij door de federale overheid in de loop van 2009 ter beschikking worden gesteld.

2.5.5 De verlaging van het tarief voor beroepspersonen

Met ingang van 1 januari 2002 werd het algemeen tarief van het registratierecht op overdracht van onroerende goederen in het Vlaams Gewest verlaagd van 12,5 naar 10%. Het tarief van het klein beschrijf werd verlaagd van 6 tot 5%. De andere tarieven bleven ongewijzigd.

Voor hen die van het aankopen en verkopen van onroerende goederen hun beroep maken - de zogenaamde beroepsverkopers - bestaat er van oudsher een ‘bijzonder’ tarief. Met dit bijzonder verlaagd tarief wordt de economische bedrijvigheid erkend van hen die er hun beroep van maken het onroerend verkeer te vergemakkelijken en te bespoedigen. De onroerende goederen zijn in hoofde van deze beroepsverkopers eerder te beschouwen als “koopwaar”, niet verkregen om te worden behouden, maar wel om voortverkocht te worden. Van 1939 tot 1967 bedroeg dit bijzonder tarief 2,5%, in 1967 werd het verhoogd tot 5%. Sindsdien is het ongewijzigd gebleven.

Bij het gewone tarief van 10% heeft de koper de mogelijkheid om drie vijfden van de door hem of haar betaalde registratierechten terug te vragen indien de koper het goed weder verkoopt binnen de 2 jaar na datum van aankoop (artikel 212 van het wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten).

Dit betekent dus dat het reële tarief van het registratierecht bij snelle wederverkopen gereduceerd is tot 4 %.

Beroepsverkopers maken bijgevolg de afweging tussen beide mogelijkheden: hetzij het afwijkend tarief van 5%, hetzij het volle tarief van 10%, met teruggave van 6% bij snelle doorverkoop. Beroepsverkopers zijn bij een doorverkoop binnen de twee jaar beter af met het toepassen van het algemeen tarief dan met het toepassen van het 'bijzonder' tarief van 5%.

Dit betekent wel dat ook de beroepsverkoper eerst het volle tarief van 10 % betaalt, en bij snelle wederverkoop een aanvraag tot teruggave zal indienen.

Sedert de invoering van de meeneembaarheid is het aantal aanvragen tot teruggave van registratierechten aanzienlijk toegenomen. De FOD Financiën kan de aanvragen nauwelijks binnen redelijke termijnen afhandelen.

Om het regime van de beroepsverkopers te herstellen, wil de Vlaamse Regering het bijzonder tarief van 5% verlagen tot 4%. Het is niet de bedoeling om deze beroepspersonen zonder meer een fiscaal voordeel toe te kennen, het is wel de bedoeling dit regime opnieuw aantrekkelijk te maken en het aantal aanvragen tot teruggaven te reduceren. Daardoor kunnen de aanvragen van particuliere kopers sneller worden afgehandeld.

Vandaag beschikt de beroepsverkoper over een strikt bepaalde termijn binnen dewelke hij het door hem onder het bijzonder stelsel aangekochte onroerend goed dient weder te verkopen. Deze termijn verstrijkt op 31 december van het tiende jaar na de datum van de koopakte. Samen met de tariefcorrectie wordt de termijn van grosso modo tien jaar ingekort tot acht jaar. Hiermee wordt het bijzonder karakter van dit tarief beklemtoond : het is niet de bedoeling dat de goederen blijvend in het patrimonium van de koper worden opgenomen, maar wel dat deze na min of meer kort tijd opnieuw uit dit patrimonium verdwijnen.

De tariefaanpassing houdt bovendien een administratief voordeel in voor alle kopers die genieten van de zogenaamde "meeneembaarheid" en registratierechten dienen terugbetaald te krijgen. Dankzij deze eenvoudige tariefverlaging van beroepspersonen, wordt de FOD Financiën (die de registratierechten int) ontlast van een heel aantal dossiers van teruggave die in toepassing van het artikel 212 W.Reg. worden ingediend.

2.6 Verkeersbelastingen

2.6.1 Vrijstelling van verkeersbelasting voor aanhangwagens

Aanhangwagens en opleggers zijn vandaag onderworpen aan de verkeersbelasting op grond van de maximaal toegelaten massa (MTM). Het verschuldigd bedrag van de verkeersbelasting op de aanhangwagens en opleggers verschilt naargelang de aard van het trekkend voertuig.

Wanneer een aanhangwagen of oplegger in combinatie rijdt met een trekker (oplegger) of met een vrachtauto (aanhangwagen) die bestemd is voor het vervoer van goederen over de weg, wordt de MTM van de aanhangwagen of oplegger in aanmerking genomen voor de bepaling van de verschuldigde verkeersbelasting voor de motorvoertuigen of samengestelde voertuigen bestemd voor het vervoer van goederen, overeenkomstig artikel 9, E, van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen (WIGB).

Bepaalde van de belastingbedragen uit de voormelde schaal, zijn volledig overgenomen van de richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 betreffende het in

rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen en werden ingevoerd bij de wet van 25 januari 1999 en gewijzigd bij de wet van 8 april 2002. Ze stellen de minimumaanslagvoeten vast van de verschuldigde verkeersbelasting per categorie of deelcategorie van voertuigen in functie van hun bouw en van hun MTM.

De aanhangwagens en opleggers die normaliter niet in een voormelde combinatie rijden maar die hoofdzakelijk getrokken worden door een personenauto, een auto voor dubbel gebruik, een minibus, een lichte vrachtauto, een autobus of een autocar zijn daarentegen onderworpen aan de verkeersbelasting volgens een eigen fiscaal stelsel (artikel 9, F, WIGB), waarbij het bedrag verschilt naargelang de MTM van de aanhangwagen of oplegger 500 kilogram niet overschrijdt of 501 kilogram bereikt zonder 3.500 kilogram te overschrijden.

Krachtens artikel 2, § 2, 4°, van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van de voertuigen, zijn de aanhangwagens waarvan de MTM de 750 kilogram niet overschrijdt, niet onderworpen aan de inschrijvingsverplichting, en zijn deze bijgevolg ook niet opgenomen in het geautomatiseerd stelsel van de inning van de verkeersbelasting op de motorvoertuigen. Bijgevolg is de eigenaar of voornaamste gebruiker van dergelijke voertuigen verplicht, als belastingplichtige, zelf een aangifte in te dienen bij de bevoegde ontvanger van de directe belastingen en aansluitend de verschuldigde belasting te betalen, voorafgaand aan het gebruik van de aanhangwagen op de openbare weg.

De administratieve lasten en de kosten verbonden aan de behandeling van de aangiften in hoofde van de fiscale administratie (het nalezen en inbrengen van de aangifte in een bestand, de behandeling van de betaling, het opmaken en versturen van een fiscaal kenteken, het jaarlijks versturen van een uitnodiging tot betaling, van een herinnering en de eventuele inkohiering van de belasting bij gebrek aan betaling) overschrijden ruimschoots het jaarlijks geïnd bedrag van de verkeersbelasting op dergelijke aanhangwagens, dat momenteel hoogstens 58,80 euro (niet geïndexeerd belastingbedrag 49,68 euro) bedraagt.

Met het programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2008 werd voorzien dat de aanhangwagens waarvan de MTM de 750 kilogram niet overschrijdt en die uitsluitend getrokken worden door een ander motorvoertuig dan een vrachtauto of trekker, vrijgesteld worden van verkeersbelasting. Dit initiatief verlicht duidelijk de administratieve voorschriften zowel in hoofde van de belastingplichtige als van de fiscale administratie.

De Bijzondere Financieringswet vereist voor vrijstellingen die gelden voor vennootschappen, autonome overheidsbedrijven of vzw's met leasingactiviteiten een verplicht voorafgaandelijk samenwerkingsakkoord met de andere gewesten. Daarom werd deze vrijstelling noodzakelijkerwijs beperkt tot natuurlijke personen.

2.6.2 Autonome inning van de verkeersbelastingen

De gewestbelastingen, waarvan de opbrengst toekomt aan de gewesten, en waarvoor de gewesten autonoom de tarieven, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen kunnen bepalen, worden vandaag nog geïnd door de FOD Financiën. Enkel de onroerende voorheffing wordt door de Vlaamse Belastingdienst ingevorderd. Aan de Vlaamse Regering heb ik mijn argumentatie gegeven voor een autonome inning van de overige gewestbelastingen door de Vlaams administratie.

Ik vat ze nog kort even samen:

- het is niet meer dan logisch en ook wenselijk dat de overheid die vrijwel de volledige regulerende bevoegdheid ten aanzien van een bepaalde belasting heeft, ook de invordering van die belasting op zich neemt;

- wil een deelstaat een coherent eigen fiscaal beleid voeren dat raakvlakken kan vertonen met de andere inhoudelijke beleidsbevoegdheden, dan heeft deze deelstaat ook best het beheer in eigen handen. Zo voorkomt ze terzake afhankelijkheid van de federale overheid;
- een inning in eigen beheer laat toe andere accenten te leggen op het vlak van efficiëntie en effectiviteit van de inning, biedt opportuniteiten op het vlak van uniforme toepassing van de regelgeving en verbreedt de kritische massa die noodzakelijk kan zijn voor een positieve kosten-baten-analyse.

Het is dan ook steeds mijn ambitie geweest om de inning van de verkeersbelastingen zo spoedig mogelijk over te nemen van de federale overheid. Ik beschouw dit niet als een prestigeproject. Ik streef naar een weldoordachte en goed voorbereide overname, zonder onverantwoorde risico's.

Intussen heeft de Vlaamse Belastingdienst al een ruime voorbereiding afgewerkt. Dit liet de Vlaamse Regering toe om op 10 juli jl. de knoop door te hakken en het principe van de insourcing definitief goed te keuren. De inning van de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling en het eurovignet zal in eigen beheer genomen worden vanaf 1 januari 2010. Dat betekent dat ik overeenkomstig artikel 5, §3, van de Bijzondere Wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, aan de Federale Regering de beslissing tot het zelf verzekeren van de dienst van de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling, en het eurovignet uiterlijk op 31 december 2008 zal betekenen.

De Bijzondere Financieringswet gunt ons nog enkele maanden om de opzegging te betekenen aan de federale overheid.

Een aantal belangrijke elementen van het overnametraject moeten nog worden uitgeklaard :

- Er is nog steeds geen wet - die uitvoering geeft aan artikel 68ter BFW - en die de bedragen en het aantal personeelsleden vastlegt die respectievelijk gedoteerd en overgedragen worden. Een ontwerp van wet werd onlangs door de Federale Regering aan de Raad van State voorgelegd.
- De Vlaamse Regering opteert voor een overname van het voorziene korps van 257 ambtenaren, gekoppeld aan een jaarlijkse dotatie die de federale overheid aan het Vlaams Gewest zal uitbetalen. Niet alleen vergt dit afzonderlijke besluitvorming op administratief vlak, maar tevens zal voor deze personeelsleden huisvesting en logistieke ondersteuning moeten worden voorzien. Samen met mijn collega bevoegd voor Bestuurszaken en zijn administratie, zal ik – uiteraard ook ondersteund door mijn administratie – deze migratie in goede banen leiden.
- Ik heb bij de besluitvorming aan de Vlaamse regering voorgesteld tegelijkertijd een aantal decretale aanpassingen en vereenvoudigingen aan de regelgeving door te voeren. Deze zijn gericht op vereenvoudiging en harmonisatie van zowel de fiscale regelgeving als van het fiscale inningproces. Ik bespreek ze meer gedetailleerd in een volgend hoofdstuk.
- Naast een organisatorische en regelgevende voorbereiding, is tevens een grondige voorbereiding en aanpassing van de ICT-infrastructuur noodzakelijk. Het Vlaams Fiscaal Platform moet de nodige informatica-technische ondersteuning voor het overnametraject bieden.
- Een andere kritische factor is de vraag naar de bestemming van de hangende "contentieux", dit zijn dossiers die op 1 januari 2010 nog niet door de federale administratie werden afgehandeld, en de dossiers die op diezelfde datum aanhangig waren bij de rechtbank. Vraag is of de Vlaamse administratie ofwel deze dossiers op 1 januari 2010 dient over te nemen, ofwel kan aanvatten met een schone lei. In 1999, bij de overname van de onroerende voorheffing, werd de laatste optie toegepast. Ik verkies alleszins een pragmatische oplossing waarbij in onderling met de FOD Financiën dit probleem kan worden opgelost. Zo zou bijvoorbeeld een deel van de 257 over te dragen ambtenaren tijdelijk bij de FOD Financiën kunnen blijven in afwachting van de gehele afhandeling van die historische dossiers.

2.6.3 Voorbereidende decretale aanpassingen inzake verkeersbelastingen

De toekomstige eigen inning van de verkeersbelastingen zal, gelet op de grootte-orde van de heffingen, een belangrijke impact hebben op het agentschap Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) en op het Departement Financiën en Begroting.

Een vlotte overname met minimaal afbreukrisico is van uitermate groot belang, waarbij het belang van een degelijk werkend Vlaams Fiscaal Platform (VFP) nauwelijks kan worden overschat.

Het VFP moet nu reeds maximaal rekening houden met de functionaliteiten die nodig zullen zijn bij de eigen inning van de verkeersbelastingen. Omgekeerd wordt best ook de regelgeving van de verkeersbelastingen zo nauw mogelijk afgestemd op de reeds voorziene functionaliteiten in het VFP, dat gebouwd wordt als generiek ICT-platform. Deze afstemming is nodig om de beoogde voordelen van de insourcingsoperatie ook daadwerkelijk te behalen: een snelle en klantvriendelijke behandeling van de dossiers van alle belastingplichtigen, met aandacht voor een maximale gelijkberechtiging.

Het is ook aangewezen dat de procedures van de verschillende gewestbelastingen waarvoor het Vlaams Fiscaal Platform de nodige ICT-ondersteuning biedt, zoveel als mogelijk op elkaar zijn afgestemd en gelijklopend zijn.

Concreet heb ik de Vlaamse Regering al toelichting gegeven bij volgende voorstellen tot aanpassing:

- de verkeersbelastingen worden kohierbelastingen;
- het fiscaal kenteken wordt afgeschaft als fysiek document;
- het stelsel van de onmiddellijke betaling bij bepaalde niet-geautomatiseerde voertuigen wordt afgeschaft;
- de bezwaartermijn inzake verkeersbelastingen wordt uniform gemaakt met deze van de andere gewestbelastingen en vastgesteld op een termijn van 3 maanden, te rekenen vanaf de verzending van het aanslagbiljet;
- de dagelijkse belasting wordt de facto afgeschaft en vervangen door een nultarief.

Artikel 4§3 van de Bijzondere Financieringswet voorziet dat wijzigingen die betrekking hebben op de aanslagvoet, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen van de in artikel 3, eerste lid, 10° (verkeersbelasting) en 11° (belasting inverkeerstelling) bedoelde belastingen, een voorafgaandelijk samenwerkingsakkoord met de andere Gewesten vereisen, ingeval de belastingplichtige van deze belastingen een vennootschap zoals bedoeld in de wet van 7 mei 1999 houdende het Wetboek van vennootschappen, een autonoom overheidsbedrijf of een vereniging zonder winstgevend doel met leasingactiviteiten is**.**

De meeste aanpassingen betreffen wijzigingen aan de invorderingsprocedure, waarvoor de gewesten bevoegd worden met ingang van het begrotingsjaar vanaf hetwelk zij de dienst (inning) van de belastingen verzekeren (artikel 5 § 4 BFW). Voor de invoering van een nultarief m.b.t. de dagelijkse verkeersbelasting en sommige wijzigingen aan het stelsel van onmiddellijke betaling (vrijstellingen proefrittenplaten en kleine aanhangwagens) dient wél overleg met de andere gewesten georganiseerd te worden.

Het is dus duideliik dat de tijd die nog rest tot 1 januari 2010 optimaal gebruikt zal moeten worden om de insourcing zowel administratief, regelgevend, als ICT-technisch voor te bereiden en uit te werken.

2.6.4 De kilometerheffing voor vrachtwagens

Op 26 oktober 2007 besliste de Vlaamse Regering dat zij een kilometerheffing voor vrachtwagens wenste in te voeren, geïnspireerd op het Duitse model. Met het oog op de vrijwaring van de concurrentiekracht van de transportsector wenst de Vlaamse Regering dit in samenspraak te doen met

binnen- en buitenlandse partners, en te streven naar een maximaal gelijktijdige invoering, bij voorkeur in de hele Benelux. Zij gaat ervan uit dat zij deze kilometerheffing kan invoeren tegen eind 2011.

Met het oog op de invoering van de kilometerheffing werd de Ambtelijke Werkgroep die destijds de voorbereidingen voor het wegenvignet had begeleid, opnieuw ingesteld voor de kilometerheffing.

Reeds in december 2007 bestelde de ambtelijke werkgroep zijn eerste studies om zo snel mogelijk een inzicht te krijgen in de mobiliteitseffecten van een kilometerheffing in Vlaanderen. Hierbij werd zowel het Nederlandse als het Duitse model van kilometerheffing op zowel de Vlaamse autosnelwegen als op het volledige Belgische wegennet, gesimuleerd.

Het effect op de mobiliteit van een Vlaamse kilometerheffing gesimuleerd op basis van de gehanteerde tarieven in Duitsland en geraamde tarieven voor Nederland van een kilometerheffing in Vlaanderen, bleek echter beperkt.

Een aantal specifieke uitgangspunten sorteerden echter wel belangrijke nevenaffecten:
- een heffing enkel op snelwegen zal een aanzienlijke hoeveelheid sluipverkeer over secundaire wegen (vooral hoofdwegen, die een afsnijding mogelijk maken tussen twee snelwegen, zouden extra worden belast) creëren. Door de fijnmazigheid van het Belgische wegennet, zal zich dit eerder voordoen in België dan bijvoorbeeld in Frankrijk of Duitsland;
- een spitsheffing zorgt voor een grotere spreiding van het vrachtverkeer over de hele dag en reduceert het aantal vrachtwagens in de spits. De capaciteitswinst wordt echter ingenomen door personenwagens.

De inkomsten voor de Vlaamse overheid zouden schommelen tussen een brede vork van 180 mio euro tot 600 mio euro, naargelang het scenario (Nederlandse of Duitse tarieven / snelwegen of volledig wegennet).

Verder zullen nog studies besteld worden die verder onderzoek verrichten naar de te verkiezen technologie, de verwachte investerings- en exploitatiekosten, de effecten op de luchtverontreiniging, de concurrentiepositie en de welvaartsherverdeling, en het aangewezen organisatiemodel.

Daarnaast werden ook reeds een aantal juridische knelpunten in beeld gebracht. Zo is een opzegging van het Eurovignetverdrag vereist en zijn een aantal aanpassingen van de Bijzondere Financieringswet aangewezen.

Verder werd reeds afgetoetst bij de Europese Commissie in welke mate het mogelijk zou zijn om de verkeersbelastingen te verlagen of eventueel andere compensatiemaatregelen te introduceren bij de invoering van een kilometerheffing. Daaruit bleek bijvoorbeeld dat de Europese Commissie niet wenst dat er geraakt zou worden aan de Europese minimumtarieven van verkeersbelasting voor vrachtwagens.

Ook dient nog verder onderzoek te gebeuren naar de manier waarop wordt omgegaan met occasionele gebruikers van het Vlaamse of Belgische wegennet. Het vergt verhoudingsgewijs immers grote investeringskosten om deze groep te controleren en de heffing op een juiste manier te innen.

In de schoot van de Benelux werd internationaal overleg georganiseerd over de nieuwe projecten inzake wegbeprijzing. Nederland gaf daar een uitgebreide stand van zaken inzake hun project ‘anders betalen voor mobiliteit’. Ook binnen het Brusselse Gewest heeft men mobiliteitsplannen om de verkeersoverlast binnen het Gewest te verminderen en in Wallonië speelt men nog met het idee van een wegenvignet.

Met Nederland vond ook reeds bilateraal overleg plaats over een geïntensiveerde samenwerking op bepaalde vlakken, zoals bijvoorbeeld gemeenschappelijke technische criteria voor de systeemarchitectuur, interoperabiliteitscriteria en gemeenschappelijke standpunten naar de Europese

Commissie toe. Momenteel wordt ook nog getracht om met het Brusselse en het Waalse Gewest tot een gemeenschappelijk standpunt te komen over de invoering van wegbeprijzing in België.

Aan de ambtelijke werkgroep werd gevraagd zijn studiewerkzaamheden verder af te ronden zodat een eindrapport kan worden opgesteld, en voor advies kan worden voorgelegd aan de MORA (Mobiliteitsraad Vlaanderen).

Op 10 oktober 2008 heeft de Vlaamse Regering kennis genomen van het tussentijds verslag over de werkzaamheden van de ambtelijke werkgroep en heeft zij de uitbreiding van de opdrachten van het steunpunt Fiscaliteit goedgekeurd.

2.7 Vlaamse vermindering van de personenbelasting

Het decreet van 30 juni 2006 voorziet voor beroepsactieve inwoners van het Vlaamse Gewest een vermindering van de personenbelasting.

Deze vermindering bedroeg oorspronkelijk: :

1) voor het aanslagjaar 2008 : 125 euro voor belastingplichtigen wiens activiteitsinkomen ten minste 5.500 euro, en maximum 21.000 euro bedraagt.
2) Voor het aanslagjaar 2009 : 200 euro voor belastingplichtigen wiens activiteitsinkomen ten minste 5.500, en maximum 21.000 euro bedraagt.
3) vanaf het aanslagjaar 2010 : 200 euro voor belastingplichtigen wiens activiteitsinkomen ten minste 5.500 euro bedraagt.

Voor de aanslagjaren 2008 en 2009 wordt een proportioneel verminderde korting voorzien voor die belastingplichtigen wiens activiteitsinkomen het vermelde bedrag van 21.000 euro overstijgt, doch niet meer bedraagt dan respectievelijk 22.250 en 23.000 euro.

Waar mogelijk wordt deze Vlaamse vermindering onmiddellijk verrekend in de bedrijfsvoorheffing. De koninklijke besluiten van 18 december 2006, 7 december 2007 en 16 juli 2008 hebben deze verrekening expliciet geregeld, waardoor de vermindering reeds vanaf 2007 effectief door de meeste begunstigden kan genoten worden.

Het Koninklijk Besluit van 7 juni 2007 regelt de afrekeningsmodaliteiten van deze vermindering tussen de Vlaamse en de federale overheid.

De toekomstige financiële uitdagingen waar de diverse overheden in ons land voorstaan kunnen enkel opgevangen worden door het afbouwen van de overheidsschuld, het versterken van het groeipotentieel van onze economie, en het verhogen van de werkgelegenheid en werkzaamheidsgraad.

De bedoeling van de Vlaamse Regering was om met de vermindering van de personenbelasting voor werkenden, bij te dragen tot een verhoging van de activiteitsgraad in Vlaanderen, en om daarmee een stabiel ondernemingsvriendelijk klimaat te creëren. De maatregel is er dus op gericht om het aanbod van potentiële arbeidskrachten voor onze bedrijven uit te breiden en kwalitatief te verbeteren. Werkgevers moeten voldoende geschikte en gemotiveerde werknemers vinden. Wanneer bedrijven er niet in slagen voldoende gekwalificeerde en gemotiveerde arbeidskrachten te vinden worden zij in hun groei geremd. Een gebrek aan arbeidskrachten dreigt voor de Vlaamse economie zelfs een zorgwekkend item te worden.

De Europese Unie stimuleert de lidstaten om tegen 2010 een werkzaamheidsgraad van 70% te bereiken. Het Vlaamse Gewest heeft een werkzaamheidsgraad van 66,3% bereikt in het eerste kwartaal van 2008. Hoewel het Vlaamse Gewest een hogere werkzaamheidsgraad heeft dan het

Europese gemiddelde heeft het nog een achterstand ten opzichte van haar buurlanden. Duitsland had in 2007 een werkzaamheidsgraad van 69,4% en Nederland had een werkzaamheidsgraad van 76%.

Door het verhogen van de werkzaamheidsgraad en het verminderen van de lasten op arbeid wil de Vlaamse Regering m.a.w. bijdragen tot een economische groei. En op die manier wordt voor iedereen meer welvaart gecreëerd.

De Vlaamse Regering wil deze lastenverlaging op arbeid versterken. Bij decreet van 23 mei 2008 is dit al gebeurd voor het aanslagjaar 2009. De korting van 150 euro voor dat aanslagjaar werd verhoogd tot 200 euro.

De argumentatie die de Vlaamse Regering bij deze verhoging verstrekte, blijft onverminderd van toepassing.

De Vlaamse Regering wil de lastenverlaging nu ook versterken vanaf het aanslagjaar 2010. Waar voor dit aanslagjaar een vermindering van 200 euro voor alle beroepsactieve inwoners van het Vlaamse Gewest voorzien was, wil de Vlaamse Regering dit nu optrekken tot 250 euro. Voor de minst verdienende Vlamingen wordt een nog hogere korting voorzien van 300 euro.

Het maximum voor het activiteitsinkomen waarop en waaronder de vermindering 300 euro in plaats van 250 euro bedraagt wordt bepaald op 22.000 euro. Gelet op het beperkter verschil tussen de vermindering van 250 euro die voor alle beroepsactieve inwoners van het Vlaamse Gewest geldt, en de vermindering van 300 euro voor de minst verdienenden, wordt niet langer in een proportionele overgangsregeling voorzien.

3. Uitbouw van een autonome Vlaamse administratie

3.1 Het FOBO-project binnen de Vlaamse Belastingdienst: een stand van zaken.

Parallel met de ingebruikname van het Vlaams Fiscaal Platform (VFP), wordt binnen de Vlaamse Belastingdienst een aangepast organisatiemodel geïntroduceerd. De organisatie wordt gestoeld op een Front Office – Back-Office (FOBO) benadering. Net zoals voor het VFP, verloopt ook die hervorming noodzakelijkerwijs gefaseerd. Eerst wordt de relatief kleinschalige leegstandsheffing bedrijfsruimten op die basis hervormd, later zal ook de inning van de onroerende voorheffing op dezelfde wijze worden georganiseerd.

De leegstandsheffing bedrijfsruimten, waarvoor een beperkt aantal ambtenaren worden ingezet, werd uitgekozen als pilootheffing, zowel voor de FOBO-reorganisatie, als voor de ondersteuning door middel van het Vlaams Fiscaal Platform.

Van de betrokken ambtenaren wordt gevraagd dat zij zich aanpassen aan het gewijzigde takenpakket , geënt op de nieuwe organisatiestructuur. De Front-Office zal instaan voor de contacten met de burger en voor de bezwaarafhandeling. De Back-Office krijgt de gespecialiseerde taken en de massaprocessen toegewezen. Momenteel worden procedureboeken, handleidingen en user-manuals uitgewerkt, er worden ook opleidingen voorzien om iedereen vertrouwd te maken met de werking van het Vlaams fiscaal Platform.

De personeelsleden van de Vlaamse Belastingdienst zullen een polyvalent heffingsoverschrijdend takenpakket toegewezen krijgen. De nodige vorming en begeleiding hiervoor zal worden voorzien.

De voornaamste drijfveer bij deze reorganisatie is een geoptimaliseerde klantvriendelijke benadering van de belasting – en heffingsplichtige door de Vlaamse Belastingdienst.

Vanaf eind 2008, begin 2009 naderen zowel VFP als FOBO stilaan hun voltooiing. De projectopvolging van beide trajecten schakelt in een nog hogere versnelling, en vereist bijkomende aandacht. De processen die voor belangrijke inkomstenverwerving voor de Vlaamse overheid zorgen, zijn te cruciaal om er vrijblijvend mee te experimenteren. En dat geldt eveneens voor het menselijk kapitaal waarmee de Vlaamse overheid haar doelstellingen realiseert.

3.2 De verdere uitbouw van het VFP

In de beleidsbrieven van voorgaande jaren ben ik uitgebreid ingegaan op het Vlaams Fiscaal Platform. Naast het concept en de doelstellingen ervan lichtte ik telkens uitgebreid de stand van zaken toe, en de uitdagingen die ons hieromtrent nog te wachten stonden. Voor de voorgeschiedenis van het VFP verwijs ik dan ook naar die eerdere bijdragen.

3.2.1. Implementatie van de leegstandheffing bedrijfsruimten in mei 2008

Vanuit de VFP-stuurgroep is steeds geopteerd voor een voorzichtige aanpak, waarbij de implementatie van de leegstandheffing bedrijfsruimten (LSB) als pilootheffing op het VFP werd vooropgesteld. Uiteraard betekende een opstart van de leegstandheffing bedrijfsruimten in het voorjaar 2008 dat de basis informatica-infrastructuur al operationeel diende te zijn eind 2007, om de nodige geïntegreerde testen te kunnen doorvoeren.

Voortdurende intensieve acceptatietesten en bijsturingen hebben er toe geleid dat uiteindelijk einde mei 2008 de eerste inkohiering voor LSB zonder noemenswaardige problemen op de productieomgeving van het VFP kon worden uitgevoerd. Hoewel het een beperkte inkohiering betrof konden alle aanslagen – na een laatste controle – aan de belastingplichtigen verzonden worden.

Inmiddels is het inkohieringsproces op het VFP stabiel te noemen en werden bijkomende kohieren en aanslagen voor deze heffing aangemaakt.

De ervaringen opgedaan tijdens dit piloottraject zullen ontegensprekelijk hun vruchten afwerpen bij de implementatie van de volgende heffingen.

De maanden die resten in 2008 zullen voor deze leegstandheffing verder gebruikt worden om vooral front-office processen (behandeling van bezwaarschriften bijvoorbeeld), en andere back-office processen (de gedwongen invordering bijvoorbeeld) op het VFP te implementeren. Ook in 2009 zal dit traject verder lopen.

3.2.2. De onroerende voorheffing op het VFP vanaf 1 januari 2009

Een daadwerkelijke overname van het ICT-luik van de onroerende voorheffing via het VFP met ingang van het kalenderjaar 2009 impliceert in de praktijk een fictieve opstart in een testomgeving van het VFP voor deze heffing vanaf september 2008. De periode tot einde 2008 zal gebruikt worden voor intensieve testen en schaduwdraaien, met als finaliteit de continuïteit van de inkomsten en de dienstverlening te verzekeren vanaf 1 januari 2009.

Ook voor de onroerende voorheffing zullen – in functie van voorafgestelde prioriteiten – de front en back office processen geleidelijk aan geïmplementeerd worden op het fiscaal platform. Het spreekt voor zich dat eerst aandacht gaat naar de aanmaak van kohieren en aanslagen, maar dat al snel de processen die te maken hebben met klantencontacten moeten volgen.

Voor het aanslagjaar 2009, waarvoor de eerste aanslagen normaliter in het tweede trimester van 2009 aangemaakt zullen worden, dienen bovendien de nieuwe maatregelen aangaande materieel en outillage en energiezuinige woningen op het VFP operationeel te zijn. Hoewel deze bijkomende aanpassingen door hetzelfde implementatieteam dienen gerealiseerd te worden, heb ik er het volste vertrouwen in dat mijn administratie deze bijkomende behoeften voor het aanslagjaar 2009 tijdig zal kunnen implementeren.

3.2.3. Lancering van de nieuwe belastingportaal op 1 januari 2009

De implementatie van de onroerende voorheffing op het VFP platform betekent meteen ook het einde van de huidige internettoepassingen op www.onroerendevoorheffing.be.

Via deze site werd aan de burger, naast het opvragen van algemene informatie betreffende de onroerende voorheffing, de mogelijkheid geboden om zijn belastingdossier voor de onroerende voorheffing te raadplegen, om bezwaren in te dienen en de status ervan op te volgen en om simulaties van de te betalen heffing uit te voeren. Het is geenszins de bedoeling deze faciliteiten af te schaffen, maar integendeel uit te breiden.

De implementatie van het Vlaams Fiscaal Platform als generiek platform, waarop alle huidige en toekomstige Vlaamse belastingen moeten samen komen, is de ideale gelegenheid voor de uitbouw van een nieuw belastingportaal voor Vlaanderen. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de nieuwste technieken.

Op 1 januari 2009 wordt deze vernieuwde internettoepassing ter beschikking gesteld aan burgers en bedrijven. Naast de hierboven aangehaalde functionaliteiten, zullen nieuwe mogelijkheden beschikbaar zijn. Zo wordt het voor de belastingplichtige bijvoorbeeld mogelijk om zijn advocaat of boekhouder toegang te geven tot zijn persoonlijk belastingdossier.

Verder in 2009 wordt de site uitgebreid met bijkomende functionaliteiten en toepassingen voor specifieke doelgroepen zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders en gemeenten.

Het “belastingportaal Vlaanderen” wordt vanaf 2009 de grote internet-toegangspoort waarlangs men als Vlaamse ingezetene zijn weg kan vinden doorheen het fiscale landschap. Inderdaad, ook de huidige Vlaamse belastingsite “www.vlaanderen.be/belastingen” zal een geïntegreerd deel uitmaken van het vernieuwde portaal.

Zoals het VFP een generiek belastingplatform is, zal ook het nieuwe belastingportaal als uitvloeisel ervan generiek zijn. Dit betekent in de praktijk dat de geïmplementeerde functionaliteiten beschikbaar zullen zijn voor alle op het VFP geïnstalleerde heffingen.

Bovendien zal het nieuwe portaal voldoen aan het Belgische kwaliteitslabel AnySurfer. Websites die dit toegankelijkheidslabel mogen voeren, zijn bruikbaar voor iedereen, ook voor slechtzienden, blinden, kleurenblinden, ouderen en voor personen met een auditieve of motorische handicap. Daarnaast zijn de toegankelijke websites beter geschikt voor kleinere beeldschermen zoals GSM of zakcomputer en zijn ze bruikbaar in elke webbrowser.

Ik ben ervan overtuigd dat met dit nieuwe belastingportaal voor de Vlaamse fiscaliteit een verdere zinvolle bijdrage wordt geleverd in het e-government beleid van de Vlaamse Overheid.

3.2.4. Implementatie van de verkeersbelastingen in 2010 – de finale test van het VFP?

Hiervoor heb ik reeds toegelicht dat de Vlaamse Regering recent besliste tot een overname in eigen beheer van de groep van verkeersbelastingen met ingang van 1 januari 2010.

Het spreekt voor zich dat het VFP-projectteam de komende maanden voor een enorme uitdaging staat. Hoewel reeds herhaaldelijk werd gesteld dat al veel voorbereidend werk werd geleverd, ook op het vlak van de integratie van deze belastingen op het VFP, zal in 2009 de finale test voor het VFP volgen.

De voorbije jaren en maanden werd het VFP vooral conceptueel en theoretisch voorbereid, de komende maanden daarentegen zal de praktijk de overhand krijgen. Eens de opzeg aan de federale overheid wordt betekend, is er immers geen weg terug. Maar pas op dat moment zal mijn administratie écht geconfronteerd worden met de praktijkprocessen, en – ondanks alle voorbereidende werkzaamheden – met de probleemgevallen en de zogenaamde addertjes onder het gras.

Als het VFP – dat aan rendabiliteit wint nu de kosten ervan gespreid kunnen worden over meerdere heffingen – ook deze specifieke problemen aankan, zal het pas zijn verdienste definitief bewezen hebben. Dat is de uitdaging voor 2009-2010.

3.3 Elektronische verwerking van attesten vrijstelling van successierechten

Artikel 60bis van het Wetboek Successierechten en artikel 55ter voorzien respectievelijk in een vrijstelling voor familiale ondernemingen en familiale vennootschappen en in een vrijstelling voor gronden gelegen in het VEN.

Om van deze vrijstellingen te kunnen genieten richt de belastingplichtige een aanvraag naar de Vlaamse Belastingdienst, die dan controleert of aan de voorwaarden voor vrijstelling voldaan is en aansluitend al dan niet een attest aflevert aan de belastingplichtige en aan de federale ontvanger. De gemiddelde doorlooptijd van de dossiers ligt op een tiental kalenderdagen. Deze doorlooptijd wordt sterk gestuurd door de volledigheid van een dossier: onvolledige dossiers kennen in de meeste gevallen doorlooptijden van ca. 40 kalenderdagen. Om de burger een snelle dienstverlening te kunnen garanderen, is het dan ook van primordiaal belang om hem te wijzen op eventuele ontbrekende documenten en hem te wijzen op de onvolledigheid van de aanvraag.

In de huidige situatie dient de belastingplichtige deze aanvragen schriftelijk en aangetekend in. In het licht van administratieve lastenverlaging – een constante bekommernis doorheen mijn beleid – werd een nieuwe webtoepassing (VLE.net) opgemaakt, waarop de burger zijn aanvraag online kan indienen. VLE.net zal, eens op kruissnelheid, een win-win-situatie creëren voor burger en overheid . De doorlooptijden kunnen aanzienlijk verkort worden. Niet alleen omdat de online ingegeven data onmiddellijk worden overgenomen in het systeem, maar vooral omdat de burger via de website onmiddellijk wordt bericht over de volledigheid van zijn aanvraagformulier en de bij te voegen bewijsstukken. Bovendien zal het aantal aan te leveren bewijsstukken sterk beperkt worden, aangezien de administratie zelf een groot aantal documenten rechtstreeks opvraagt via de bevoegde instanties, wat op zijn beurt een correcte aanlevering garandeert.

De toepassing zal de administratie voorts in staat stellen om het dossier volledig elektronisch af te handelen. Naar analogie van de webtoepassing op www.onroerendevoorheffing.be wordt op VLE.net een statuscontrole voorzien: op elk ogenblik kan de burger via de website de status van zijn dossier opvolgen.

De nieuwe applicatie zal een grote vooruitgang betekenen zowel naar klantvriendelijkheid, lastenverlaging als doorlooptijd. Indien alles verloopt zoals voorzien, zal de toepassing in de loop van 2009 operationeel worden.

3.4 Vermogensbeheer: Het Onroerend Goed Informatie Netwerk (OGIN)

De Bijzondere Financieringswet legt de gewesten en de federale overheid op een samenwerkingsakkoord te sluiten voor het gezamenlijk beheer van de gegevens van de patrimoniale documentatie. Dit beheer is ontzettend belangrijk voor de onroerende fiscaliteit (Onroerende voorheffing – Registratierechten) en de successierechten, maar ook als gegevensbron voor de invordering van andere belastingen.

De federale overheid en de drie gewesten hebben in 2001 effectief een samenwerkingsakkoord gesloten over het "gezamenlijk beheer van de gegevens van de patrimoniale documentatie". Het zogenaamde Agentschap van de Patrimoniale Informatie (API) zou worden opgericht.

De Vlaamse regering heeft het samenwerkingsakkoord weliswaar principieel goedgekeurd, maar de Raad van State formuleerde daarna een aantal kritische opmerkingen, o.m. wat betreft de taakstelling van het API, de financiering, de bevoegdheden van de Raad van bestuur en het personeel.

Bovendien bleek het samenwerkingsakkoord niet helemaal te voldoen aan de (Vlaamse) noden. Enerzijds heeft men enkel oog voor de privaatrechtelijke rechtstoestand (wie is eigenaar van wat?), maar niet voor de publiekrechtelijke (wat mag op welk perceel?) en is er geen hergebruik van overheidsinformatie. Anderzijds krijgt het API in het ontwerp van samenwerkingsakkoord een ruimer takenpakket toegewezen dan het louter documentatiebeheer.

Daarom heb ik laten onderzoeken hoe Vlaanderen zich, rekening houdend met en de belangrijke Vlaamse inspanningen om GIS-Vlaanderen en het grootschalige referentiebestand op te bouwen, toekomstgericht kan opstellen met betrekking tot de samenwerking op het vlak van patrimoniale documentatie. Het resultaat leidde tot een alternatieve invulling van het API-concept: het Onroerend Goed Informatie Netwerk (OGIN).

Op 23 april 2004 keurde de Vlaamse regering dan ook het voorstel goed om via een federale en intergewestelijke samenwerking, waarbij ook notarissen, landmeters, architecten en lokale besturen worden betrokken, vorm te geven aan een Onroerend Goed Informatie Netwerk (OGIN).

Het uiteindelijke doel is dus om, rekening houdende met de bestaande operationele en politieke verantwoordelijkheden en met de beschikbare technologie, te komen tot een overkoepelend netwerk dat gedecentraliseerde databanken van verschillende overheden en overheidsniveau's verbindt en waarbij alle gegevens voor elke netwerkpartij toegankelijk zijn. De beschikbare informatie over onroerende goederen zal niet enkel dienen voor fiscale doeleinden maar zal eveneens perceelsgebonden relevante perceel- en gebouwkenmerken op een geïntegreerde wijze ontsluiten, gekoppeld aan de kadaster- en stedenbouwkundige gegevens.

De beschikking over een dergelijk eenduidig informatienetwerk zal informatieverstrekking ontegensprekelijk vereenvoudigen en de informatie zal volledi ger en correcter zijn. OGIN zou bijvoorbeeld een belangrijke gegevensleverancier van het toekomstige Vlaams fiscaal platform kunnen worden.

3.5 De Centrale Invorderingscel (CIC)

Vorig jaar berichtte ik reeds over de CIC als centraal dienstverleningsorgaan voor de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen. Deze cel staat ook ten dienste van andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid.

Vanaf 2009 worden nogmaals bijkomende opdrachten aan de CIC toegewezen:
- de administratieve geldboete opgelegd aan inburgeraars (ca. 2.000 dossiers per jaar),
- de administratieve geldboete opgelegd aan campings, reisbureaus en hotels (100 dossiers per jaar),
- de terugvordering van bedragen toegekend door het agentschap Natuur en Bos wegens niet naleven van (contractuele) verplichtingen (400 à 500 dossiers per jaar).

Verder zullen op korte termijn de invorderingen ten behoeve van het Vlaams Energieagentschap (VEA) in verband met energieprestaties en klimaatregeling van gebouwen waarvoor een stedenbouwkundige aanvraag wordt ingediend, aan het CIC worden toegewezen (70 à 80 dossiers per jaar).

Ik meen te mogen stellen dat dit duidt op een volwaardige (h)erkenning van de CIC als expertisecentrum. De voorzichtige stelling om de CIC na de BBB-hervorming (Beter Bestuurlijk Beleid) voorlopig bij VLABEL te laten, kan definitief als een correcte en efficiënte beslissing gezien worden.

4. Wetenschappelijke ondersteuning via het steunpunt fiscaliteit en begroting

Het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting kwam in 2008 op kruissnelheid. Het onderzoeksprogramma dat is gebundeld in 3 sporen (A-sporen) en diverse korte projecten (b-projecten) werd conform het meerjarenplan verder ontwikkeld. Het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting leverde een hele reeks onderzoekspapers af die leidden tot nieuwe inzichten.

De focus van **Spoor A1** betrof de hervorming van de schenkingsrechten op roerende goederen en bouwgronden. Doelstelling van dit traject was na te gaan of de hervorming voldoende bekend was, hoe ze het gedrag van erflaters heeft beïnvloed en wie precies de belastingplichtigen zijn die van de maatregel genoten hebben. Omdat successieplanning doorgaans gezien wordt als een discreet gegeven en er in het algemeen weinig geweten is over wanneer, aan wie en via welke constructies de intergenerationele overdrachten fiscaal geoptimaliseerd worden, opteerde het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting ervoor multipele deelonderzoeken op te zetten. Naast een kwalitatief diepte-onderzoek bij experten, werden face-to-face interviews opgezet met bijna 250 potentiële schenkers. In derde instantie werd een grootschalige representatieve internetbevraging georganiseerd waaraan meer dan 1000 Vlamingen uit de leeftijdsgroep 25-50 jarigen aan participeerden. Doelstelling was inzicht te verwerven in de karakteristieken van potentiële begunstigden en te toetsen hoe goed deze groep vertrouwd was met de hervorming en hoe zij het beleid rond successie & schenken appreciëerden. Tenslotte werden de schenkingsaktes zoals die geregistreerd werden bij 10 registratiekantoren gescreend. Dit leverde data op die betrekking hadden op bijna 3000 schenkingen over de periode 2000-2007. Op basis van deze laatste deelstudie kon een idee gevormd worden van het profiel van de schenkers.

We gaan hierna kort in op de resultaten van de verschillende deelonderzoeken. Het kwalitatief onderzoek bij bankiers, vermogensbeheerders en notarissen leverde een consistent geheel aan opinies op. Volgens deze specialisten is de gemiddelde schenker een bemiddelde, gehuwd(e), gezond(e) man/koppel , ouder dan 65 met volwassen kinderen. Hij/zij schenk(t)(en) in rechte lijn waarbij generation-skipping op een groeiende populariteit kan rekenen. Op deze leeftijd schenkt de donor substantiële bedragen met het oog op planning. Deze schenking gaat dan ook meestal gepaard met een notariële akte waarin verschillende voorwaarden (last, terugkeer,etc.) opgenomen worden. De andere belangrijke categorie schenkingen is volgens de experten niet zo sterk gericht op fiscale optimalisatie, maar is doelgericht en occasioneel. Deze transfers gebeuren typisch op iets vroegere leeftijd en nemen vaak de vorm aan van financiële steun aan de kinderen bij het opstarten van een praktijk en vooral bij het verwerven van een gezinswoning. De hausse op de vastgoedmarkten zou een belangrijk element geweest zijn bij dergelijke schenkingen. Deze schenkingen gebeuren voor de volle eigendom en gaan derhalve zelden gepaard met een geregistreerde akte, maar gebeuren eerder via hand- of bankgift. Enkele fiscale, economische en maatschappelijke fenomenen zoals de uitbreiding van het scala aan modaliteiten, de verlaging van de schenkingsrechten, de groeiende vermogens (bij steeds jongere mensen) etc. zouden de gemiddelde leeftijd van de schenker verder doen dalen. Mensen zonder erfgenamen in rechte lijn schenken later en voornamelijk uit fiscale overwegingen. Volgens de experten heeft de hervorming zijn doel niet gemist. Ze zien een duidelijke verschuiving naar geregistreerde schenkingen en in mindere mate naar bankgiften.

Terwijl de experten eerder geconfronteerd worden met de grotere vermogens, werden via de surveys inzichten opgedaan voor wat betreft de motivaties tot schenken bij, qua netto-activa, eerder modale belastingplichtigen. De bevraging van de groep 50-plussers wees uit dat vrouwen en gehuwde belastingplichtigen vaker schenken en dat de kans op een schenking significant groter is eens de erflater de kaap van 70 jaar passeert. Ook het feit dat de schenker kinderen heeft die in de actieve fase van hun leven zitten zet hen aan tot schenken. Tenslotte blijkt het schenken van roerende goederen vaker voor te komen bij de gezinnen met een eerder modaal inkomen. De enquête lijkt ook uit te wijzen dat naarmate de kennis over het erfrecht toeneemt, men minder vaak de toevlucht neemt tot geregistreerde schenkingen, maar eerder meer geavanceerde planningstechnieken overweegt. De hervorming blijkt sterk geapprecieerd te worden door beide groepen van respondenten, maar in het algemeen blijkt de kennis inzake het specifieke karakter van een notariële schenking nog onvoldoende te zijn. Zowel bij jongere als bij oudere Vlamingen blijkt een noodzaak aan bruikbare en toegankelijke informatie te bestaan.

De representatieve survey bij 1050 Vlamingen uit de groep 25-50 jaar, wees tevens uit dat de begunstigde van de schenking vooral van het mannelijk geslacht is en significant vaker eigenaar van een gezinswoning en gehuwd. Hij maakt eerder deel uit van een tweeverdienergezin, geniet significant vaker een middeninkomen en is hoger opgeleid. Hij is vaker ouder dan 45 en werkt vaker meer dan 4/5. Dit profiel sluit sterk aan bij de conclusie van de experten: schenkers gaan pas over tot een schenking wanneer de begunstigde enige maturiteit en stabiliteit heeft bereikt in zijn professionele en persoonlijke leven. Opvallend is verder dat schenkingen weinig wijzigen aan het courante bestedingspatroon of de arbeidskeuzes die begunstigden maken. De enige belangrijke impact op het gerapporteerde gedrag van de begunstigden betrof een toename van de investeringen in onroerend goed.

In het najaar 2008 zal het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting de data afkomstig van de schenkingsaktes verder analyseren en tot een globale conclusie komen voor wat betreft de effecten van de hervorming van de schenkingsrechten op roerende goederen en het profiel van schenkers en begunstigden. Aanvullend worden de effecten bestudeerd van de verlaging van de schenkingstarieven op bouwgrond op de prijzen van de bouwgronden en het aantal gestarte nieuwbouwwoningen.

Het **b-project B2** dat tot doel had *alternatieve formuleringen van het zgn. klein beschrijf* te genereren resulteerde in :

1) een internationaal vergelijkende studie van tariefkortingen en andere belastingverminderingen op belastingen verbonden aan de overdracht van onroerende goederen.
2) Een tweede onderzoekspaper analyseerde de mogelijke (alternatieve) criteria voor de toekenning van een vrijstelling en-of korting inzake de registratierechten. Daarbij werden twee belangrijke categorieën van parameters beschreven en geëvalueerd: de sociale criteria (het inkomen van de belastingplichtige) en de urbanistische/ economische criteria (de woningkenmerken /- kwaliteiten en de verkoopprijzen). Aansluitend werd een overzicht gegeven van de verschillende databanken m.b.t. de voormelde criteria.
3) Een derde luik van het onderzoek was gericht op het schetsen van het profiel van de eigenaars/bewoners van de zgn. bescheiden woningen op basis van de resultaten van de Woonsurvey 2005 afgenomen door het Kenniscentrum voor Duurzaam Woonbeleid. Deze survey, uitgevoerd bij meer dan 5000 eigenaars, peilde naar aspecten van de kwaliteit zoals bouwjaar, comfort, materialen, omgevingskenmerken, uitgevoerde renovaties, toegankelijkheid van de woning, etc. Aanvullend werden meer dan 8000 panden onderworpen aan een technische inspectie van de uitwendige kwaliteit (dak, gevel, buitenschrijnwerk) van de woning opgenomen. De analyse wijst uit dat woningen die gekenmerkt worden door een geïndexeerd kadastraal inkomen van 1035 euro of minder zich toch wel onderscheiden qua bewoners en qua kenmerken van de woning.
4) In een laatste deel van het onderzoek werden enkele mogelijke hervormingsscenario's nader uitgewerkt. Deze worden momenteel nog nader bestudeerd.

Spoor A2, dat zich richt op de verwachte evolutie van de financieringscapaciteit werkte verder op de 2 voorziene deelpistes. In het eerste deeltraject werden de randvoorwaarden verder geanalyseerd waaraan een *uitbreiding van de regionale autonomie inzake personenbelasting en vennootschapsbelasting* moet voldoen. Deze studies komen aan bod in het luik over de hervorming van de personen- en vennootschapsbelasting.

Het tweede deeltraject van spoor A2 wil prognoses afleveren, met behulp van VLADYMO, inzake de *te verwachten impact van de vergrijzing op de overheidsfinanciën*. Het onderzoeksteam hanteert hiervoor de nieuwe bevolkingsvooruitzichten die betrekking hebben op de periode 2007-2060 en die sterk verschillen van de voordien beschikbare demografische voorspellingen qua basishypotheses inzake vruchtbaarheid en migraties uit de nieuwe EU-lidstaten. De demografische ontwikkelingen worden verwacht het Vlaams Gewest sterker te treffen, dan de overige Gewesten. In het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest is er een aanzienlijke aangroei van de bevolking en een sterke verjonging; in het Waals Gewest is de vergrijzing wel groot, maar door de hogere vruchtbaarheid zijn de effecten ervan minder uitgesproken dan in Vlaanderen.

Het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting onderzocht hoe deze demografische ontwikkelingen resp. de dotatie uit de personenbelasting en de solidariteitsbijdragen van de Gewesten zal beïnvloeden. Ook de evolutie van de basisdotatie, de BTW-dotatie en de bijkomende Lambermontmiddelen aan de Gemeenschappen werd voorspeld. In de gehanteerde scenario's wordt de BBP-groei zowel exogeen als endogeen gedefinieerd.

Aansluitend bij dit spoor verwijzen we naar het symposium dat het Steunpunt Fiscaliteit & Begroting in Leuven in oktober 2007 organiseerde,betreffende fiscal federalism. Vooraanstaande academici zoals Professor B. Lockwood verbonden aan de universiteit van Warwick en John Wilson, Professor aan Michigan State University brachten er de nieuwste inzichten rond fiscal federalism en belastingconcurrentie. Aanvullend werden lezingen verzorgd door de Steunpunt Fiscaliteit & Begroting-promotoren H. Vandenbussche, D.Heremans, K.Algoed en A.Haelterman.

In **spoor A3** ligt de klemtoon in het reeds lopende traject op de impact van de vennootschapsbelasting op de genese van nieuwe ondernemingen. De empirische analyses maken zowel gebruik van macro- als van micro data en van statutaire als van effectieve belastingvoeten. Het % nieuwe startende ondernemingen wordt behalve door toegangsrestricties verklaard op basis van de statutaire belastingvoet en de economische groei. Voor de micro-benadering wordt gewerkt met behulp van de AMADEUS-databank die analyses op basis van individuele bedrijfsdata toelaat. In het najaar 2008 worden de eerste resultaten van deze econometrische analyses verwacht.

5. Meer autonomie voor Vlaanderen

5.1 Mogelijkheden voor een hervorming van de personenbelasting

De gewesten hebben via de Lambermontakkoorden de mogelijkheid gekregen om verminderingen, vermeerderingen, kortingen of opcentiemen op de federale personenbelasting in te voeren. Wanneer een gewest een korting of vermindering invoert, dan heeft de federale overheid daardoor een minderontvangst. Die moet dan door het gewest aan de federale overheid worden gecompenseerd. We moeten een teruggave doen via een uitgavenkrediet, inzonderheid met betrekking tot de personenbelasting. Een korting of vermindering bezwaart dus de uitgavenbegroting van het gewest maar niet de inkomstenzijde.

Aan het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting heb ik gevraagd om een overzichtelijk geheel van werkbare modellen voor een regionalisering van (onderdelen van) de personenbelasting aan te reiken.

De studie geeft aan dat een regionaliseringsmodel in essentie kan ingrijpen op:

- *de opbrengsten van de personenbelasting* (regels inzake toebedeling van deze opbrengsten);

- *het toepassingsgebied van de personenbelasting* (wie is daadwerkelijk aan de belasting onderworpen);

- *de vaststelling van de belastbare basis* (welke inkomsten worden onderworpen, hoe wordt het bedrag vastgesteld, welke vrijstellingen en aftrekken);

- *de vaststelling van het tarief van de personenbelasting* (aanpassingen aan het globale tarief zoals met een algemene korting, mogelijkheid tot vaststelling afzonderlijke tarieven, bijzondere belastingverminderingen/vermeerderingen en kortingen).

Welk model ook gekozen wordt, enige vorm van aanpassing van de Bijzondere Financieringswet zal ook hier onafwendbaar zijn, wil de fiscale autonomie voor de gewesten aangaande de personenbelasting toenemen. Modellen die leiden tot belastingaftrekken, belastingvrijstellingen, aftrekbare bestedingen, een aanpassing van de belastingvrije som en enige vorm van bijzondere of algemene korting op het federale tarief, zijn met eerder geringe aanpassingen in te passen en behouden de bestaande techniek, werking en financiële evenwichten van de Bijzondere Financieringswet. Een gesplitst tariefmodel vergt grotere aanpassingen.

De studie analyseerde niet alleen de huidige bevoegdheden inzake personenbelasting en in het algemeen de regionaliseringsmogelijkheden maar tevens de mogelijkheid tot een gewestelijke onroerend goed fiscaliteit. De studie komt evenwel tot het besluit dat een eerste stap in een verdere regionalisering van de personenbelasting bij voorkeur het werkbaarder maken is van de bestaande gewestbevoegdheden in de personenbelasting. Nadien kan de mogelijkheid bekeken worden om ook fiscale aftrekken en fiscale vrijstellingen ten opzichte van de belastbare basis wat betreft de onroerende inkomsten, voor domeinen die tot de gewestcompetenties behoren, te regionaliseren. Op die manier zou een eigen gewestelijke onroerendgoedfiscaliteit ontwikkeld kunnen worden.

5.2 Contouren voor de regionalisering van de vennootschapsbelasting

Zoals in mijn beleidsbrief 2008 al aangehaald, heb ik aan het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting de vraag gesteld naar de juridische en technische haalbaarheid en uitvoerbaarheid van een regionalisering van de vennootschapsbelasting. De studie leidde toen al tot de vaststelling dat een Europees rechtelijk aanvaardbare regionalisering mogelijk was. Overeenkomstig recente rechtspraak van het Europees Hof van Justitie wordt een regionalisering van de vennootschapsbelasting immers niet meer noodzakelijk als een steunmaatregel beschouwd.

In de schoot van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting werd op 6 november 2007 een hoorzitting georganiseerd over de regionalisering van de vennootschapsbelasting. Daarbij werden de resultaten van de voormelde studie voorgesteld.

Uit de studie blijkt dat het dubbele tariefmodel – het Zwitserse model met een substantieel verminderd federaal tarief plus een afzonderlijk regionaal tarief – het meest “normale” model is gezien de Belgische manier van regionalisering van bevoegdheden op het uitgavenbeleid. Het kortingenmodel is dan weer het meest plausibele en makkelijkst haalbare. In dit model mag elke regio tot een bepaald maximum kortingen toepassen op het federale basistarief. De keuze voor een van deze modellen heeft onvermijdelijk een impact op de Financieringswet. Het dubbele tariefmodel vereist grote wijzigingen aan het dotatiemechanisme uit deze bijzondere wet omdat het model vereist dat een deel van de opbrengsten van de vennootschapsbelasting rechtstreeks worden toebedeeld. Het kortingenmodel is eenvoudiger in te brengen als budgettaire uitgave van een regio onder de vorm van een korting op de vennootschapsbelasting.

De invulling en concrete uitwerking van de noodzakelijke verdeelsleutels, waarvan reeds sprake in mijn vorige beleidsbrief, kwam eveneens aan bod. Het is duidelijk dat de zetel daarbij niet het aanknopingspunt mag zijn voor regionale regels inzake tarieven en aftrekken. Daarom stelt de studie

voor om de formules van winstsplitsing, zoals die ook al gebruikt worden in Zwitserland, Duitsland en Italië, te vertalen naar de Belgische situatie.

Deze Belgische formule zou dan voor de helft gebaseerd zijn op loonkosten, voor een kwart op het aandeel van het ***kadastrale inkomen*** van de in het gewest aanwezige materiële vaste activa met KI t.o.v. het totaal van de kadastrale inkomens en voor een kwart op het aandeel van de aangewende ***materiële vaste activa*** in het gewest andere dan gekadastreerde materiële vaste activa. De vennootschap zal Belgische winst aangeven, daarop wordt de winstsplitsingsformule toegepast die de winst verdeeld. Deze werkwijze is evenwel slechts relevant voor een klein percentage van de vennootschappen, aangezien uit cijfers van de Kruispuntbank van ondernemingen blijkt dat slechts 1% van de ondernemingen in België vestigingen hebben in meer dan één gewest.

Enkele multi-regionale grote en middelgrote ondernemingen hebben inmiddels de winstsplitsingsformule in concreto toegepast op hun individuele situatie. Uit de resultaten van die dry run oefening blijkt dat de winstsplitsing in de praktijk geen hindernis tot een regionalisering van de vennootschapsbelasting vormt aangezien blijkt dat deze praktisch-administratief haalbaar is en zonder al te hoge kosten uitvoerbaar is. .

B. Luik Financiën

1. Aangepast Instrumentarium voor nieuwe wijze van aansturen

1.1 Verantwoordingsstukken bij beheersovereenkomsten: ondernemingsplannen

Zoals in mijn vorige beleidsbrieven aangegeven werd in 2008 verder gewerkt aan het ontwikkelen van een veralgemeend sjabloon voor de ondernemingsplannen, zoals deze worden voorzien in artikel 9, 10 en 15 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Volgens het kaderdecreet dient het ondernemingsplan te worden opgesteld ten behoeve van de informatieverstrekking door de agentschappen aan de Vlaamse regering, zoals overeengekomen in de beheersovereenkomst. De memorie van toelichting bij het kaderdecreet stelt verder dat met gebruik van relevante kengetallen en prestatiemeetsystemen wordt nagegaan in welke mate de na te streven doelstellingen worden bereikt en of het agentschap op de juiste koers zit. Ook het evenwicht tussen de lasten en baten zal opgevolgd worden via budgettaire boordtabellen.
Naar aanleiding van de algemene wil om geen proliferatie van sturings- en verantwoordingsstukken te veroorzaken werd getracht om het veralgemeend sjabloon zo te ontwikkelen dat de opmaak van het ondernemingsplan kan worden ingebed in het begrotingsopmaakproces en in de memorie van toelichting bij de begrotingsprogramma's.

Rekening houdende met bovenstaande uitgangspunten werd een bijgesteld ontwerp van sjabloon voor het ondernemingsplan voorgesteld op het Strategisch Overleg Financiën (SOFI) van 17 april 2008, naar aanleiding van het concreet uittesten door pilootagentschappen van een eerste ontwerp van sjabloon, zoals voorgesteld op het SOFI van 19 september 2007. Het bijgestelde ontwerp van sjabloon gaat uit van 5 luiken:

- Jaaractieplan: In dit luik worden per begrotingsprogramma operationele doelstellingen en strategische projecten gedefinieerd en wordt een apart luik voor de opvolging van de interne werking voorzien.
    - De operationele doelstellingen worden verder vertaald in hoofdprocessen waarvoor indicatoren kunnen worden gedefinieerd en opgevolgd.
    - Voor de strategische projecten worden te behalen mijlpalen gedefinieerd en worden de prestaties opgevolgd.

    - Voor de opvolging van de interne werking worden tot slot de voorziene processen en mijlpalen gedefinieerd met hun respectieve indicatoren en prestaties.
- Beleidsprioriteiten: Dit luik biedt de mogelijkheid tot het duiden van de link met de beleidsbrief.
- Personeelsbehoeften: Dit luik maakt een vertaling van het totale personeelseffectief naar de verschillende hoofdprocessen, strategische projecten of interne werking, zoals gedefinieerd in het jaaractieplan.
- Opbrengsten- en kostendrijvers: Voor de diverse hoofdprocessen, strategische projecten en interne werking worden de respectievelijke opbrengsten- en kostendrijvers (Prijs x Hoeveelheid) gedefinieerd.
- Financieel plan: Per programma wordt een overzicht geboden van de voorziene ontvangsten en uitgaven, waarmee het jaaractieplan kan uitgevoerd worden.

De conclusie van het SOFI van 17 april 2008, m.b.t. het bijgestelde ontwerp van sjabloon van ondernemingsplan, is dat het voorliggende ontwerp van sjabloon van ondernemingsplan en bijhorende finaliteit moeilijk implementeerbaar is omwille van verscheidene redenen. Enerzijds bestaat er discussie omtrent de gewenste graad van detail m.b.t. het opdelen/versleutelen van personeelsbehoeften en opbrengsten- en kostendrijvers naar hoofdprocessen, strategische projecten en interne werking toe. De uiteindelijk gewenste graad van detail heeft ook repercussies op het vlak van de benodigde informatievergaring en informaticatechnische ondersteuning, die momenteel nog onvoldoende in de werking van de agentschappen aanwezig is. Anderzijds bestaat er discussie omtrent het gebruik van het ondernemingsplan bij de begrotingsopmaakcyclus en de memorie van toelichting.

Naast bovenstaande bemerkingen zoals geuit door het SOFI, wil ik hier ook nog aan toevoegen dat mijn eerste bekommernis uitgaat naar het globale budgettaire plaatje van de Vlaamse overheid. Enerzijds kunnen duidelijk gedefinieerde en opvolgbare opbrengsten- en kostendrijvers voor het behalen van het jaaractieplan tijdens de begrotingsopmaakcyclus aan bod worden gebracht ter ondersteuning van de budgetaanvraag van een agentschap. Anderzijds dient hierbij duidelijk gesteld te worden dat, vanuit een globaal budgettair perspectief, het aantonen van kostendrijvers niet steeds aanleiding kan geven tot het overschrijden van het in meerjarig perspectief uitgezette begrotingstraject. Keuzes maken met betrekking tot de besteding van de overheidsmiddelen blijft dus steeds noodzakelijk.

Als algemene conclusie kan gesteld worden dat de Vlaamse overheid bij de opmaak van een veralgemeend sjabloon voor het ondernemingsplan, en ook met het werken met beheersovereenkomsten, een leercurve doormaakt. Het verder uitwerken, uittesten en analyseren van de gewenste finaliteit van het sjabloon blijkt dan ook noodzakelijk. Naar aanleiding van deze vaststelling is dan ook beslist dat in het najaar 2008 hiermee terug van start wordt gegaan door het beleidsdomein Financiën en Begroting en Bestuurszaken in samenwerking met de pilootagentschappen van de werkgroep beheersovereenkomsten van het Netwerk voor Management in de Vlaamse Overheid (MOVI).

1.2 Nieuwe regels voor begroting en boekhouding

Het federaal reglementair kader dat nodig is om het Vlaams Comptabiliteitsdecreet ten volle in werking te stellen, ontbreekt nog steeds.

In de loop van april 2008 zijn opnieuw gesprekken opgestart met de federale overheidsdiensten om te komen tot de nodige afspraken omtrent de boekhoudregelgeving en meer bepaald het in ontwerp zijnde KB dat uitgewerkt werd door de CNOC. Hierin zullen het genormaliseerd boekhoudplan, de aanrekeningregels en de waarderingsregels dienen vastgelegd te worden. De bevoegde federale overheidsdienst zal in de loop van 2008 de deelstaten bevragen over hun standpunten terzake.

In mijn vorige beleidsbrief kondigde ik al aan dat ook voorstellen tot aanpassing van het comptabiliteitsdecreet zouden worden voorbereid. Het verleden heeft immers aangetoond dat grote begrotings- en boekhoudkundige hervormingen zoals het comptabiliteitsdecreet die beoogde, moeilijk implementeerbaar zijn en dat de stapsgewijze aanpak - waartoe het ontbreken van een duidelijke federale besluitvorming ons dwingt -, ook het voordeel heeft dat de veranderingen meer incrementeel kunnen verlopen. Dit garandeert meer kansen op succes, en – niet onbelangrijk voor mezelf als minister van begroting – vermijdt deze aanpak dat teveel vernieuwing zou leiden tot onvoldoende budgettaire controle en mogelijks budgettaire ontsporingen te laat aan het licht zou brengen.

Mijn administratie trekt dit stapsgewijze proces. Binnen het College van Ambtenaren-generaal, werd, onder impuls van de administrateur-generaal van het agentschap Centrale Accounting, een subwerkgroep opgericht die specifiek werkt rond de doelstellingen van de verbeterde financiële administratie.

De besprekingen in de werkgroep zorgen voor een gedeelde visie inzake modern financieel management in de Vlaamse administratie, wat meteen een breder draagvlak voor de hervormingen garandeert. Bedoeling is ook vroegtijdig knelpunten bij het veranderingstraject aan het licht te brengen zodat de inspanningen tot modernisering en vereenvoudiging van de boekhouding en begroting, efficiënt en doelgericht kunnen zijn.

De beslissingen die in het kader van de verdere modernisering in het kader van het upgrade project ORAFIN 2010 worden genomen, zullen waar nodig ondersteund worden met nieuwe regels over begroting en boekhouding. Aandachtspunt daarbij blijft ook de bedoeling de regels voor begroting en boekhouding voor alle entiteiten van de Vlaamse overheid, dus ook voor de verzelfstandigde agentschappen, zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. De regelgeving van de verzelfstandigde entiteiten waarbij de modernisering van de financiële administratie reeds een feit is, kan hierbij richtinggevend zijn.

In ieder geval moeten nieuwe regels ervoor zorgen dat een systeem kan worden geïmplementeerd dat toelaat gemakkelijker de drie gewenste invalshoeken van de boekhouding nl. het budgettaire luik, de economische boekhouding en de analytische boekhouding op transparante wijze en geïntegreerd op te volgen.

Via het budgettaire gedeelte van de boekhouding moet de uitvoering van de begroting nauwgezet kunnen opgevolgd worden.

De boekhoudtechnische basis van het systeem is de dubbele boekhouding zodat de gebruikelijke financiële rapportering van balans en resultatenrekening uit de economische boekhouding eveneens mogelijk is. De gebruikte aanrekeningregels moeten in overeenstemming zijn met de ESR-regelgeving.

1.3 Controle

Onder externe controle-instanties moeten begrepen worden: Rekenhof, bedrijfsrevisoren, Interne Audit van de Vlaamse Administratie, Inspectie van Financiën, IVA Accounting, … . Het bewerkstelligen van een efficiënte externe controle, dat kan gerealiseerd worden door het stroomlijnen van het controleproces binnenin de ganse controlepiramide (single audit-concept), houdt voordelen in voor alle partijen. Die zijn terug te vinden bij de controle-instantie zelf: zij kunnen ofwel met minder middelen hetzelfde controleren, ofwel met dezelfde middelen meer controleren.

Het “single audit”-concept moet vermijden dat een organisatie telkens opnieuw door een andere controle-instantie voor het uitvoeren van dezelfde controles wordt geconsulteerd. Door de controles op elkaar af te stemmen kunnen op die manier ook de interne administratieve lasten bij de gecontroleerde verminderd worden.

Deze stellingnames lijken logisch en zijn dat ook. Uit de discussies die tijdens de rondetafelconferentie van het Rekenhof gevoerd werden en mij gerapporteerd werden, is gebleken dat de huidige regelgeving en de deontologie waaraan de verschillende controle-instanties onderworpen zijn, van die aard is dat het single auditconcept niet ten volle ten uitvoer kan worden gebracht. De meeste controle-instanties (Rekenhof, Instituut van Bedrijfsrevisoren en Inspectie van Financiën) ressorteren daar bovenop onder een federale wet. Met andere woorden zelfs indien men tot een afweging zou komen dat een wijziging van de regelgeving nuttig zou zijn, dan is in de meeste gevallen Vlaanderen niet bevoegd om deze te wijzigen. Daarnaast heeft de wetgever ook geoordeeld dat controle-instanties elk hun eigen rol moeten hebben. Zo heeft bijvoorbeeld de Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Overheidsbedrijven in 2004 aan de Kamer de onmogelijkheid van de Inspectie van Financiën om alle adviezen automatisch aan het Rekenhof over te maken, uiteengezet. Daarbij werd verwezen naar artikel 37 van de grondwet. Er werd toen gesteld dat “hoewel de uitvoerende macht aan parlementaire controle en rechterlijk wettigheidscontrole onderworpen is, zij in haar werking en in haar optreden onafhankelijk moet blijven van de andere twee machten. De bevoegdheden die aan de uitvoerende macht, krachtens de Grondwet of krachtens de wet toekomen, moet deze zelf, zonder inmenging van de andere machten kunnen uitoefenen”.

Ook hebben de verschillende uitgevoerde controles niet steeds dezelfde finaliteit. Zo zijn de meeste adviezen van de Inspectie van Financiën een raadgevend ex-ante advies (namelijk voorafgaand aan een beslissing of invoering reglementering), terwijl het Rekenhof meestal ex-post controles uitvoert om na te gaan éénmaal een beslissing werd genomen deze conform alle geldende regels ter zake werd uitgevoerd.

Toch ben ik het door het Rekenhof genomen initiatief, om de controles van de verschillende instanties op elkaar af te stemmen, genegen. Het feit dat de verschillende controleinstanties, in hun volle autonomie, hierover rond de tafel zitten is zeker al een pluspunt. Dat ook het Vlaams Parlement in die “rondetafelconferentie” vertegenwoordigd is, bewijst alleen maar dat ook de politiek belang hecht aan efficiëntie in het controlegebeuren.

Alhoewel de af te leggen weg, omwille van hoger vermeld juridisch kader, moeilijk en ongetwijfeld niet op korte termijn kan worden afgelegd, zijn toch al een aantal acties gerealiseerd. Zo zijn er onder meer afspraken over de niet-financiële audits tussen Rekenhof en Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) gemaakt. Ook zijn de afspraken die IAVA met de gedecentraliseerde auditdiensten maakt, in een ver gevorderd stadium van afwerking. Het is de bedoeling dat al deze afspraken reeds zijn of worden vastgelegd in een afsprakennota. Verder worden er ook de relaties met het Vlaams Parlement aan de orde gebracht. De adviezen die het Rekenhof dienaangaande aan het Vlaams Parlement reeds heeft overgemaakt, hebben vooral betrekking op de rapportering aan het Vlaams Parlement: PPS-projecten en informatieverstrekking (onder andere met betrekking tot begrotingsdocumenten, beleidsbrieven en de rapporten afkomstig van het Rekenhof). In die zin worden er dus wel degelijk vorderingen gemaakt, worden de vergaderingen van de rondetafelconferentie van het Rekenhof verder gezet, maar is de af te leggen weg wellicht langer dan verwacht of gehoopt.

2. Krachtlijnen toekomstig budgettair beleid

2.1 Meerjarenbegroting

Deze legislatuur werd voor de eerste keer een meerjarenbegroting ontwikkeld en jaarlijks geactualiseerd. De implementatie van de meerjarenbegroting in de werking van de Vlaamse overheid kan ronduit als een succesverhaal worden bestempeld. Op basis van deze jaarlijkse bijgestelde meerjarenbegroting kon er telkens worden nagegaan of de Vlaamse begroting op schema zit. Tevens kon er worden nagegaan hoeveel beleidsmarge er voor de verschillende beleidsdomeinen nog beschikbaar was voor de komende jaren van de legislatuur, hierbij rekening houdend met het verder op kruissnelheid komen van nieuw opgestarte beleidsmaatregelen.

Het tijdig weergeven van de beschikbare beleidsruimte via de meerjarenbegroting heeft aan de beleidsdomeinen de nodige tijd geboden om de zeer fors toegenomen beleidsruimte zo snel mogelijk in uitvoering te kunnen omzetten, zodat de overheid haar beloften t.o.v. de burger kon nakomen.

Door de voorzichtige uitgangspunten is het ook steeds mogelijk geweest om het nieuw voorziene beleid, zoals in het begin van deze legislatuur voorzien, volledig in de jaarlijks ingediende begrotingen te honoreren. Het is bovendien nog verder mogelijk gebleken om jaarlijks nog extra beleidsmarge beschikbaar te stellen zonder hierbij noch de begrotingsuitvoering van de laatste jaren, noch de begroting naar de volgende legislatuur te moeten belasten.

Teneinde ook in volgende legislatuur over bovenstaande voordelen te kunnen beschikken en aan te tonen dat er in deze legislatuur een zeer voorzichtig en terughoudend begrotingsbeleid is gevoerd, heb ik me voorgenomen om een meerjarenbegroting in constant beleid voor geheel de volgende legislatuur op te stellen en in het Vlaams Parlement in te dienen. Deze meerjarenbegroting kan dan als leidraad worden gebruikt bij de onderhandelingen over een volgende regeerverklaring.

Bij de opmaak van de meerjarenbegroting in constant beleid zal ik ook de nodige aandacht besteden aan de bekommernis die door het Vlaams Parlement is geuit met betrekking tot de opvolging van lange termijn contractuele verbintenissen. Zoals reeds meerdere keren gesteld zijn de benodigde budgetten voor de in deze legislatuur aangegane contractuele verbintenissen steeds in de meerjarig perspectief voorzien, wat dan ook zal blijken uit de voorgelegde oefening.

2.2 Vergrijzingsproblematiek: financiële impact op lange termijn

De grootste budgettaire uitdaging voor de toekomst m.b.t. de globale overheidsfinanciën is de vergrijzing van de bevolking. Vooreerst gaan we hier dieper in op de recentste ramingen van de Studiecommissie voor Vergrijzing (SCvV) als deel van de Hoge Raad van Financiën (HRF) m.b.t. de meerkost van de vergrijzing tot in het jaar 2050. Verder gaan we in op de huidige verdeling van de kost van vergrijzing tussen de verschillende overheden volgens de SCvV. Om de resultaten van de HRF te kunnen valideren en de sensitiviteit van de door HRF gehanteerde uitgangshypothesen te kunnen toetsen, bekijken we tot slot de ontwikkeling van het eigen planningsmodel VLADYMO door het steunpunt Fiscaliteit en Begroting.

2.2.1 Kost van de vergrijzing volgens de Studiecommissie voor Vergrijzing (SCvV) voor de globale overheid.

In haar jaarlijks rapport van juni 2008 geeft de SCvV een geactualiseerd overzicht van de door haar ingeschatte budgettaire meerkosten die te verwachten zijn m.b.t. de vergrijzing. Naast de uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg worden ook alle andere uitgaven die door demografische verschuivingen worden beïnvloed in aanmerking genomen. Dit impliceert dat ook de uitgaven voor arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, brugpensioen, kinderbijslag en andere sociale uitgaven in de vooruitzichten worden betrokken.
De eventuele netto-impact op de overheidsontvangsten wordt in deze oefening buiten beschouwing gelaten. Ook eventuele extra benodigde uitgaven voor het voeren van een activeringsbeleid, ter verhoging van de werkzaamheidsgraad (vnl. bij 50 tot 64-jarigen) wordt niet verrekend.

Uit onderstaande tabel kan afgeleid worden dat, rekening gehouden met de door haar gehanteerde veronderstellingen, de budgettaire kosten van vergrijzing toenemen van 22,6% van het BBP in 2007 tot 24,1% in 2013 (stijging met 2,8%); tot 26,9% van het BBP in 2030 (stijging met 4,3%) en tot 28,9% van het BBP in 2050 (stijging met 6,3%).

Tabel 1: De budgettaire kosten van de vergrijzing op lange termijn – in % van het bbp, volgens het SCvV-scenario en in verschil met het scenario van juni 2007

Componenten van de budgettaire kosten van de vergrijzing	Scenario van de SCvV van juni 2008							Verschil met de resultaten van juni 2007	
	2007	2013	2030	2050	2013-2030	2007-2030	2007-2050	2007-2030	2007-2050
Pensioenen	8,8	9,5	12,3	13,3	2,8	3,5	4,5	-0,1	0,0
- werknemerspensioenen	4,9	5,2	6,8	7,4	1,6	1,9	2,5	-0,4	-0,3
- zelfstandigenpensioenen	0,7	0,8	0,8	0,8	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
- overheidspensioenen[a]	3,2	3,5	4,7	5,1	1,1	1,5	1,9	0,3	0,3
Gezondheidszorg[b]	7,0	7,8	8,9	10,4	1,1	1,9	3,4	-0,1	0,1
- "acute" zorg[c]	6,1	6,8	7,5	8,2	0,8	1,4	2,2	-0,2	-0,1
- langdurige zorg[c]	0,9	1,0	1,3	2,1	0,3	0,5	1,2	0,1	0,2
Arbeidsongeschiktheid	1,3	1,3	1,2	1,1	-0,1	0,0	-0,1	0,1	0,1
Werkloosheid	2,0	1,9	1,3	1,2	-0,6	-0,7	-0,8	0,2	0,1
Brugpensioen	0,4	0,4	0,4	0,3	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Kinderbijslag	1,6	1,5	1,3	1,1	-0,2	-0,2	-0,4	0,1	0,1
Andere sociale uitgaven[d]	1,7	1,7	1,6	1,5	-0,1	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Totaal	**22,6**	**24,1**	**26,9**	**28,9**	**2,8**	**4,3**	**6,3**	**0,0**	**0,1**
p.m. lonen van het onderwijzend personeel	3,9	3,8	3,8	3,7	0,0	-0,1	-0,2	0,2	0,1

a Inclusief de pensioenen van de overheidsbedrijven ten laste van de staat en de IGO

b Overheidsuitgaven voor gezondheidszorg en langdurige zorg

c De langdurige zorg omvat de thuiszorg, het verblijf in rustoorden voor bejaarden, in rust- en verzorgingstehuizen, in psychiatrische verzorgingsinstellingen en in initiatieven voor beschut wonen en sommige uitgaven voor bijstand in het dagelijks leven voor afhankelijke bejaarden. De 'acute' zorg omvat de overige gezondheidszorg.

d Vooral de uitgaven voor arbeidsongevallen, beroepsziekten, Fonds voor Bestaanszekerheid en leefloon.

2.2.2 Verdeling van de kost van vergrijzing tussen de verschillende overheden.

Uit de ramingen van de SCvV blijkt dat in de huidige staatsstructuur het leeuwendeel van de meerkosten verbonden aan de vergrijzing bij Entiteit I (federale overheid + sociale zekerheid) zijn gelokaliseerd. Rekening houdende met een ongewijzigde institutionele context, mag volgens de SCvV aangenomen worden dat binnen Entiteit II (gemeenschappen, gewesten en lokale besturen) de budgettaire meerkosten van de vergrijzing grotendeels zullen gelokaliseerd zijn bij de gemeenschappen en niet zozeer bij de gewesten of bij de lokale besturen. Dit betekent niet dat er voor de gewesten en lokale besturen geen meerkosten te verwachten zijn (vb. activeringskosten).

Tabel 12: De budgettaire kosten van de vergrijzing per Entiteit, in % van het bbp volgens het SCvV-scenario van juni 2008

Componenten van de budgettaire kosten van de vergrijzing	Entiteit I					
	2007	2013	2030	2050	2007-2030	2007-2050
Pensioenen	8,6	9,3	12,1	13,0	3,5	4,5
waarvan pensioenen van Entiteit II	1,2	1,5	2,0	2,2	0,8	1,0
Gezondheidszorg	6,2	7,0	8,1	9,6	1,9	3,3
"Acute" zorg	5,4	6,0	6,8	7,5	1,4	2,1
Langdurige zorg	0,8	1,0	1,3	2,0	0,5	1,2
Arbeidsongeschiktheid	1,3	1,3	1,2	1,1	0,0	-0,1
Werkloosheid	2,0	1,9	1,3	1,2	-0,7	-0,8
Brugpensioen	0,4	0,4	0,4	0,3	-0,1	-0,1
Kinderbijslag	1,4	1,4	1,2	1,0	-0,2	-0,4
Overige sociale uitgaven	1,1	1,1	1,1	1,0	-0,1	-0,1
Totaal	**20,9**	**22,5**	**25,3**	**27,3**	**4,3**	**6,3**
p.m. lonen van het onderwijzend personeel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Componenten van de budgettaire kosten van de vergrijzing	Entiteit II					
	2007	2013	2030	2050	2007-2030	2007-2050
Pensioenen	1,4	1,7	2,2	2,5	0,8	1,1
Waarvan ten laste van Entiteit I	-1,2	-1,5	-2,0	-2,2	-0,8	-1,0
Gezondheidszorg en sociale bijstand	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0
Vlaamse Zorgverzekering	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Kinderbijslag	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Overige sociale uitgaven	0,6	0,5	0,5	0,5	-0,1	-0,1
Totaal	**1,7**	**1,6**	**1,6**	**1,6**	**0,0**	**-0,1**
p.m. lonen van het onderwijzend personeel	3,8	3,8	3,8	3,7	-0,1	-0,2

Rekening houdende met bovenstaande analyse en de op til zijnde staatshervorming, heeft de SERV in haar advies van juli 2008 aangegeven dat het niet uit te sluiten valt dat de toenemende druk van de vergrijzingskosten zich zal vertalen in wijzigende financieringsformules en/of wijzigende afspraken over de verdeling van de budgettaire inspanningen tussen het federale niveau en de deelgebieden. In haar advies stelt de SERV dan ook enkele mogelijke scenario's voor die zich in de toekomst mogelijks zouden kunnen manifesteren, zoals bvb. het (al dan niet gedeeltelijk) overnemen van de lasten van de pensioenen van ambtenaren en onderwijzend personeel. Naast de budgettaire uitdagingen die deze mogelijke scenario's met zich meebrengen, geeft de SERV ook aan op welke manier deze uitdagingen volgens haar het best kunnen worden aangepakt, zonder de huidige gunstige schuldenvrije positie van Vlaanderen in de toekomst in het gedrang te brengen. Net zoals de HRF in haar verslagen met betrekking tot stabiliteitsprogramma's, komt de SERV tot de conclusie dat, indien uitgegaan wordt van het feit dat een extra deel van de vergrijzingskosten door Vlaanderen zal gedragen dienen te worden, op korte termijn aan een verdere reserve-opbouw dient gedaan te worden om zo op termijn de verhoogde uitgavengroei naar aanleiding van de vergrijzing te kunnen opvangen.

Het uiteindelijke scenario waarmee de Vlaamse begroting naar aanleiding van wijzigende financieringsformules en/of een wijzigende verdeling van de budgettaire inspanningen zal geconfronteerd worden, zal uiteindelijk aanleiding geven tot het juist bepalen van de uit te zetten budgettaire koers. Hierbij deel ik natuurlijk de opvatting van de SERV, dat we alles in het werk moeten stellen om de huidige gunstige schuldenvrije positie van Vlaanderen te garanderen in de toekomst.

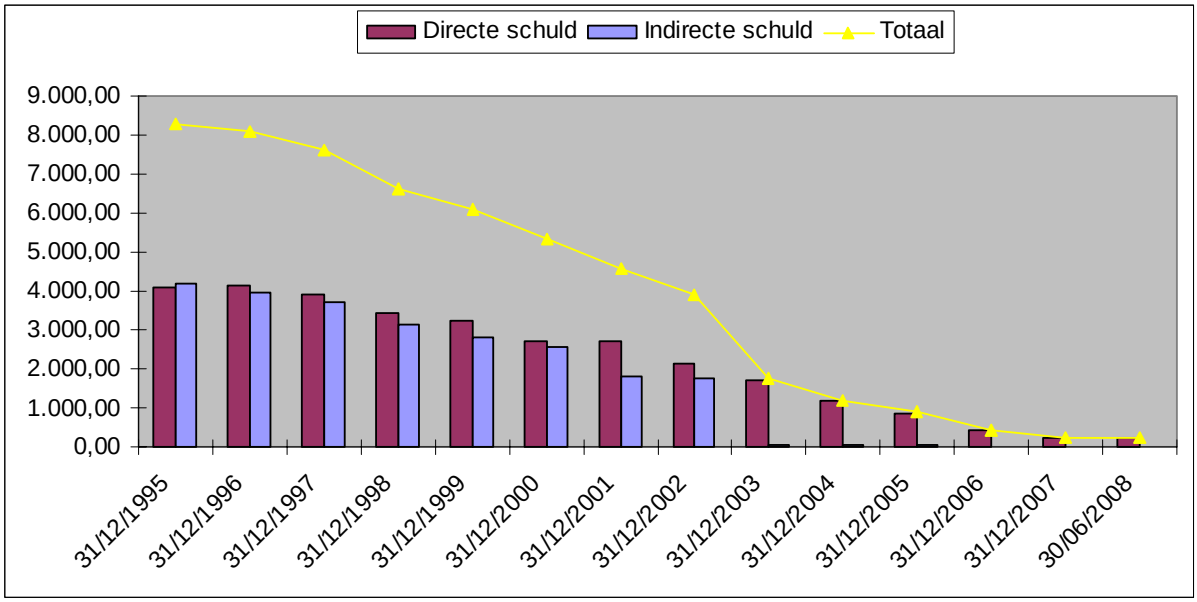
2.2.3. VLADYMO: Eigen analyse van de vergrijzingsproblematiek.

Zoals reeds aangegeven in mijn beleidsbrief 2008, werkt het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting momenteel aan een planningsdocument VLADYMO – staat voor Vlaams dynamisch model – dat een fundamenteel onderzoek voert naar mogelijke toekomstscenario's voor de Vlaamse begroting en fiscaliteit. VLADYMO moet de Vlaamse regering enerzijds in staat stellen om de effecten van de vergrijzing correct in te schatten voor de verschillende overheidsentiteiten van ons land en anderzijds om projecties te maken van de overheidsschuld per overheidsentiteit.
VLADYMO moet het ook mogelijk maken om de resultaten van de Hoge Raad van Financiën (HRF) en de sensitiviteit van de door de HRF gehanteerde uitgangshypothesen te toetsen.

In het licht van de op til zijnde staatshervorming zal in eerste instantie verder worden gewerkt aan de simulatiemogelijkheden van VLADYMO. Het verder ontwikkelen van de simulatiemogelijkheden van VLADYMO stelt de Vlaamse regering in staat om de budgettaire effecten te kunnen ramen van in overweging te nemen -, of reeds afgesproken, stappen in de staatshervorming voor de Vlaamse overheid en de andere overheidsentiteiten.

2.3 Van schuldbeheer naar reservebeheer

Bij het aantreden van de vorige Vlaamse regering in de zomer van 1999 werd een halvering van de Vlaamse schuld tegen het einde van de legislatuur vooropgesteld. Vanaf 18 mei 2004 was deze halvering een feit. Na deze verwezenlijking stelde de huidige Vlaamse regering zich een nog ambitieuzer doel voor ogen: tegen eind 2008 een zo goed als schuldenvrij Vlaanderen. Onderstaande grafiek en tabel geven de historische evolutie weer van de directe en indirecte schuld sinds 1995.

Evolutie van de uitstaande directe en indirecte schuld van de Vlaamse Gemeenschap 1995–2008 (in miljoen EUR)

Datum	Directe schuld	Indirecte schuld	Totale schuld
31/12/95	4.078,22	4.201,55	8.279,77
31/12/96	4.148,35	3.951,10	8.099,45
31/12/97	3.904,99	3.727,13	7.632,12
31/12/98	3.447,21	3.156,45	6.603,66
31/12/99	3.257,72	2.828,41	6.086,13
31/12/00	2.732,57	2.589,72	5.322,29

31/12/01	2.736,59	1.814,17	4.550,76
31/12/02	2.143,94	1.739,95	3.883,89
31/12/03	1.715,59	31,97	1.747,56
31/12/04	1.176,47	28,24	1.204,71
31/12/05	858,21	24,33	882,54
31/12/06	426,50	20,43	446,93
31/12/07	243,87	5,75	249,52
30/06/08	219,05	5,61	224,66

Het overgrote deel van de directe schuld bestond op 30 juni 2008 uit de consolidatielening bij Dexia Bank N.V. Deze lening met een per 30 juni 2008 nog uitstaand saldo van 164,857 miljoen euro is immers goed voor meer dan 75 % van de totale directe schuld.

In het kader van het bereiken van een quasi-nulschuld werd op 29 mei 2007 een akkoord gesloten met Dexia Bank N.V. om deze lening in één keer vervroegd terug te betalen op 31 december 2008. Normaal liep de aflossingskalender van deze lening nog tot 2021.

Door de verdere aflossing en vervroegde terugbetalingen in 2008 zal eind 2008 de schuld van Vlaanderen quasi tot nul herleid zijn.

Door de gecreëerde overschotten van de laatste jaren is het belang van de beleggingen binnen Vlaanderen toegenomen. Door de uitstekende financiële resultaten van de Vlaamse overheid in 2007, met een netto te financieren saldo van meer dan 670 miljoen euro, een verdere afbouw van de schuld met meer dan 180 miljoen euro en een positieve kaspositie op 31/12/2007 van 925 miljoen euro bereikte Vlaanderen eind 2007 een positie waar het netto geen schulden meer had. Dit alles leidde ertoe dat de Vlaamse overheid in 2007 netto geen rente meer betaalde maar een netto rente opbrengst had van 43,36 miljoen euro. Ook in 2008 zal de Vlaanderen een netto rente opbrengst hebben.

Vlaanderen evolueerde van structureel ontlener naar structureel belegger.

Ook de volgende jaren zal er geen nieuwe schuld opgenomen worden. Dit biedt de ruimte om andere prioriteiten (accenten) te leggen. Zo is er in 2008 de overname van een deel van de schuld van de lokale overheden. Daarboven kunnen er reserves aangelegd worden om toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden. Daarom voorzag de begroting 2007 in de oprichting van het Vlaams Toekomstfonds met een dotatie van 360 miljoen euro.

Dit fonds werd ondertussen aangevuld met de conjunctuurprovisie van 2007 en gedeeltelijk deze van 2008. Vanuit het Toekomstfonds werd een deelneming van € 500 mio in Dexia gerealiseerd.

3. Financiële organisatie

3.1 Organisatie van de boekhouding

Vanaf het boekjaar 2008 zijn er belangrijke wijzigingen aan het financieel systeem Orafin versie 11.0.3 aangebracht. Ten opzichte van de oorspronkelijke implementatie van Orafin, in oktober 2001, situeren deze wijzigingen zich op twee vlakken. Het financieel systeem is aangepast aan het Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) en binnen de grenzen van de Rijkscomptabiliteit is de boekhouding en begrotingsopvolging in belangrijke mate gemoderniseerd en meer gestandaardiseerd. Zo werden de organisatie en het gebruik van de bankrekeningen en de interne doorboekingen sterk vereenvoudigd.

Tegen 1 januari 2010 wordt een technische upgrade van de huidige Orafin versie 11.0.3 naar versie 12 uitgevoerd. Deze technische upgrade van de software, waardoor de Orafin-toepassing up to date

gehouden wordt, is noodzakelijk omdat de huidige versie van Orafin, vanaf januari 2009 niet meer ondersteund wordt. De huidige softwareversie laat bovendien niet meer toe om vernieuwing in de financiële administratie door te voeren. Zo zijn nieuwe administratietechnieken, bijvoorbeeld elektronische bestelling en facturatie, niet toepasbaar.

De technische upgrade van Orafin wordt aangegrepen om verdere functionele optimalisaties in de financiële administratie door te voeren. Deze verdere standaardisering zorgt ervoor dat de rapportering voor de financiële administratie vanuit de standaardrapportering binnen Orafin kan georganiseerd worden.

De uitvoering van het upgrade-project zorgt voor wijzigingen in het systeem en de processen, daarom wordt parallel een project van veranderingsbeheer opgezet. Het project veranderingsbeheer verloopt in twee fasen. In 2008 werd het voortraject uitgevoerd waarbij 25 leidend ambtenaren bevraagd werden over hun verwachtingen t.a.v. het financieel systeem. De analyse van deze verwachtingen is mee bepalend voor de vernieuwing. De tweede fase van het project veranderingsbeheer loopt tijdens de implementatie en dient een beeld te verschaffen van de aanvaarding van de veranderingen bij sleutel- en eindgebruikers. In functie hiervan moet de nodige opleiding en communicatie voorzien worden.

3.2 Verbetering aankoopproces en scanning

Het scannen van de inkomende facturen en linken aan de geboekte verrichtingen zorgt ervoor dat de beelden van de geboekte documenten voor alle belanghebbende partijen (inclusief audit) in digitale vorm bereikbaar zijn.

In de loop van 2008 werd een proefproject gestart voor het beleidsdomein financiën en begroting. Dit proefproject zal in 2009 geëvalueerd worden. Op basis van deze evaluatie zal bekeken worden in welke mate en op welke manier het scannen van facturen naar andere beleidsdomeinen uitgerold kan worden.

3.3 Interne Controle of Organisatiebeheersing

Het versterken van de organisatiebeheersing of interne controle is, binnen het financiële gebeuren, voor mij een essentieel luik. Een bij alle entiteiten aanwezige goede organisatiebeheersing is noodzakelijk om de financiële middelen centraal te kunnen beheren en om hierover op een correcte en transparante manier aan het Vlaams Parlement te rapporteren. Organisatiebeheersing of interne controle is nooit af. Voortdurend zullen er door iedereen binnen elke entiteit van de Vlaamse overheid, van hoog tot laag, inspanningen dienen geleverd te worden om organisatiebeheersing op een voldoende hoge graad van maturiteit te brengen en dat niveau ook aan te houden. Elke entiteit zou tegen eind 2010 een minimummaturiteit op dat vlak dienen te bereiken. Dit is bepaald door de ‘werkgroep interne controle’. Om dat minimum SMART (SMART staat voor Specifiek, Meetbaar, Aanvaard, Realistisch en Tijdsgebonden) te formuleren, werd door de “werkgroep interne controle” een leidraad ontwikkeld die een aantal regels uitgevaardigt waaraan elke entiteit zich kan toetsen. Om te weten of elke entiteit afdoende inspanningen heeft geleverd om het maturiteitsniveau te halen, werd aan het centraal auditcomité gevraagd dat de Interne Audit van de Vlaamse Administratie het maturiteitsniveau vanaf 2011 per entiteit zou nagaan en hierover aan de Vlaamse Regering zou rapporteren.

Om de entiteiten, bij het implementeren van organisatiebeheersing, ondersteuning te bieden, werden, naast de “leidraad organisatiebeheersing” zelf, reeds twee verfijningen uitgewerkt: een eerste over financiële interne controle, een tweede over integriteit. De eerste verfijning werd reeds in 2007 gerealiseerd. Maar om dit degelijk werk echt bruikbaar te maken was het nuttig om dit verder met voorbeelden en commentaren aan te vullen. Dit werd door mijn administratie in 2008 uitgewerkt, met de bedoeling om dit ook naar de toekomst verder te verbeteren en/of aan te vullen. Naast het uitschrijven van teksten en commentaren, is het essentieel dat ook andere initiatieven, zoals vorming,

worden aangeboden. Deze initiatieven missen evenwel hun doel wanneer deze in gespreide slagorde worden uitgevoerd. Vandaar mijn pleidooi, dat ook door de "werkgroep interne controle" werd onderschreven, om alle acties rond organisatiebeheersing vanuit de reeds genoemde werkgroep te laten coördineren. In de werkgroep zijn niet alleen de entiteiten als "gebruikers" vertegenwoordigd, maar zetelen evenzeer het departement Bestuurszaken en Financiën en Begroting, het Rekenhof, IAVA, Inspectie van Financiën en de 3 kabinetten met horizontale bevoegdheden, waaronder die van mezelf. Door met andere woorden alle krachten te bundelen slagen we er tevens in een zo breed mogelijk draagvlak te creëren. Dit heeft tot gevolg dat de communicatie gestructureerd verloopt en iedereen van dezelfde informatie wordt voorzien. Bovendien kunnen alle betrokkenen er hun handelen naar richten. Zo heeft bijvoorbeeld het Rekenhof zich gebaseerd op de "verfijningen financiële interne controle" om hun controleprogramma's aan te passen. De eerste tekenen geven aan dat iedereen het belang van interne controle begint te zien. We kunnen hier echter niet op onze lauweren rusten. De inspanningen moeten doorgezet, zelfs geïntensifieerd te worden. Dit krijgt mijn volledige steun.

Analytische boekhouding

Zoals ik in mijn vorige beleidsbrieven schreef, werd in de loop van 2007 door mijn diensten een proefproject "analytische boekhouding" opgestart. In mijn beleidsbrief 2008 had ik gesteld dat we dit proefproject in 2008 zouden evalueren. Dit is recentelijk voor de eerste keer gebeurd. Conclusie was dat dit project enerzijds een veranderingstraject inhoudt en dat het anderzijds pas echt geëvalueerd kan worden wanneer we over informatie van een vol jaar kunnen beschikken, in casu is dit over het volledige jaar 2008. Er werd dan ook besloten dit project verder te zetten. Een nieuwe evaluatie zal in 2009 worden uitgevoerd, waarbij de resultaten ervan zullen worden meegenomen bij de upgrade van het financiële systeem van de Vlaamse ministeries. Op dat moment zal dan ook de uitrol worden bekeken.

4. Alternatieve financiering en PPS-constructies

Uit mijn vorige beleidsbrieven is reeds gebleken dat publiek private samenwerking (PPS) noodzakelijk is om de versnelde inhaalbeweging inzake infrastructuur op een budgettair haalbare manier te bewerkstelligen. PPS vergroot immers het investeringspotentieel door de kost te spreiden over meerdere jaren en schaalvoordelen te creëren. Bovendien kunnen belangrijke éénmalige inkomsten uit de vervreemding van overheidsparticipaties op een ESR-neutrale wijze geherinvesteerd worden om de beleidsdoelstellingen te verwezenlijken. Het wegwerken van de achterstand op het gebied van schoolinfrastructuur, sociale huisvesting, ziekenhuizen, zorginstellingen en wegenis werd op deze wijze aangevat.

Bij de keuze van de Vlaamse Regering voor het gebruik van alternatieve financieringsvormen in het kader van nieuw op te starten investeringsdossiers, blijf ik als minister van Financiën en Begroting in eerste instantie waken over de budgettaire spelregels. Daarbij moet ESR-neutraliteit gegarandeerd zijn zodat de kost geen extra invloed heeft op het vorderingensaldo en op de schuldpositie van de Vlaamse Gemeenschap op korte en lange termijn. Dit houdt in dat de financiële, budgettaire verrichting moet kunnen worden gecatalogeerd volgens de voorwaarden van Eurostat als de vorming van een kapitaalparticipatie of kredietverlening.

Alternatieve financiering maakt in verschillende beleidsdomeinen extra infrastructuurprojecten mogelijk naast de bestaande investeringsmiddelen. Het toetsen van de voorstellen aan de afspraken gemaakt in de meerjarenbegroting is voor mij van primaire orde. Daarnaast verdient de rentegevoeligheid van de beschikbaarheidsvergoedingen speciale aandacht. Het realiseren van deze investeringen mag namelijk het naleven van het normpad van de Hoge Raad van Financiën vandaag én in de toekomst niet in gevaar brengen.

Ook is het van belang dat de kosten gerelateerd aan de financiële constructie budgettair en maatschappelijk kunnen worden verantwoord. Een grondige analyse van de mogelijkheden en de correcte naleving van de wet op de overheidsopdrachten zijn hiervoor noodzakelijk. In dit kader

verwijs ik graag naar de zesmaandelijkse rapportering van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement. In uitvoering van de resolutie van 30 mei 2007 betreffende de informatieverstrekking over en de controle op de alternatieve financieringen wordt het Vlaams Parlement uitvoerig geïnformeerd aangaande de voortgang van de diverse projecten. Hierbij is het evident dat de meerjarige budgettaire engagementen ook in de meerjarenbegroting aan bod komen.

5. Kas-, schuld- en waarborgbeheer

5.1 Lokaal fiscaal Pact

In het kader van het Europese Stabiliteitsprogramma dient België haar overheidsschuld af te bouwen via begrotingsevenwichten, -overschotten. Vlaanderen draagt bij tot het behalen van deze Belgische doelstelling door sinds 1998 systematisch begrotingsoverschotten te realiseren. Dit voorzichtige begrotingsbeleid heeft ertoe geleid dat Vlaanderen kasoverschotten heeft opgebouwd. Vlaanderen mag deze kasoverschotten gebruiken, maar ze mogen haar begrotingsdoelstelling niet belasten. Hierdoor zijn de mogelijkheden beperkt tot het nemen van kapitaalparticipaties, het uitbreiden van de reserveaanleg of schuldafbouw. In het verleden heb ik onder meer gepleit voor een schuldenvrij Vlaanderen. Dankzij de jarenlange volgehouden inspanning, zal deze doelstelling eind 2008 gerealiseerd zijn.

Echter, zelfs na het bereiken van deze unieke toestand, kon Vlaanderen beschikken over kasmiddelen. Op mijn voorstel heeft de Vlaamse Regering geopteerd om in het kader van het Lokaal Pact de lokale besturen te belonen voor haar fiscale inspanningen via het overnemen van schulden. Langs deze weg is de Vlaamse Regering erin geslaagd om ook op lokaal vlak budgettaire ademruimte te scheppen.

Het Lokaal Pact geeft een kader aan waarbinnen de lokale fiscaliteit de eerstvolgende jaren het best zou evolueren. In het bijzonder een beleid dat duurzame economische en ecologische ontwikkeling ondersteunt. Het is tot stand gekomen in samenspraak met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten. Als tegenprestatie voor dit engagement, heeft de Vlaamse overheid zich onder andere verbonden om 100 euro schuld per inwoner over te nemen van alle gemeenten die voor 31 mei 2008 toetraden tot het Lokaal pact. Alle 308 gemeenteraden hebben na grondige afweging van de voordelen ten opzichte van de gevraagde inspanningen hun goedkeuring gegeven voor de toetreding tot het Lokaal pact.

Om deze overname te faciliteren heeft de Vlaamse overheid met de verschillende kredietverschaffers van de lokale besturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een overeenkomst gesloten waarin de betrokken banken hun medewerking aan de operatie hebben toegezegd en procedurele afspraken zijn opgenomen. Daarnaast heeft ze zelf voor de duur van de operatie een internettool aangekocht. Deze is de gemeenten gratis ter beschikking gesteld. De gemeente was vrij om hun gehele leningportefeuille of hun geselecteerde leningen in deze tool te laten integreren. Via deze tool had iedere gemeente de kans om hun leningportefeuille op een objectieve wijze te laten doorlichten en de voor haar beste keuze te maken van welke leningen ze selecteerde voor overname.

Tussen midden juni en eind september 2008 heeft mijn administratie voor een totaal bedrag van 612 miljoen euro aan lokale financiële schulden op meer dan één jaar overgenomen. Een gelijkaardige inspanning van 15 miljoen euro heeft de Vlaamse overheid ook geleverd voor de VGC. Onmiddellijk na elke overname heeft de Vlaamse overheid lening per lening vervroegd terugbetaald.

De kasmatige ruimte van 627 miljoen die door de overname en vervroegde terugbetaling van de leningen is verwezenlijkt, vertaalt zich ook in de toekomstige begrotingen van de lokale besturen via een intrestbesparing. Meer bepaald resulteert elke vervroegde schuldterugbetaling van 100 euro per inwoner zich gemiddeld in een totale besparing van 27 euro per inwoner van het Vlaamse Gewest in de volgende jaren.

5.2 Nieuw kassierscontract

Op 31 december 2008 lopen de huidige kassiersovereenkomsten voor de Vlaamse ministeries en het Centraal Financieringsorgaan (CFO) ten einde. Om deze overeenkomsten te vervangen werd een overheidsopdracht uitgeschreven om één of twee nieuwe kassiers aan te duiden. Tegen half oktober 2008 moeten de kassiers aangeduid worden ten einde de gebeurlijke andere financiële instellingen dan de huidige in staat te stellen de nodige conversies door te voeren. Er werd beslist om de nieuwe overeenkomsten te laten ingaan, niet op 1 januari 2009 maar op 1 februari 2009. Op deze wijze worden de nieuwe kassiers niet onmiddellijk geconfronteerd met de zeer delicate betalingen van de wedden over de maand december die altijd op de eerste werkdag, zijnde 2 januari, worden uitgevoerd. Zowel de Vlaamse ministeries als de leden van het CFO kunnen ook nog beroep doen op de oude kassiers voor de informatie die zij nodig hebben voor hun jaarrekeningen. De huidige kassiers zijn akkoord om de tussenperiode van januari 2009 te overbruggen met een contract voor één maand.

De huidige werkwijze van financieel beheer is in de overheidsopdracht overgenomen. De vereisten zijn op het vlak van elektronisch betalingsverkeer gemoderniseerd. De nadruk blijft met andere woorden liggen op het verrichten van de kasverrichtingen gecombineerd met een exclusiviteit voor beleggingen tot en met zeven kalenderdagen. In combinatie met de bankiersovereenkomsten afgesloten met vijf banken staan deze garant voor een zo rendabel, als flexibel mogelijke wijze van financieel beheer voor de globale Vlaamse overheid.

Tijdens de voorbereiding van de overheidsopdracht werden verschillen agentschappen die deel uitmaken van het CFO gecontacteerd en hun mening gevraagd omtrent de werking van dit CFO. Dit systeem wordt algemeen als positief ervaren.

5.3 Single Euro Payments Area (SEPA)

Sinds 28 januari 2008 kunnen burgers, bedrijven en overheden uit 27 Europese landen even gemakkelijk een Euro-betaling tussen die landen als een binnenlandse betaling uitvoeren. Dit is een initiatief genomen door de Europese commissie. SEPA heeft een aantal consequenties naar het gebruik van nieuwe bankrekeningnummers bij overschrijvingen, maar het moet, voor zover SEPA in alle landen is ingevoerd, bijvoorbeeld ook gemakkelijker worden om, binnen die 27 landen, geld aan automaten af te halen.

Zowel de Europese Commissie als de nationale banken hebben aan de overheden gevraagd om bij de invoering van SEPA een voortrekkersrol te spelen en ernaar te streven om vanaf 1 januari 2009 in SEPA in te stappen. In Vlaanderen nemen we dat zeer ter harte en met fierheid kunnen we stellen dat we zowel op nationaal als Europees niveau bij de koplopers mogen worden gerekend. Zo bijvoorbeeld heeft de IVA Vlaamse Belastingdienst eind mei 2008 als eerste overheid in België en mogelijks in Europa, via het Vlaams Fiscaal Platform, de eerste aanslagbiljetten met het nieuwe Europese overschrijvingsformulier uitgestuurd.

Maar anderzijds is er nog heel wat werk aan de winkel. Vooral de communicatie naar de burger toe loopt (nog) niet optimaal. In die zin heeft de door mij aangeduide algemene coördinator van SEPA binnen de Vlaamse overheid gedurende 2008 in verschillende nationaal overkoepelende werkgroepen hierover zijn bezorgdheid geuit. Gesteund door anderen werd de federale overheid verzocht om, samen met alle maatschappelijke actoren, een globaal communicatieplan uit te werken, eerder dan deze te laten afhangen van individuele initiatieven. Tot op heden worden die initiatieven vooral aan de banken, de FOD Financiën (bij het uitsturen van het aangifteformulier aanslagjaar 2008 en de aanslagbiljetten vanaf oktober 2008) en de andere overheden overgelaten. Wij hebben vanuit Vlaanderen ons in ieder geval reeds aangesloten op het initiatief van de FOD Financiën door dezelfde SEPA-folders vanaf mei 2008, via onze eigen beleidsdomeinen, verder naar de burger en het maatschappelijk veld te distribueren.

De centrale SEPA-coördinator zelf staat hoofdzakelijk in voor de sensibilisering, interne communicatie en het oplossen van generieke problemen. Het gros van de Vlaamse entiteiten zitten, naar implementatie toe, op kruissnelheid. Deze werkzaamheden zullen eind 2008 nog niet ten einde zijn en zullen dan ook zeker in het eerste semester 2009 worden verder gezet. Voor het financieel systeem van de Vlaamse ministeries (Orafin) voorzien we een belangrijke upgrade per 1 januari 2010. Hier is het niet onze bedoeling om intussentijd dit financieel systeem alsnog aan SEPA aan te passen. De kost is daarvoor te hoog. Dit zou dan ook niet van het zuinig omgaan met de middelen getuigen. Vanuit die overweging zal, voor wat het Orafin-systeem betreft, de overgang slechts op 1 januari 2010 worden voorzien.

6. Risicomanagement: pooling van de verzekeringen van de agentschappen

Op vrijdag 30 november 2007 besliste de Vlaamse Regering de opdracht voor de pooling van de verzekeringen van de agentschappen voor 4 jaar aan een nieuwe verzekeringsmakelaar, met name AON Belgium NV, te gunnen.

In het voorjaar 2008 voerde AON een grondige audit uit van de gepoolde risico's en polissen en formuleerde in het kader van de adviesopdracht diverse aanbevelingen tot verbetering van de bestaande risicobeheer.

De algemene conclusies van dit rapport kunnen als volgt samengevat worden:
- De premies zijn over het algemeen marktconform als er rekening gehouden wordt met de huidige schadestatistieken;
- De voorwaarden en clausules zijn voor aanmerkelijke verbetering vatbaar zonder belangrijke meerkost;
- Er dient een bijzondere/bijkomende aandacht uit te gaan naar preventie.

AON stelt voor de pooling met volgende verzekeringstakken uit te breiden:
- Polis bestuurdersaansprakelijkheid
- Polis alle bouwplaats risico's (ABR)

AON suggereert ook een aparte pooling op te zetten voor de verzekering van dienstvoertuigen en gebouwen van de Vlaamse overheid. Deze conclusies moeten nog met de bevoegde diensten in de administratie worden overlegd.

Het is mijn bedoeling deze resultaten nog in het najaar 2008 voor de Vlaamse regering te brengen. Dit zal tevens gepaard gegaan met voorstellen om het toepassingsgebied van de pooling duidelijker te formuleren. Ten gevolge van het succes van de pooling kreeg het Departement Financiën en Begroting immers meerdere aanvragen van nog niet-gepoolde agentschappen en instellingen om ook te mogen toetreden tot de pooling. Daarnaast moeten de bestuurlijke wijzigingen ingevolge BBB nog verwerkt worden in de lijst van de gepoolde entiteiten.

Voor de lange termijn werd aan AON gevraagd een evaluatie van de pooling-techniek op zich te maken. Er worden daarbij ook aan andere vormen van gedeeld risicobeheer gedacht zoals het organiseren van een aankoopcentrale (conform de nieuwe overheidsopdrachtenwetgeving) voor verzekeringen. In de loop van 2009 zal AON hieromtrent een haalbaarheidsstudie uitvoeren. Het is mijn bedoeling de resultaten hiervan in de regering te bespreken.

In afwachting van een uitkomst inzake het onderzoek naar de voormelde aankoopcentrale, zal AON in 2009 de overheidsopdrachten begeleiden voor het plaatsen op de markt van nieuwe verzekeringsovereenkomsten, en dit voor de risico's waarvan de huidige polissen in 2009 ten einde lopen.

7. Financiën en Europa: Voorzitterschap

Van 1 juli 2010 tot 31 december 2010 bekleedt België het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (EU). De verschillende entiteiten binnen het Belgisch staatsbestel moeten in het kader van de federale taakverdeling hun rol vervullen ten aanzien van het voorzitterschap. Ook Vlaanderen valt aldus de uitdaging te beurt haar rol te vervullen. In tegenstelling tot het vorige voorzitterschap van 2001, zal er een teamvoorzitterschap zijn dat loopt gedurende een periode van 18 maanden. België maakt deel uit van het team met Spanje (eerste helft 2010) en Hongarije (eerste helft 2011) zodat je zou kunnen stellen dat het voorzitterschap eigenlijk al op 1 januari 2010 een aanvang neemt. Waar in 2001 de rol van Vlaanderen inzake effectieve woordvoerderschappen redelijk beperkt was, heeft Vlaanderen voor zichzelf al uitgemaakt dat het een maximale invulling wil geven aan de mogelijkheden die geboden worden voor het opnemen van zijn institutionele rol.

Wat het beleidsdomein Financiën en Begroting aangaat, zal deze gelegenheid de focus meer leggen op Europese zaken en Europa-gerelateerde taken. Meer concreet, betekent dit dat het opvolgen van inbreukprocedures actiever moet gebeuren om met de resultaten ervan rekening te houden bij de opmaak van nieuwe regelgeving of bij de voorbereiding van reparatiewetgeving. Bovendien zal deze gelegenheid te baat genomen worden op meer te drukken op de Europese besluitvormingsprocedure. De ECOFIN-ministerraad zal eveneens actiever moeten worden opgevolgd. Aangezien de raad onder de exclusieve federale vertegenwoordiging valt, is het des te belangrijker dat Vlaanderen met inzet van eigen personeel actief contact houdt met de FOD Financiën om invloed te laten gelden in bepaalde dossiers. Ook het opvolgen van andere EU-ministerraden is noodzakelijk om tijdig aspecten te detecteren die impact kunnen hebben op de Vlaamse financiën. Voorts zal werk gemaakt moeten worden van een EU-correspondent. Tot op heden beschikt het beleidsdomein –in tegenstelling tot andere domeinen– nog steeds niet over een dergelijke correspondent. Gedurende het teamvoorzitterschap zal dit zeker nodig blijken aangezien de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Europese Unie dan niet over voldoende capaciteit zal beschikken om de belangen van Financiën en Begroting te behartigen.

8. Vlaanderen internationaal gewogen: rating

In 2007 heeft het ratingbureau Moody's voor de eerste maal aan het Vlaamse Gewest de allerhoogste financiële waardering toegekend (AAA). Dit vond echter zijn oorsprong in een gewijzigde waarderingsmethodologie. Andere ratingbureaus hebben de rating van Vlaanderen op een hoog niveau (AA+) behouden, maar telkens maximaal gelijk aan de rating van het federale niveau. Hieruit zou men bijgevolg kunnen afleiden dat de ratingagentschappen de autonomie van de Gewesten en Gemeenschappen in België niet van dien aard achten dat zij een financiële crisis zelfstandig het hoofd kunnen bieden.

Deze vaststelling kan gedeeltelijk verklaard worden door het gegeven dat de ratingagentschappen over weinig precedenten beschikten om te oordelen of regio's het in een crisis al dan beter niet beter deden dan hun moederlanden. Of anders geformuleerd: kwamen regio's naar aanleiding van een financiële crisis minder snel, even snel of juist sneller in gebreke voor wat hun financiële verplichtingen betreft?

Op basis van de verschillende waarderingen en de onderliggende redenen kan men afleiden dat volgende elementen doorslaggevend zijn opdat regio's door de ratingagentschappen als financieel autonoom worden aanzien:

1. een institutionele duurzaamheid met stabiele relaties tussen de federatie en de regio's, en specifiek daarin de vereiste dat regio's mee akkoord moeten gaan met gebeurlijke wijzigingen;
2. een voldoende taxation power, m.a.w. de niet-afhankelijkheid van centrale transferten, met inbegrip van de doorlichtingsmogelijkheid door de regio's van de betrouwbaarheid van de centraal geïnde belastingen;
3. een voldoende budgettaire flexibiliteit om potentiële externe schokken op te vangen;

4. het moral hazard effect. Dit houdt in dat sommige regio's naar een default scenario tenderen, omdat zij ervan uitgaan dat de federatie meer schade zal ondervinden door een default en dus zal opteren voor een schuldovername of een bijpassing. Dergelijke bijpassing leidt naar een suboptimaal begrotingsbeleid in hoofde van de deelstaten. Andere regio's daarentegen hebben bewust gezocht naar een eigen identiteit door precies op eigen kracht een default situatie te vermijden.

Ofschoon de grootte van de schuld uiteraard meespeelt in de rating, blijkt dit niet de predeterminerende factor te zijn in het onderscheid. Voorbeelden uit het recente verleden tonen aan dat overheden die niet in staat waren te voldoen aan hun kredietverplichtingen, toch een zeer verschillende ratio schuld/ontvangsten hadden. De stad Moskou is bijvoorbeeld altijd haar verplichtingen blijven voldoen hoewel zij een ratio schuld/totale ontvangsten had van 70 %, beduidend hoger dan Rusland dat daarentegen niet meer kon voldoen.

Samenvattend kan gesteld worden dat de ratingagentschappen België nog steeds aanzien als een land waarin de regio's geen voldoende grote autonomie hebben, inzonderheid op fiscaal vlak, om alleen op basis van hun eigen prestaties beoordeeld te worden. Dit terwijl er anderzijds – ook in Europa - regio's bestaan die evenmin soeverein zijn, maar wel voldoende financieel autonoom zijn om zich van hun moederstaat te onderscheiden.

C. Luik Economisch Overheidsinstrumentarium

1. Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)

1.1. Inleiding

Het economisch overheidsinstrumentarium is door de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) ingevuld als een samenhangend geheel van projecten en instrumenten waarbij risicodragend wordt geïnvesteerd en waarmee als katalysator wordt opgetreden voor marktinitiatieven.
PMV heeft de ruimte gekregen om binnen een globaal gedefinieerd opdrachtenkader activiteiten te ontplooien die de structuur van de Vlaamse economie versterken. De vennootschap bewijst dat het mogelijk is om een zinvolle rol te spelen in diverse beleidsdomeinen, zoals ik ook in mijn beleidsnota had voorzien. Dat de economische invalshoek daarbij prioritair blijft is niet alleen een noodzaak, maar ook een kans om op zeer diverse domeinen waarde te creëren op een efficiënte manier en met respect voor het functioneren van de markt.
Rekening houdende met het beleidskader van de Vlaamse regering wordt nu gewerkt met een viertal invalshoeken waarbinnen alle activiteiten kunnen worden ondergebracht:

- risicokapitaal voor kleine en middelgrote ondernemingen,
- publiek-private samenwerking,
- vastgoedbeheer en
- duurzame ontwikkeling

De strategische keuzes die PMV daarbij gemaakt heeft leiden tot een aantal business modellen die op succesvolle wijze in de praktijk worden gebracht, en in de markt worden gezet. Aldus was het mogelijk om een ruime investeringshefboom te creëren voor de Vlaamse economie. Enerzijds aan de hand van directe investeringen in fondsen en bedrijven, en anderzijds door gebruik te maken van projectfinanciering.
In beide gevallen (risicokapitaal en projectfinanciering) kan Vlaanderen zich onderscheiden op Europees vlak. Mede hierdoor moet de Vlaamse regio aantrekkelijk en belangrijk blijven voor internationale investeerders.

Het instrumentarium waarover het economisch overheidsinitiatief via PMV beschikt is voldoende uitgebouwd, operationeel, en van kwalitatief hoog niveau om de continuïteit in de uitvoering van beleidsmaatregelen te garanderen. Het is bovendien voldoende gediversifieerd om uitvoering te geven aan vernieuwende beleidsontwikkelingen die aansluiten bij de snelle veranderingen in maatschappij en economie.
PMV is een investeringsmaatschappij geworden met een solide basis, die een springplank vormt voor modern ondernemerschap, ook in die domeinen waar dat ondernemerschap nog te weinig aanwezig is.

Zowel in het instrumentarium als in de doelen waarop de investeringen zich richten staat innovatie en vernieuwing voorop. En die investeringen richten zich niet alleen op bedrijven in het economische netwerk, maar ook op de belangrijke infrastructurele investeringen die moeten dienen ter ondersteuning van dat netwerk.

1.2 Realisaties van het lopende begrotingsjaar

1.2.1 KMO - financiering

PMV is erin geslaagd een prominente plaats te verwerven in de Vlaamse markt van kmo-financiering. Het productengamma biedt nu een gepaste financieringsoplossing voor elke fase in de levenscyclus van een onderneming, van bij de prille start tot aan de groei en internationalisering. Er is nu een instrumentarium dat bekend is bij de innovatieve ondernemers en dat aanvullend werkt waar de markt aarzelt of tekortschiet.
De financieringsproducten van PMV faciliteren en maken het gemakkelijker voor veelbelovende ondernemers om financiering te vinden bij private risicokapitaal- en kredietverschaffers. PMV is marktleider geworden op het vlak van zaaikapitaal, de creatieve industrie en de internationalisering van Vlaamse kmo's. Deze positie zal in de komende jaren nog versterkt worden en is binnen en buiten de landsgrenzen een voorbeeld van hoe een publieke investeringsmaatschappij de start en groei van ondernemingen stimuleert zonder marktverstorend te werken.
In de onderstaande tekst zijn de cijfers opgenomen die gerealiseerd werden tot einde juni 2008.

ARKimedes

Het ARKimedes-Fonds is op kruissnelheid gekomen en heeft per 30 juni 2008 geïnvesteerd in start- of groeifinanciering voor 73 ondernemingen, voor een totaal bedrag van 53.211.158 euro.
ARKimedes investeert via risicokapitaalfondsen die ARKIV's worden genoemd. Deze risicokapitaalverschaffers krijgen een erkenning van ARKimedes en kunnen dan met eigen middelen naast de inbreng van het ARKimedes-Fonds investeren in doelbedrijven. Het aantal ARKIV's bedraagt nu twaalf. Het ARKimedes-Fonds had per 30 juni 2008 al 104.701.000 euro aan risicokapitaal toegezegd aan de ARKIV's, ten opzichte van een totale investeringsruimte van ARKimedes van 110 miljoen euro. Van dat toegezegde kapitaal was op 30 juni 2008 reeds 41.225.573 euro volstort.
Naast het ARKimedes-Fonds brengen ook andere private partijen kapitaal in bij de ARKIV's. Op die wijze zijn er vandaag bij de ARKIV's voor 214.577.500 euro aan middelen beschikbaar voor investeringen in Vlaamse kmo's.
De oprichting van ARKimedes-Fonds NV dateert van 8 juni 2005. Het startkapitaal bedroeg 1.200.250 euro en werd op 12 oktober 2005, na een publieke uitgifte van aandelen, verhoogd met 75 miljoen euro. Op diezelfde datum leidde een publieke uitgifte van obligaties tot een verdere verhoging van de investeringsmiddelen met 35 miljoen euro.
Op 31 maart 2008 (afsluitdatum van het boekjaar) liet de balans van het ARKimedes-Fonds NV een totaal zien van 107.916.622 euro. Na verrekening van de opstartkosten bedroeg het eigen vermogen 69.724.865 euro.
Het tussentijdse resultaat bedroeg -3.877.573 euro. Verwacht wordt dat de eerstvolgende jaren nog verliezen zullen worden gemaakt. Dit is normaal tijdens de investeringsfase van een

risicokapitaalfonds. Er worden immers nu al operationele kosten gemaakt, terwijl de investeringen pas in een latere fase zullen renderen.

CultuurInvest

Sinds eind 2006 beschikt PMV over een investeringsfonds voor cultuurgebonden activiteiten en ondernemingen. De oprichting van het fonds vindt zijn oorsprong in het gebrek aan private investeringen in de culturele industrie. Er worden leningen verstrekt en participaties genomen in het kapitaal van ondernemingen. Ook zijn er financieringsproducten beschikbaar ten behoeve van projectfinanciering. Daarnaast kan CultuurInvest achtergestelde leningen verstrekken voor een langere termijn. De leningen worden verstrekt aan ondernemingen; nooit aan natuurlijke personen. Er worden geen persoonlijke borgen gevraagd, waardoor het instrument duidelijk verschilt van een bancaire lening.
De financiële impact in de markt omvat de middelen van CultuurInvest zelf maar ook de middelen die andere partijen investeren dankzij de hefboomwerking van het CultuurInvest. Eind juni 2008 werd reeds 3,9 miljoen euro geïnvesteerd, te verhogen met 4 miljoen euro die door andere investeerders werden ingebracht. De totale impact bedraagt dus bijna 8 miljoen euro voor 28 projecten. Dat is een hoog investeringsritme, rekening houdende met het feit dat het fonds nog maar sinds kort is opgestart. Dit investeringsritme zal doorgezet worden in de periode 2008-2009. Dankzij gerichte communicatie-acties zal het pad geëffend worden voor een verhoogd investeringsritme. Er moet dan onderzocht worden of er voldoende succesvolle ondernemingsprojecten zijn die een eventuele uitbreiding van het fonds verantwoord maken.
CultuurInvest heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid maar wordt binnen PMV beheerd als een afzonderlijk fonds. De huidige investeringsruimte bedraagt 21,5 miljoen euro, waarvan 10 miljoen euro werd voorzien door PMV zelf, en 11,5 miljoen euro werd ingebracht via obligatieleningen met 7 strategische privé-partners.

Fonds Vlaanderen Internationaal

Het Fonds Vlaanderen Internationaal (FVI) helpt Vlaamse kmo's om te groeien over de grenzen heen. Het fonds is actief sinds 26 oktober 2006, en heeft per eind juni 2008 zes investeringsprojecten gerealiseerd. Het gaat om projecten in Bulgarije, China, Hongarije, Turkije, Rusland en de Verenigde Staten. Ook hier is de aanvragenportefeuille goed gevuld.
Risicodragend deelnemen aan buitenlandse investeringsprojecten van Vlaamse kmo's draagt bij tot de groei van die ondernemingen. De traditionele export volstaat niet meer. Steeds meer moeten kmo's ook actief in het buitenland investeren om hun voortbestaan veilig te stellen. De concurrentiepositie versterken gebeurt door het openen van nieuwe markten, door het meer internationaal bedienen van de klanten, of door het optimaliseren en diversifiëren van productie-eenheden.
Studies hebben aangetoond dat de private markt tekortschiet in het aanbieden van voldoende financiering aan kmo's die internationaal willen investeren. FVI reduceert de negatieve economische gevolgen van dit marktfalen.
De investeringsactiviteiten van FVI zullen in 2008-2009 op kruissnelheid komen waarbij een tiental investeringsprojecten zullen worden goedgekeurd voor circa 5 miljoen euro.
Het FVI heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid, maar wordt beheerd als een afzonderlijk investeringsfonds binnen PMV. De Vlaamse regering heeft 25 miljoen euro toegezegd ter kapitalisatie van het fonds. Daarvan is reeds 15 miljoen euro ingebracht via een kapitaalverhoging bij PMV.

Vlaams Innovatiefonds (Vinnof)

Het Vlaams Innovatiefonds startte zijn activiteiten in het voorjaar van 2006. Het fonds werd opgericht als een commanditaire vennootschap op aandelen. PMV is op één aandeel na, 100 % eigenaar van de vennootschap, en is statutair zaakvoerder. Het toegestane kapitaal bedraagt 75 miljoen euro. Dat komt overeen met het bedrag dat PMV heeft voorbehouden voor de financiering van innovatieve ondernemingen in Vlaanderen. Het huidige maatschappelijke kapitaal bedraagt 20 miljoen euro.

Per 30 juni 2008 stelde Vinnof al risicokapitaal ter beschikking aan 103 innovatieve ondernemingen in Vlaanderen, voor een totaalbedrag van 10 miljoen euro. Vinnof biedt drie financieringsproducten aan: zaaikapitaal, incubatie- en projectfinanciering.
Zaaikapitaal is het hoofdproduct. Daarmee investeert Vinnof risicodragend in de opstart en de initiële groei van een onderneming. Meestal gebeurt dat onder de vorm van een deelname in het kapitaal, maar ook converteerbare achtergestelde leningen, of leningen met warranten zijn mogelijke investeringsvormen.
Vinnof verstrekt ook incubatiefinanciering. Die biedt (pre-)starters de mogelijkheid om na te gaan of en hoe ze een innovatief idee kunnen realiseren en omzetten in een economische activiteit. Dat gebeurt onder de vorm van een achtergestelde lening, voor die ondernemers die van het IWT een subsidie krijgen voor een kmo-haalbaarheidsstudie.
Tenslotte voorziet Vinnof in projectfinanciering ten behoeve van innovatieprojecten opgezet door kmo's. Deze financiering vormt een aanvulling op een IWT-subsidie die is toegekend in het kader van een kmo-innovatieproject op het gebied van onderzoek en ontwikkeling. Ook hier is de vorm een achtergestelde lening.
Aangezien de incubatiefinanciering wordt gebruikt voor innovatiestudies gaat het om beperkte bedragen. Gemiddeld is er in de voorbije periode 56.000 euro per dossier gefinancierd. Projectfinanciering daarentegen gaat om daadwerkelijke implementatie van innovatieve projecten. De gemiddelde dossiergrootte bedroeg daar 172.000 euro.

Waarborgregeling

De Waarborgregeling biedt de bank of kredietverschaffer meer zekerheid wanneer een ondernemer een krediet wil om te investeren, maar onvoldoende garanties kan voorleggen.
Per 30 juni 2008 genoten al 2.019 ondernemers van de Waarborgregeling, voor een totaalbedrag van 182.644.925 euro. Dankzij deze waarborg konden zij bankkredieten krijgen voor in totaal 313.136.576 euro. Zonder die garantie zou het veel moeilijker geweest zijn voor deze bedrijfsleiders om hun zaak op te starten.
De kredieten die dankzij de Waarborgregeling werden verstrekt hebben op hun beurt voor bijna 400 miljoen euro aan investeringen mogelijk gemaakt. Dat betekent dat voor elke euro waarborg méér dan 2 euro aan investeringen worden gerealiseerd.
Maar liefst de helft van de aangemelde dossiers kwam van starters, en was goed voor 40% van het totaal verbruikte waarborgbedrag. Met twintig deelnemende financiële instellingen kunnen nagenoeg alle kmo's in Vlaanderen terecht bij hun thuisbankier als zij een beroep willen doen op de Waarborgregeling. De banken kunnen zelf uitmaken of een krediet in aanmerking komt voor een waarborg via PMV.

De Winwinlening

Eind juni 2008 hadden al 610 ondernemingen in Vlaanderen een Winwinlening gesloten voor een totaalbedrag van 15.761.727 euro. De regeling is gestart op 1 september 2006 en opgenomen in het productengamma van PMV. Dat betekent dat er ongeveer 1 van dergelijke overeenkomsten per dag wordt afgesloten.
De Winwinlening is een achtergestelde lening van maximaal 50.000 euro. Zij moet acht jaar lopen, en de som moet in één keer worden terugbetaald. Als het bedrijf de achtergestelde lening uiteindelijk niet kan terugbetalen, dan krijgt de investeerder 30% van het niet terugbetaalde bedrag vergoed via een éénmalige belastingvermindering.
Wie dus als vriend, kennis of familielied een Winwinlening verstrekt aan een startend bedrijf komt in aanmerking voor deze bescherming en mag ook 2,5 % per jaar van het uitgeleende bedrag als belastingskorting opnemen. Op die manier is het voor jonge ondernemers gemakkelijker om startkapitaal te vinden in hun directe omgeving.

1.2.2 Publiek-private Samenwerking

Het verzoek aan PMV om als actieve investeerder en als "excellence center" op te treden bij de totstandkoming van financiële structuren op het gebied van publiek private samenwerking is volledig gerealiseerd. Het is weliswaar zo dat voor de grotere projecten een lange aanlooptijd nodig geweest is. Er was immers nog weinig ervaring in Vlaanderen bij zowel publieke als private partijen. PMV heeft daar een katalyserende rol kunnen spelen en heeft die naar behoren ingevuld. Niet alleen op het gebied van een code voor de goede praktijk, maar ook door baanbrekend werk te vervullen op het gebied van standaarden voor DBFM-contracten.
PPS zal dan ook de komende jaren een belangrijke rol blijven spelen bij het ontwikkelen van de kernactiviteiten van PMV. Voor de overheid zal PPS een cruciale rol spelen bij de ontwikkeling en financiering van grote en middelgrote infrastructuurprojecten in brede zin, en in diverse beleidsdomeinen. Getuige daarvan zijn de concrete realisaties die opgestart zijn of in voorbereiding zijn op het gebied van mobiliteit, logistiek, energie, onderwijs, sport, gebiedsontwikkeling. En ondanks de kritische opmerkingen die worden gemaakt over het tempo waarin ervaring wordt opgebouwd, moeten wij publiek private samenwerking blijven zien als een hoeksteen van de modernisering en actualisering van de publieke dienstverlening.
PMV speelt daarin een centrale rol. Enerzijds door continuïteit te bieden bij de voorbereiding, uitvoering en begeleiding van complexe projecten, en anderzijds door praktijkkennis op te bouwen die het mogelijk maakt om met steeds meer expertise projecten te realiseren, en bij te sturen waar nodig.
Zo werd eind 2006 Via-Invest opgericht als joint-venture tussen PMV en het Vlaamse Gewest. Tot nu toe zijn er 6 grote infrastructuurprojecten toevertrouwd aan deze vennootschap die op haar beurt per project een publiek private vennootschap opricht waarin de risico's, de investeringen, en de toekomstige cash flow worden ondergebracht.
De volgende projecten werden geselecteerd:

- de noordelijke wegontsluiting van de luchthaven van Zaventem
- de Noord-Zuid verbinding Kempen
- het omvormen van de AX havenrandweg Zuid naar Zeebrugge
- het vervolledigen van de zuidelijke tak van de R4 in Merelbeke
- de Noord-Zuid verbinding in Helchteren/Houthalen
- de rondweg N60 in Ronse.

De voorbereidingen voor het eerste project zijn volledig afgerond en de realisatie ervan heeft een aanvang genomen.
Aan drie volgende projecten (de beide Noord-Zuid verbindingen en de R4) wordt nu gewerkt om de financiële, administratieve en juridische invalshoeken te structureren.
Via-Invest streeft naar een optimale waarde-kostprijsverhouding voor elk van deze initiatieven. De voorbereidingskosten aan zowel publieke als private zijde worden gereduceerd. Bovendien wordt een optimale mededinging gegarandeerd voor de Vlaamse bouwsector, en wordt competitie en innovatie gestimuleerd. De projecten worden volgens een vast stramien naar de markt gebracht. Dat is belangrijk omdat de beste PPS-projecten tot stand komen in een goed ontwikkelde PPS-markt. Die kan er enkel komen wanneer het bedrijfsleven perspectief heeft op een voldoende groot aantal projecten op basis van herkenbare principes.
De meeste van deze PPS-projecten hebben een geraamd investeringsniveau tussen 40 en 100 miljoen euro. Omwille van die omvang is het niet optimaal om het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud (DBFM) op een geïntegreerde manier in de markt te plaatsen. Door de financiering afzonderlijk aan te trekken kunnen de biedingkosten gereduceerd worden en kan de mededinging optimaal spelen.
Ook voor de schoolinfrastructuur is de PPS-formule geschikt gemaakt. Einde 2005 besliste de Vlaamse Regering om een grondige inhaalbeweging te organiseren via PPS en alternatieve financiering. Het investeringsvolume ervan bedraagt ruim één miljard euro.
Er wordt een DBFM-vennootschap opgericht die zorgt voor de ontwerpen, de realisatie, de financiering en het onderhoud van de projecten. Door PMV wordt daartoe een dochtervennootschap opgericht die voor 50% gedeeld wordt met AGION (het Vlaams Agentschap voor Infrastructuur in

Onderwijs). Deze vennootschap zal op haar beurt voor 25% participeren in het kapitaal van de DBFM-vennootschap. Er loopt een procedure voor de keuze van één of meerdere private financiers.
Er zijn nog andere beleidsdomeinen waar PPS een rol zal spelen. Midden 2006 keurde de Vlaamse Regering een sportinfrastructuurplan goed. Dat plan moet de bestaande achterstand op enkele jaren tijd terugdringen met ruim 35%. De implementatie ervan is door PMV georganiseerd en verkeert in een ver gevorderd stadium van uitvoering.
De totale investering in nieuwe sportinfrastructuur zal extra 225 miljoen euro bedragen. Dat geld zal in de allereerste plaats worden gebruikt voor het aanleggen van kunstgrasvelden, het bouwen van sporthallen, zwembaden en multifunctionele sportinfrastructuurprojecten. Inmiddels werden er al honderdzeventig projecten geïdentificeerd. Een selectie- en adviescommissie zal hieruit zo'n 120 projecten selecteren. De aanbesteding ervan zal gebeuren op gegroepeerde wijze per deeldomein.
Het project luchthaven Antwerpen blijft een potentieel PPS-project met behulp van een publiek private vennootschap. Om dat mogelijk te maken ontwikkelde PMV samen met private actoren een business concept waarin de noodzakelijke infrastructuurwerken worden gekoppeld aan de rentabilisering van de luchthaven.

Er is nu gekozen voor een definitief tracé voor de infrastructuurwerken. Het business plan van het geselecteerde consortium werd geactualiseerd. De complexe mobiliteit- en milieueffecten worden nu verder geëvalueerd zodat naar alle waarschijnlijkheid een definitieve stap kan gezet worden naar de realisatie van de PPS-vennootschap.
De activiteiten van Nautinvest die PMV in de gelijknamige vennootschap onderbracht waren gericht op het vernieuwen van de Vlaamse beloodsingvloot. Er wordt op dit moment gewerkt aan een zogenaamde "bareboat charter" ('naakte rompbevrachting') die verwijst naar een huurformule voor schepen. De definitieve gunning voor dit project is nu in voorbereiding.
PMV bereidt zich ook voor op een publieke private samenwerking op het gebied van de digitale ether. In een aantal stappen wordt het VRT-zenderpark verzelfstandigd en naar de markt gebracht. PMV zal als aandeelhouder een rol spelen in de publiek-private structuur die het resultaat zal zijn van dit stappenplan.

1.2.3 Actief Vastgoedbeheer

Investeringen in de vastgoedsector en op het terrein van gebiedsontwikkeling waren nieuwkomers bij PMV. Dit soort investeringen leunen echter nauw aan bij de ervaringen op het gebied van publiek private samenwerking. Maar daarenboven wordt het via een investeringsmaatschappij als PMV mogelijk om op vastgoedgebied een optimalisatie aan te brengen in het vastgoedbeheer van de overheid. Voor de overheid zelf is dat immers geen kernactiviteit. Voor een investeringsmaatschappij van de overheid kan het wel een belangrijke structurele activiteit worden met potentiële meerwaarde.
Er zijn twee grote aandachtsgebieden voor PMV in dit verband. Enerzijds de ontwikkeling van Vlaamse Administratieve Centra (VAC's), en anderzijds de gebiedsontwikkeling gekoppeld aan brownfieldprojecten. Beide activiteiten kunnen leiden tot interessante afgeleide effecten op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, seniorenhuisvesting, monumentenzorg en dergelijke.
PMV heeft als opdracht om de totstandkoming van 3 VAC's te begeleiden (in Leuven, Brugge en Gent). In Leuven zijn alle contractuele voorbereidingen achter de rug en kan gestart worden met de bouw. Het project komt tot stand in een partnership tussen PMV en een private partner. De andere twee projecten zijn in een stadium van onderhandeling met de eigenaar (NMBS) van de benodigde terreinen die zich in de stationsomgeving bevinden.
Voor wat betreft de brownfieldprojecten hebben instanties en bedrijven de mogelijkheid gekregen om aanvragen in te dienen voor het bekomen van een convenant met de Vlaamse Overheid. Deze brownfieldconvenantprocedure past binnen de uitvoering van het brownfielddecreet dat in werking is getreden op 19 juni 2007.
PMV zal als partner optreden voor publieke en private partijen in een aantal van die convenanten. PMV kan ook zelf als initiatiefnemer optreden, wat ook gebeurt voor een aantal projecten van grotere omvang.

Tenslotte plant PMV in 2009 de lancering van een instrument om de private huurmarkt in Vlaanderen te stimuleren. Het businessplan hiervoor voorziet een aantal vernieuwende formules die in de markt zullen worden uitgetest.

1.2.4 Duurzame Ontwikkeling

Het is niet alleen meer de zorg van de overheid om aandacht te besteden aan duurzame ontwikkeling.
Ook in het bedrijfsleven is er steeds meer aandacht voor deze trend. En niet enkel omdat er grote besparingen mee kunnen worden gerealiseerd maar vooral ook omdat hierin kansen liggen voor een zich vernieuwende industrie.
PMV heeft dan ook met deze beleidsoptie een opening gemaakt naar de begeleiding en structurering van overheidsgestuurde investeringen in deze sectoren, maar heeft ook het nodige gedaan om investeringsprojecten samen met bedrijven te stimuleren op het gebied van duurzaamheid en schone technologie.
Het gaat hierbij niet alleen om energiebesparing en alternatieve energie. Ook nieuwe technologieën die een positief milieu-effect of gezondheidseffect hebben moeten hun kansen krijgen.
De initiatieven die in dit verband door PMV genomen zijn hebben een snelle groei doorgemaakt. Om te beginnen zijn er de beide klimaatfondsen MCCF (Multi Carbon Credit Fund) en APCF (Asian Pacific Carbon Fund) die er voor zorgen dat er geïnvesteerd wordt op internationaal vlak in projecten die “carbon credits” of emissierechten opleveren.
Dat is noodzakelijk in het kader van de Kyoto-verplichtingen die België en Vlaanderen op zich genomen hebben. PMV investeert op risico tot 42 miljoen euro in deze initiatieven. Er wordt ook gekeken naar de continuïteit op het gebied van klimaatmaatregelen. Immers, ook na 2012 als de Kyoto-verplichtingen moeten voldaan worden zal een nieuwe periode optreden die verdere actie noodzakelijk maakt. PMV bereidt zich ook daarop voor en wil hier steeds meer het Vlaamse bedrijfsleven bij betrekken.
PMV nam ook initiatieven om investeringen door bedrijven zelf te stimuleren op het gebied van duurzaamheid. Daarom werd PMV één van de oprichtende partijen voor een “Clean Technology” fonds dat met een funding van 120 miljoen euro één van de grootste in Europa is op dit gebied.
PMV zelf heeft deelgenomen voor 15 miljoen euro, en de overige bijdragen komen zowel van private als andere publieke partijen (bijv. Europese Investeringsbank).
De bedoeling is om bestaande en nieuwe technologieën een kans te geven om tot volle wasdom te komen via de activiteiten van nieuwe innoverende bedrijven.
Op energiegebied werden initiatieven genomen op het gebied van windenergie en zonne-energie. Het zijn tot dusver veelal buitenlandse bedrijven die in deze sector werkzaam zijn.
PMV heeft via twee investeringsfondsen ervoor gezorgd dat ook Vlaamse bedrijven een kans krijgen om zich te ontwikkelen en te profileren, op de eerste plaats in Vlaanderen en later op internationale schaal. De inbreng van PMV bedraagt in elk van die fondsen in eerste instantie 5 miljoen euro. De overige middelen worden door private partijen ingebracht.
Het wordt duidelijk dat PMV een effectieve rol kan spelen als hoeksteeninvesteerder in toepassingsgebieden waar de markt nog afwachtend was. De aanwezigheid van PMV heeft in al die gevallen geleid tot het openen van deuren voor private investeerders die anders waarschijnlijk een veel afwachtendere houding zouden aannemen.
Door de participatie die PMV heeft verworven in VITO komt nu een samenwerking tot stand die de relatie kan leggen tussen onderzoek en investeringsprojecten die mee worden gedragen door de markt.
PMV stimuleert ook het in de markt zetten van collectief onderzoek samen met bedrijven, om aldus de marktkansen van vernieuwende technologieën te verhogen.
Tot slot blijft het zinvol om de activiteiten van de Vlaamse Milieuholding (VMH) op te nemen binnen de activiteiten van PMV. Dat is gunstig omdat de activiteiten complementair zijn, maar ook omdat dit leidt tot een versterking van de kapitaalbasis van PMV, op een wijze die als volledig ESR-neutraal kan worden beschouwd. Het is ook doeltreffend omdat er schaalvoordelen uit voortkomen op het gebied van organisatie, expertise en governance.
De Vlaamse overheid heeft er immers alle belang bij om over een zo sterk mogelijke investeringsmaatschappij te beschikken.

Sinds kort wordt ook onderzocht op welke wijze de waarborgregeling die door PMV wordt beheerd, kan worden ingezet op het gebied van energiebesparing. Gedacht wordt aan het waarborgen van zogenaamde energieleningen.

1.3 Toekomstige initiatieven

Ons instrumentarium voor het economisch overheidsinitiatief werkt goed. Met de twee grootste activiteiten, namelijk risicokapitaalverschaffing voor innoverende ondernemingen en projectfinanciering in een PPS-omgeving, is nu voldoende ervaring opgebouwd en een stevig fundament gecreëerd. Daarop moeten we verder bouwen.
Onze taak is nu om te bekijken hoe we nog meer kunnen bereiken met dit instrumentarium.
Niet alleen de noodzaak van vernieuwing spoort ons daartoe aan, maar ook de verbintenissen die we genomen hebben om onderzoek en ontwikkeling daadwerkelijk in marktinitiatieven te vertalen.
Die doelstelling moeten we bereiken door bedrijfsinitiatieven mogelijk te maken en te stimuleren, maar ook door te investeren in de modernisering van onze infrastructuur.
Infrastructuurinitiatieven in brede zin op het raakvlak tussen duurzame ontwikkeling, toepassing van nieuwe technologie, en vernieuwende logistieke en mobiliteitsconcepten zijn daarom een noodzaak. Ook hier kan PMV een katalyserende rol vervullen, om vervolgens als investeerder op te treden met overheden en private partijen.
Bij de investeringen in bedrijfsactiviteiten met behulp van risicokapitaal wordt voortaan naast de generieke aanpak ook een duidelijke keuze gemaakt voor speerpunten in de nieuwe industrie.
Daar waar de Vlaamse economie kansen maakt om zich nog internationaal te onderscheiden moet een focus worden aangebracht. Dat geldt vooral met name voor de sectoren Life Sciences en Clean Technology.
Life Sciences omdat hier de kans bestaat om met de al bereikte resultaten te komen tot een cluster van bedrijvigheid op dit gebied met vele positieve neveneffecten voor de rest van de economie, en met internationale uitstraling.
En Clean Technology omdat daarmee zowel nieuwe als bestaande geavanceerde technologieën toepasbaar kunnen worden gemaakt in alle segmenten en sectoren van de economie.
Een ander aspect van stimulering van investeringen is de Waarborgregeling die een echte flankerende maatregel is, maar met grote impact.

Een uitbreiding en versoepeling van die waarborgregeling kan een bijdrage leveren aan het oplossen van de kredietkrapte.
PMV maakt op een professionele manier werk van het succesvol uitvoeren van de taken die haar zijn toevertrouwd.
Ik ondersteun ten volle de initiatieven die PMV zelf genomen heeft en die gericht zijn op de versterking van onze economie op het gebied van duurzaamheid en op het gebied van de gekozen speerpunten waarmee we op internationaal vlak kunnen meetellen.
We hebben bereikt dat er een investeringsmaatschappij staat die volop in de praktijk actief is met een goed en efficiënt instrumentarium, en met duidelijke strategische keuzes gericht op continuïteit.
Ter ondersteuning van die continuïteit zorgen we ook voor de nodige ruimte in de beschikbaarheid van investeringsmiddelen.

2. Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM)

2.1 Inleiding

Voorsprong nemen door innovatie, creativiteit en duurzame projecten.

Ook in 2009 zal LRM haar activiteiten Bedrijfsfinanciering en Vastgoed & Projectontwikkeling binnen deze visie verder ontplooien.

LRM wil als rendementsgedreven investeringsmaatschappij dé katalysator zijn in:

- de ontwikkeling van de Limburgse economie door het verstrekken van risicokapitaal aan groeigerichte bedrijven,
- het creëren van ruimte om te ondernemen en
- het valoriseren van het mijnverleden.

LRM slaagt in dit opzet. Ze initieert en is betrokken in talrijke Limburgse kapitaaltransacties en speelt een actieve rol in de ontwikkeling van meer dan 500ha toekomstige bedrijventerreinen in de provincie Limburg.

In 2009 zal de focus op duurzaamheid nog versterkt worden door de verdere uitwerking van de actieplannen “Aging” en “Cleantech”.

Daarnaast blijft LRM haar beheers- en nazorgrol opnemen.

Verwijzend naar de waarden: Respect, Fair, Betrouwbaarheid en Onafhankelijkheid en de Corporate Governance codes die LRM onderschreven heeft, hecht LRM veel belang aan een goede en correcte relatie met al haar stakeholders.

In het voorjaar 2008 werden de niet rendementsgebonden investeringsactiviteiten van LISOM afgesplitst van de rendementsgebonden activiteiten van LRM.
De aandelen van LISOM werden als dividend uitgekeerd aan de provincie Limburg samen met 177,5 miljoen euro extra middelen ter financiering van de toekomstige projecten van de opvolger van LISOM.
De afsplitsing van de rendementsgebonden activiteiten van de niet-rendementsgebonden activiteiten zal de communicatie en de perceptie door de markt vereenvoudigen.

2.2 Toekomstige doelstellingen

Vanuit haar rol als katalysator zal LRM voor de provincie Limburg:
1. ruimte creëren om te ondernemen;
2. investeren in groeigerichte bedrijven, projecten en sectoren;
3. zich toeleggen op innovatie, creativiteit en duurzaamheid.

Als rendementsgedreven investeringsmaatschappij benadert LRM de markt proactief en wordt er zoveel mogelijk gestreefd naar private en/of publieke partnerships. De samenwerkingsovereenkomst met POM-Limburg, het charter met UHasselt en de diverse gezamenlijke investeringsdossiers met private partijen zijn hier goede voorbeelden van.

De drie doelstellingen zullen hierna toegelicht worden.

1. Ruimte creëren om te ondernemen

LRM creëert ruimte om te ondernemen!
In letterlijke zin via de afdeling Vastgoed en Projectontwikkeling, in figuurlijke zin via de afdeling Bedrijfsfinanciering.

Als generalist biedt de afdeling Bedrijfsfinanciering een uitgebreid gamma financiële producten aan voor alle bedrijven ongeacht de sector en levensfase van het bedrijf. Hierdoor creëert LRM-Bedrijfsfinanciering de nodige financiële ademruimte om te ondernemen.
De uitdaging voor LRM-Bedrijfsfinanciering in 2009 bestaat er in om de verhoogde investeringsvolumes en aantal transacties voorzien in het businessplan 2008-2010 te realiseren.
Vanzelfsprekend zal ook de nodige aandacht uitgaan naar intensieve opvolging en meerwaardecreatie binnen de bestaande portefeuille.

De afdeling Vastgoed en Projectontwikkeling focust op de ontwikkeling van bedrijventerreinen en projecten in het kader van de speerpuntsectoren in Limburg.
Voor 2009 liggen hier de aandachtspunten bij:

- ⇨ de verdere ontwikkeling van de Balim-terreinen te Lommel (Kristalpark III)
- ⇨ bijdragen aan de ontwikkeling van het Hoogwaardig bedrijvenpark Waterschei-Genk in het kader van de participatie in het beheerscomité Wetenschapspark en de samenwerkingsovereenkomst met stad Genk.
- ⇨ de ontwikkeling van de KMO-zone Dilsen-Stokkem.
- ⇨ de ontwikkeling van de bedrijventerreinen die deel uitmaken van het Economisch Netwerk Albertkanaal: Beringen-Ravenshout, Ham-Zwartenhoek en Genebos.
- ⇨ de realisatie van de volgende fase op de Research Campus Hasselt.
- ⇨ de bouw van Mobilty Center Genk-Zuid
- ⇨ de oplevering van de Life Sciences Development Campus

2. Investeren in groeigerichte bedrijven, projecten en sectoren

LRM-Bedrijfsfinanciering beschikt over een uitgebreid financieel instrumentarium om te investeren in bedrijven, projecten en sectoren. Deze instrumenten worden ingezet ter financiering van alle bedrijven, zowel qua omvang, levensfase als activiteit of sector.

De werking van LRM-Bedrijfsfinanciering verloopt via 5 investeringsdomeinen:

1. KMO
2. Klassiek risicokapitaal en projectfinanciering
3. ICT
4. Life Sciences
5. Cleantech

2.1. Kmo

LRM heeft een aanzienlijke knowhow opgebouwd op vlak van financiering van KMO' s en hanteert een specifieke aandacht voor familiale ondernemingen en de hiermee gepaard gaande investeringsprojecten. De succesvolle investeringscijfers van de eigen ARKIV – KMOFIN - zijn hier een goed bewijs van.
In 2009 wordt deze lijn volledig doorgetrokken.

2.2. Klassiek risicokapitaal en Projectfinanciering

Naast de aandacht voor de kleine en middelgrote ondernemingen zal LRM in 2009 de aandacht voor de grote bedrijven verder opvoeren. Dit kan stand-alone, door syndicatie in grotere venture capital operaties of door middel van projectfinanciering voor specifieke projecten.

2.3. ICT

Binnen ICT heeft LRM reeds een mooie portefeuille opgebouwd en beschikt ze over een degelijke expertise. De focus op ICT wordt ook in 2009 verder gezet.

2.4. Life Sciences

Eind 2007 werd binnen LRM de investeringsfocus op Life Sciences gelanceerd. LRM speelt hier in op de inspanningen die ondermeer de Universiteit Hasselt (UHasselt) en de provincie Limburg

leveren in het brede domein van de Life Sciences. In 2009 zal LRM in samenwerking met het onlangs opgerichte kennisplatform "LifeTechLimburg.be" haar investeringsfocus in dit domein uitbreiden.

2.5. Cleantech

LRM koos in 2007 de cleantechsector uit als bijkomende strategische groeisector en investeerde 10 miljoen euro in het 'Capricorn Cleantech Fund' (www.capricorn.be). Deze investering moet een versnelde intrede in de cleantechsector mogelijk maken. LRM krijgt dankzij deze investering als strategisch partner van het 'Capricorn Cleantech Fund' toegang tot gespecialiseerd advies, inzage in de 'dealflow' en verwerft tevens co-investeringsrechten. LRM Bedrijfsfinanciering spitst haar aandacht wat betreft cleantech toe op bedrijven die cleantechoplossingen ontwikkelen en/of commercialiseren enerzijds en op bedrijven die zelf grotere cleantechprojecten wensen te realiseren anderzijds.

De focus op Cleantech wordt in 2009 verder opgevoerd en ondersteund door de verhoogde aandacht van de provincie op vlak van Cleantech en de oprichting van een specifiek kennisplatform, met UHasselt als trekker.

3. Ons toeleggen op innovatie, creativiteit en duurzaamheid

De focus op innovatie is binnen LRM-Bedrijfsfinanciering het resultaat van de investeringsfocus op ICT, Life Sciences en Cleantech en van de goede samenwerking met diverse kennisinstellingen binnen, maar ook buiten Limburg.

Op het vlak van Vastgoed en Projectontwikkeling vloeit de focus op innovatie voort uit een flankerend beleid. Vastgoed en Projectontwikkeling initieert of is nauw betrokken bij enkele projecten die specifieke vastgoedoplossingen voorzien voor innovatieve bedrijven. We denken hierbij aan de actieve rol die we spelen in de ontwikkeling van het Hoogwaardig Bedrijvenpark Waterschei, de volgende fase van de Research Campus Hasselt en de bouw van de Life Sciences Development Campus.

Met betrekking tot duurzaamheid lanceerde LRM het actieplan Cleantech en het actieplan "Aging".

Het actieplan Cleantech is er op gericht om investeringsopportuniteiten voor LRM in Cleantech te onderzoeken. Indirect heeft dit geleid tot een verhoogde aandacht van de provincie Limburg voor Cleantech en verder onderzoek naar de opportuniteiten op provinciaal vlak.

De investeringsfocus op Cleantech binnen LRM-Bedrijfsfinanciering werd hierboven al toegelicht.

Het Cleantech-beleid van LRM-Vastgoed en Projectontwikkeling is er op gericht een voortrekkersrol in zake Cleantech te spelen voor wat de LRM activa betreft.
We denken hierbij aan de onderzoekstrajecten samen met VITO (Methaangas en/of CO2 opslag, Methaangas extractie en geothermie), de herbestemming van het slibbekken te Heusden-Zolder als de grootste zonnecentrale van de Benelux en de ontwikkeling van bedrijventerreinen op co2-neutrale wijze (via combinatie van technologieën).

Het actieplan 'Aging' voorziet in een portefeuille van middelen voor investeringsopportuniteiten op het gebied van de verouderende bevolking.

LRM-Vastgoed en Projectontwikkeling zal met betrekking tot "Aging" investeren in publieke en/of private initiatieven die zich richten op de voorziening van rusthuizen, serviceflats, kortverblijf en lokale dienstenprogramma's. LRM wil met haar actieplan 'Aging' een forse bijdrage leveren tot het halen van de doelstelling binnen het Limburgplan op dat vlak.

2.3 Besluit

In het kader van het businessplan 2008-2010 voorziet LRM ook voor 2009 verhoogde investeringsactiviteiten. Aangezien LRM meer dan ooit een rollend fonds geworden is, zullen de winsten meer en meer uit de bedrijfseconomische activiteiten komen.

3. Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM)

Opgericht in 1997 heeft de vennootschap het statuut van "openbare investeringsmaatschappij", zoals bedoeld in artikel 10, § 1 van het Decreet van de Vlaamse Raad van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, LIM en Mijnen en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg (Belgisch Staatsblad van 21 oktober 1994 en nadien meermaals gewijzigd).

VPM heeft slechts één opdracht, namelijk het aanhouden en beheren van een participatie van 27 % in de beursgenoteerde vennootschap GIMV N.V. Deze participatie is ook de enige die VPM N.V aanhoudt. VPM heeft een decretale verplichting om minimaal 25 % van GIMV aan te houden.

VPM werd over de periode bestuurd door een raad van bestuur van vijf bestuurders. Het bedrijf heeft geen personeel of medewerkers.

Tot zolang VPM 25 % van de aandelen GIMV aanhoudt heeft VPM statutair het recht om bij GIMV vijf bestuurders voor benoeming voor te stellen, waaronder de voorzitter van GIMV. In de raad van bestuur van GIMV treden de VPM bestuurders collegiaal op met de andere GIMV bestuurders, naar uitdrukkelijke 'corporate governance' regels.

De raad van bestuur van GIMV telde op 1 september 2008 11 bestuurders. Het is voorzien dat de nieuw aangetrokken gedelegeerd bestuurder dit aantal weer op 12 brengt.
Het rendement van de VPM komt rechtstreeks en voor het grootste deel voort uit het dividendenbeleid van de GIMV, en voor een kleiner deel uit het financiële rendement van de kasbeleggingen. Met haar portefeuille speelt de VPM helemaal niet in op de Beurs.
De balanswaarde vertoonde op 31.03/08 een totaal van 287M€ en een nettoresultaat van 33 miljoen euro.

Men noteert dat de marktwaarde van de GIMV over de periode van het boekjaar is gaan schommelen tussen 53€ / aandeel en recentelijk 34€ / aandeel. De aangehouden 27% konden derhalve geschat worden op een lage waarde van ongeveer 215 miljoen euro en een hoge waarde van ong. 310 miljoen euro. In ieder geval duidelijk meer dan de boekhoudkundige waarde (181 miljoen euro) van de GIMV-participatie zoals die in de balans van VPM werd opgenomen.
Gedurende de hele periode is de liquiditeit van het GIMV-aandeel zeer beperkt gebleven: per dag werden enkele tientallen duizenden aandelen verhandeld.

VPM heeft GIMV de mogelijkheid gegeven een continue strategie aan te houden, waardoor GIMV kon uitgroeien tot een Europese speler in Private Equity and Venture Capital.

Als gevolg van deze stabiliteit in het aandeelhouderschap is GIMV dan ook kunnen uitgroeien tot een toonaangevende durfkapitaalmaatschappij die investeert in technologische bedrijven en groeibedrijven in België en de Europese buurlanden voornamelijk: Nederland, Duitsland en Frankrijk.

Volledige informatie over GIMV is te vinden op de website van de vennootschap www.gimv.be waar ook het zeer omvangrijke jaarverslag elektronisch kan opgehaald worden.

4. Gimvindus

Naar aanleiding van het onderzoek over de toekenning en de aanwending van de scheepskredieten gaf het Vlaamse Parlement de Vlaamse regering de aanbeveling om Gimvindus vrijwillig te vereffenen.

Op 1 december 2000 nam de Vlaamse regering hiervan akte en hechtte ze haar goedkeuring aan het vereffeningsscenario.

Dit scenario bestond in het overhevelen van de staal- en textielparticipaties in twee dochter vennootschappen, NV Staal Vlaanderen en NV Textiel Vlaanderen en die onder te brengen bij de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen. Gimvindus zelf heeft alle andere activa gehouden.

Met succes werden de staalgebonden participaties in 2003 en 2004 verzilverd en kon Staal Vlaanderen verdwijnen. Met slechts 1 overblijvende participatie is ook Textiel Vlaanderen verregaand gevaloriseerd.

Tegelijkertijd werden ook de passiva, zijnde de renteloze en achtergestelde schuld aan het Vlaamse Gewest in evenredigheid met de activa overgedragen. De schuld aan het bankenconsortium werd door NV Staal Vlaanderen overgenomen en terugbetaald.

Gimvindus kreeg als opdracht de haar resterende activa te verkopen. Daartoe werd op 31 juli 2001 een beheersovereenkomst afgesloten tussen Gimvindus en het Vlaamse Gewest. Aan Staal Vlaanderen en Textiel Vlaanderen werd de valorisatie van de portefeuille opgedragen om daarna tot vrijwillige vereffening over te gaan.

Het merendeel van de activa van Gimvindus zijn in 2002 via een openbare verkoopprocedure verkocht. De ontvangen geldmiddelen zijn aangewend voor de terugbetaling van de renteloze en achtergestelde schuld aan het Vlaamse gewest.

Bij afsluiting van het boekjaar 2007 bedroeg het balanstotaal van Gimvindus 49,8 miljoen euro en het netto te bestemmen resultaat 812.944 euro

Een voorzichtige prognose van de verdere feitelijke vereffening laat toe te stellen dat de huidige kassituatie van Gimvindus voldoende is om de netto- verplichtingen aan het Vlaamse gewest en, in voorkomend geval, de (betwiste) belastingschulden te kunnen voldoen. Een beperkte kapitaalvermindering en een dividendenuitkering kon zodoende door de Algemene Vergadering van mei 2008 worden beslist.

Conclusie is dat Gimvindus haar verplichtingen tegenover het Vlaamse Gewest meer dan volledig zal kunnen nakomen.

De opdracht van de Raad van Bestuur, hierin administratief ondersteund door het Departement Financiën en Begroting in de komende periode is :

- de verdere behartiging van de betwisting met de fiscale administratie
- de opvolging van de nog lopende gerechtelijke procedures.

Gelet op de juridische complexiteit, de grootte van de geclaimde bedragen en de huidige stand van zaken in enkele gerechtelijke procedures, bestaat het risico dat sommige procedures bij uitputting van alle mogelijke verweermiddelen door welke partij ook, nog enkele jaren dreigen aan te slepen.

Dirk VAN MECHELEN,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

Bijlage I a Beleidsopties uit Beleidsbrief 2008-2009 "Financiën en Begroting" van "Minister Van Mechelen"

Een samenvatting van de beleidsopties en initiatieven voor het volgende begrotingsjaar wordt als bijlage bij de beleidsbrief gevoegd.

Meer informatie en communicatie aangaande fiscale maatregelen

Verscheidene maatregelen moeten zorgen voor meer transparante Vlaamse fiscale regelgeving en betere informatie hierover. Zo zal nieuwe regelgeving verspreid worden via eigen internetsite en digitale nieuwsbrief. Een gebruiksvriendelijke website zal nog duidelijkere en volledigere informatie bevatten. Op 1 januari 2009 wordt het nieuwe belastingportaal gelanceerd.
Voorts wordt nagegaan welke interne en externe informatiestructuren dienen te worden opgezet rond nieuwe belastingen en wat de mogelijkheden zijn om een Vlaamse fiscale databank in het leven te roepen.

Onroerende voorheffing

Het aantal bezwaarschriften inzake onroerende voorheffing zal worden bewaakt met consolidatie van afspraken met externe dataleveranciers.
Daarnaast zal worden onderzocht hoe laattijdige aangiftes inzake ingebruikname of buitengebruikstelling van materieel en outillage bij de diensten van Patrimoniumdocumentatie kunnen worden voorkomen.
Onroerende voorheffing komt op het Vlaams Fiscaal Platform vanaf 1 januari 2009

Planbatenheffing

De nodige maatregelen worden getroffen opdat de planbatenheffing daadwerkelijk kan worden geïnd vanaf 2009.

Leegstandheffing

De gemeenten worden principieel de belastingheffende overheid met ingang van 1 januari 2010 voor de heffing op leegstaande woningen en gebouwen.. Hiertoe creëert de Vlaamse overheid een reglementair kader waarbinnen de gemeenten eigen accenten kunnen leggen, om hen toe te laten nauwkeuriger in te spelen op de specifieke noden van het gemeentelijk woonbeleid. De gemeenten krijgen bij deze overheveling wel ondersteuning van de Vlaamse Belastingdienst.

Registratierechten

Er wordt verder onderzocht hoe fiscale voordelen bij de aankoop van een eerste woning, zoals klein beschrijf en abattement, kunnen worden geharmoniseerd.

Successierechten

In de loop van 2009 moet een nieuwe webtoepassing toelaten dat de burger via de website onmiddellijk wordt bericht over de volledigheid van zijn aanvraagformulier en de bij te voegen bewijsmiddelen. Bovendien zal het aantal aan te leveren bewijsmiddelen sterk beperkt worden,

aangezien de administratie zelf een groot aantal documenten rechtstreeks opvraagt via de bevoegde instanties, wat op zijn beurt een correcte aanlevering garandeert.

Verkeersfiscaliteit

De inning van de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling en het eurovignet wordt vanaf 1 januari 2010 in eigen beheer genomen zo de essentiële voorwaarden daartoe vervuld zijn. Dit wordt verder onderzocht. Er wordt verder nagegaan hoe de verkeersfiscaliteit ecologisch kan worden gemoduleerd, bijvoorbeeld door het hanteren van de ecoscore als belastbare grondslag.

De ambtelijke werkgroep kilometerheffing zal de werkzaamheden afronden zodat eindrapport kan worden voorgelegd aan Mobiliteitsraad Vlaanderen.

Ondernemingsplannen

Het veralgemeend sjabloon voor het ondernemingsplan zal verder worden uitgewerkt, getest en geanalyseerd.

VLADYMO

In het licht van de op til zijnde staatshervorming zal in eerste instantie verder worden gewerkt aan de simulatiemogelijkheden van VLADYMO - Vlaams dynamisch model – dat een fundamenteel onderzoek voert naar mogelijke toekomstscenario's voor de Vlaamse begroting en fiscaliteit.

Schuldbeheer

Er zal geen nieuwe schuld worden opgenomen.

Boekhouding

De technische upgrade van Orafin wordt aangegrepen om verdere functionele optimalisaties in de financiële administratie door te voeren. Er wordt ondermeer een vereenvoudiging van de opvolging van vastleggings- en ordonnanceringskredieten en herdefinitie en vereenvoudiging van de processen van de financiële administratie voorzien.

Bijlage Ib BELEIDSBRIEF 2008-2009 "FINANCIËN EN BEGROTING" VAN VLAAMS MINISTER VAN MECHELEN

Titel van het initiatief (op basis van de lijsten)	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Contactpersoon
1.	Wijziging aan Wetboek Registratie-Hypotheek-en, Griffierechten		Mensen de kans geven hun eigen gezinswoning te verwerven door het verminderen van de fiscale drempel daartoe via het invoeren van een bijabattement voor registratierechten voor hypotheekvestigingen tot 100.000 euro	Ontwerp van decreet wordt voorgelegd aan Vlaams Parlement om op 1 januari 2009 in voege te treden	Nee (fiscaliteit, geen beleidshef-fing)	Wendy Hendrickx
2.	Wijziging aan Wetboek Registratie-Hypotheek-en, Griffierechten		Het verminderen van het aantal (en daarmee ook de vertraging die ermee gepaard gaat) teruggavedossiers door het vermijden van administratieve rompslag via het verlagen van het tarief voor beroepsverkopers tot 4%	Ontwerp van decreet is voorgelegd aan Vlaams Parlement om op 1 januari 2009 in voege te treden	Nee (fiscaliteit, geen beleidshef-fing)	Erwin Aerts
3.	Sluiten samenwerkings-akkoord in navolging van Bijzondere Financierings-wet		Vrijstelling verkeersbelasting voor aanhangwagens bestaat al voor natuurlijke personen. Samenwerkingsakkoord is nodig om deze vrijstelling ook van toepassing te maken op rechtspersonen.	Overleg met andere gewesten om samenwerkingsak-koord te kunnen sluiten.		

4.	Wijziging aan Wetboek van de met inkomstenbelas-tingen gelijkgestelde belastingen en zijn uitvoeringsbe-sluiten		Aanpassingen dringen zich op om overname van de inning van de verkeersbelastingen mogelijk te maken	Wijzigingen nog af te toetsen met FOD Financiën	Nee (fiscaliteit, geen beleidshef-fing)	
5.	Decreet van 30 juni 2006 houdende de invoering van een forfaitaire vermindering in de personenbelas-ting		De korting wordt voor alle werkende Vlamingen opgetrokken van 200 euro naar 250 euro en voor de 1 miljoen laagst verdienenden tot 300 euro.	Aanpassingen worden doorgevoerd via het programmadecreet begrotingsopmaak 2009	Nee (opname in programma decreet)	
6.	Voorontwerp van decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbe-leid		Daadwerkelijke inning planbatenheffing	Gezien de verwevenheid met RWO, volstaat voor het overige een verwijzing.		
7.	Voorontwerp van decreet betreffende het grond- en pandenbeleid		Overheveling leegstandheffing woningen en gebouwen naar gemeenten	Gezien de verwevenheid met RWO, volstaat voor het overige een verwijzing.		

Toelichting per kolom:

1. Geef de titel van het initiatief, zoals beschreven in de lijsten die opgenomen zijn als bijlage 2 bij de regeringsnota tot invoering van de regelgevingsagenda.
2. Geef aan welke bestaande regelgeving “betrokken” is bij het regelgevingsinitiatief, bijvoorbeeld te wijzigen en/of ter uitvoering ervan. Dit kan ook Europese regelgeving betekenen.
3. Indien het regelgevings- of beleidsinitiatief juridisch gezien binnen een bepaalde periode moet uitgevoerd worden (bijvoorbeeld de omzetting van een Europese richtlijn), geef dit duidelijk aan.
4. Vat de beleidsdoelstellingen of de beoogde effecten van het beleidsinitiatief kort samen, zoals beschreven in de beleidsbrief.
5. Beschrijf kort de te doorlopen fases en hun timing, zoals bijvoorbeeld geplande agenderingen op de ministerraad.
6. Geef aan of een RIA voor dit beleidsinitiatief wordt opgesteld. Indien dit niet het geval is, geef dan aan waarom niet (uitzonderingsgronden).
7. Contactpersoon.

Bijlage II bij de beleidsbrief Financiën en Begroting van Minister Van Mechelen. Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens het zittingsjaar 2007-2008

Hierna wordt een overzicht gegeven van de resoluties en de moties die door het Vlaams Parlement werden aangenomen tijdens de lopende legislatuur. Enige uitzondering hierop vormt de resolutie betreffende de bekendmaking van de akkoorden inzake begrotingsnormen. Deze laatste resolutie impliceert immers dat bij iedere begrotingsronde een geactualiseerd overzicht ter beschikking wordt gesteld van de parlementsleden.

Resolutie – van de heren Joris Vandenbroucke, Flor Koninckx, Frans Peeters en Jan Peumans, mevrouw Annick De Ridder en de heer Bart Martens – betreffende de verduurzaming van het wagenpark in Vlaanderen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 11 juni 2008

Via deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering:
1° bij de federale overheid aan te dringen op een snelle overname van de inning van de verkeersbelastingen door de gewesten en werk te maken van een hervorming van de BIV, door die te koppelen aan de milieukenmerken van het voertuig, met het oog op een verhoging van het aandeel van milieuvriendelijkere wagens;
2° het wagenpark van de Vlaamse overheid versneld te verduurzamen op basis van de ecoscore en daartoe geactualiseerde doelstellingen voorop te stellen;
3° stimulansen uit te werken om wagenparken van bedrijven te verduurzamen op basis van diezelfde doelstellingen;
4° stimulansen uit te werken om een rationeel gebruik van bedrijfswagens en een duurzaam woon-werkverkeer te bevorderen;
5° het onderzoek naar milieu-innovaties in de automotive sector te bevorderen.

Antwoord: Mijn beleidsbrief 2009 beschrijft op welke wijze, ik tegemoet kom aan de vraag van het Parlement, met name rond de overname van de inning van de verkeersbelasting en de milieugerelateerde verkeersfiscaliteit.

Resolutie – van de heren Sven Gatz, Ludwig Caluwé, Ludo Sannen en Jan Peumans – betreffende de problematiek van de nieuwe btw-regeling bij de aankoop van gronden en panden, aangenomen door het Vlaams Parlement op 9 april 2008

Via deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering:
1° tijdens de bijeenkomst van het Overlegcomité op 23 april 2008 bij de federale regering aan te dringen op een bijsturing van hoofdstuk 2, artikelen 73 tot en met 80, van het ontwerp van programmawet;
2°dat deze bijsturing tot gevolg moet hebben dat de resultaten van het tot nu toe gevoerde Vlaamse beleid inzake het stimuleren van eigendomsverwerving gewaarborgd blijven en dat deze problematiek geïntegreerd wordt in het algemene debat over de financiering van de gewesten en de gemeenschappen dat in de komende maanden zal plaatshebben.

Antwoord: Uit mijn beleidsbrief 2009 blijkt al dat de betrokken bepalingen uit het ontwerp van programmawet gehaald werden. Bij de onderhandelingen werd beklemtoond dat federale btw-maatregelen het Vlaams eigendomsverwervingsbeleid niet kunnen dwarsbomen. Ook na het advies van het btw-comité, hoe dit ook moge luiden, zal in de verdere onderhandelingen dit beleid gevrijwaard worden.

Resolutie – van de heer Carl Decaluwe, mevrouw Joke Schauvliege en de heren Karlos Callens, Bart Martens, Jos Bex en Mark Demesmaeker – betreffende de verzending van brochures en jaarverslagen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 13 februari 2008.

Met deze resolutie verzoekt het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering om:
1° de nodige initiatieven te nemen om plastic verpakkingsmateriaal voor het verzenden van de brochures die door de Vlaamse overheidsdiensten, de openbare instellingen en de gesubsidieerde organisaties worden uitgegeven, bij voorkeur te vermijden en op termijn te verbieden;
2° verder te werken aan een efficiënte bekendmaking van de jaarverslagen.

Voor wat de diensten betreft die onder mijn bevoegdheid ressorteren, wordt de nodige soberheid gehanteerd bij de communicatie. Brochures die vanuit de Vlaamse Belastingdienst worden verstuurd, worden onder papieren omslag verstuurd en dus niet in plastic verpakking.
Ook wat de jaarverslagen in mijn beleidsdomein betreft, krijgt deze resolutie navolging. Zo worden de jaarverslagen op het internet geplaatst en bezorgd aan de betrokken professionals. Het jaarverslag van het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (= FFEU) krijgt een nog ruimere verspreiding: het krijgt verspreiding via de Vlaamse openbare bibliotheken en wordt voorts bezorgd aan diegenen met FFEU-projecten.

Resolutie – van de heer Koen Van den Heuvel, de dames Hilde Eeckhout en Michèle Hostekint en de heer Jan Peumans – betreffende de rol van het Rekenhof als begrotingsadviseur en de begrotingsrapportering, aangenomen door het Vlaams Parlement op 20 december 2007

Via deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering:
1° een constructief gesprek te voeren met het Rekenhof en de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting teneinde, rekening houdend met elkaars eigenheden en specifieke behoeften, de informatie-uitwisseling op korte termijn te optimaliseren;
2° een rapport met de geconsolideerde uitvoeringscijfers n-1 aan het Vlaams Parlement voor te leggen op het ogenblik van de begrotingsbespreking voor n+1.

Antwoord: Op 25 juni 2008 heeft het Rekenhof aan de secretaris-generaal van het Departement Financiën en Begroting een ontwerpadvies overgemaakt inzake voorstellen voor een verbeterde begrotingsrapportage. In zijn antwoord van 24 juli 2008 geeft de secretaris-generaal aan geen fundamentele opmerkingen te hebben ten aanzien van deze voorstellen maar wel aandacht te vragen voor de benodigde implementatieperiode.

Resolutie – van de dames Joke Schauvliege, Laurence Libert en Else De Wachter en de heren Dirk De Cock en Jan Peumans – betreffende de voorstellen en de algemene aanbevelingen uit het Jaarverslag 2006 van de Vlaamse Ombudsdienst, aangenomen door het Vlaams Parlement op 7 november 2007

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering met deze resolutie om:
1° dat het mogelijke beroep op een eerstelijnsklachtvoorziening en op de Vlaamse Ombudsdienst wordt vermeld op de informatieve en besluitvormingsdocumenten van de Vlaamse overheidsdiensten;
2° het klachtrecht van de burger verder te optimaliseren in de nieuwe structuren ingevolge de hervormingsoperatie Beter Bestuurlijk Beleid, en er over te waken dat de bepalingen en de geest van het klachtendecreet volledig tot uitvoering worden gebracht;
3° verder vorm te geven aan het eerder aangekondigde integriteitsbeleid bij de Vlaamse overheid;
4° ervoor te zorgen dat nieuwe webapplicaties voldoende getest zijn vooraleer ermee wordt gestart;

5° permanent inspanningen te leveren om het recht op hulpverlening of begeleiding en bijstand te garanderen, en daar waar het vertrouwen verbroken is tussen de overheidsdienst en gebruiker, actief te zoeken naar alternatieven.

Antwoord: Alle afdelingen van het beleidsdomein Financiën en Begroting die in rechtstreeks contact staan met de burger, plaatsen onderaan hun brieven een clausule waarin de mogelijkheid tot klachtrecht beschreven staat. Het antwoord op een klacht dat door de Klachtendienst Financiën verstuurd wordt aan de burger, bevat op zijn beurt een verwijzing naar de beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Ombudsdienst.
In uitvoering van het klachtendecreet van 1 juni 2001 werd door mijn administratie op 1 januari 2002 de Klachtendienst Financiën opgestart.
Deze klachtendienst behandelde klachten over de handelingen en over de werking van de diensten binnen de afdeling Financieel Management die zich bezighielden met de inning, invordering en bezwaarbehandeling van belastingen voor het Vlaamse Gewest (onroerende voorheffing, leegstandsheffing woningen, leegstandsheffing bedrijfsruimten). De Klachtendienst Financiën was verbonden aan ABAFIM en behandelde enkel eerstelijnsklachten op fiscaal gebied.
Op 1 juli 2006 is, in het kader van de hervormingsoperatie Beter Bestuurlijk Beleid, het beleidsdomein Financiën en Begroting in werking getreden. De klachtendienst werd tengevolge BBB geherpositioneerd in die zin dat deze dienst opgenomen werd in de afdeling Begroting en Beleidsondersteuning van het departement van Financiën en Begroting. Dit heeft een sterke onafhankelijkheid en autonomie van de klachtendienst tot gevolg.
Tevens werd het takenpakket van de Klachtendienst Financiën verruimd: alle eerstelijnsklachten met betrekking tot het héle beleidsdomein Financiën en Begroting worden nu in behandeling genomen.
Aangaande de webapplicaties werd specifiek verwezen naar Financiën en Begroting verwezen in het jaarverslag 2007 van de Vlaamse Ombudsdienst (p. 273).

Resolutie – van mevrouw Hilde Eeckhout en de heren Koen Van den Heuvel, Ludo Sannen, Jan Peumans, Sven Gatz en Bart Caron – betreffende de informatieverstrekking over en de controle op de alternatieve financieringen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 30 mei 2007

Via deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering
1° om het parlement in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, op semestriële basis, een omstandige toelichting te verschaffen over alle projecten die in het kader van alternatieve financiering in uitvoering zijn of zullen uitgevoerd worden;
2° daarbij gebruik te maken van een gedetailleerde boordtabel, die per beleidsdomein de diverse projecten minutieus weergeeft, en ook de eventuele participaties die Vlaanderen heeft genomen met het oog op de verdere realisatie van die investeringsprojecten;
3° dat de boordtabel onder meer volgende gegevens bevat:
a) desgevallend de moedermaatschappij en de grootte van de participatie (zowel nominaal als procentueel);
b) de naam van het (deel)project;
c) een korte omschrijving van het (deel)-project;
d) de timing van de realisatie en de timing van de financiering;
e) de fase in de uitvoering;
f) de globale investeringskost van het (deel)project, uitgesplitst naar bouwkost, financieringskost, en andere diverse kosten;
g) het budget dat Vlaanderen per (deel)project jaarlijks vastlegt in haar begroting en haar meerjarenbegroting, en later, wat daarvan jaarlijks uiteindelijk is betaald;
h) een omschrijving van de financieringsmethodiek;
i) het bepalen van de verantwoordelijkheden inzake het beheer en het onderhoud.

Antwoord: de Minister-President verzorgt de rapportering aan het Vlaams Parlement maar de diensten van het beleidsdomein Financiën en Begroting zorgen voor de nodige budgettaire ondersteuning daarbij.

Resolutie – van de heren Ludo Sannen, Sven Gatz, Koen Van den Heuvel en Jan Peumans – betreffende een duurzame beleggingsstrategie voor de middelen van het Toekomstfonds, aangenomen door het Vlaams Parlement op 20 december 2006

Via deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering:
1° criteria vast te leggen waaraan de duurzame beleggingsstrategie moeten voldoen, met aandacht voor de volgende beleggingsaspecten:
a) een passief mandaat waarbij de aan- en verkooptransacties zo veel mogelijk beperkt worden;
b) een defensieve beleggingsstrategie, met nadruk op obligaties;
c) een segmentering binnen de beleggingsportefeuille (waarbij maximum 20 procent wordt belegd in aandelen en tussen de 15 en 20 procent in vastgoed);
d) specifieke criteria inzake de duurzaamheid van de bedrijven die duiden op een maatschappelijke betrokkenheid;
2° de middelen in het Toekomstfonds volgens een duurzame strategie te beleggen;
3° de overeenstemming tussen de vooraf uitgetekende strategie en de effectieve beleggingen te toetsen.

Antwoord: Het Toekomstfonds werd verder aangevuld met de bedragen van de conjunctuurprovisie 2007 en het gedeeltelijke bedrag van 2008. Met deze middelen van het Toekomstfonds werd een participatie van € 500 mio genomen in Dexia.

Resolutie – van de heren Tom Dehaene en Steven Vanackere, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Bart Caron en de dames Elke Roex en Helga Stevens – betreffende het rationeel inzetten van overheidsmiddelen voor de opmaak van jaarverslagen van Vlaamse overheidsinstellingen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 26 april 2006

In deze resolutie wordt de Vlaamse Regering verzocht:
1° te voorzien in een sobere, uniforme en duidelijk kostenbesparende opmaak en drukwijze van jaarverslagen van Vlaamse overheidsinstellingen, zodat ernaar gestreefd wordt om de huidige kostprijs te halveren;
2° vanuit de principes van toegankelijkheid en kostenefficiëntie alle jaarverslagen van Vlaamse overheidsinstellingen overzichtelijk en per beleidsdomein raadpleegbaar te maken op www.vlaanderen.be;
3° het automatisch toezenden van jaarverslagen in de VOI's maximaal te vervangen door de melding dat het jaarverslag beschikbaar blijft op de website en dat op verzoek een papieren versie kan worden verkregen.

Antwoord: Binnen het beleidsdomein Financiën en Begroting wordt in navolging hiervan overeengekomen jaarverslagen in gedrukte vorm te beperken tot het strikte minimum en maximaal gebruik te maken van het intra- en internet.

Resolutie – van de heren Koen Van den Heuvel en Mark Demesmaeker en de dames Anne Marie Hoebeke en Caroline Gennez – betreffende de macro-economische en financiële consequenties van de demografische ontwikkelingen in Vlaanderen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 16 maart 2005

In deze resolutie werd de Vlaamse regering gevraagd om het nodige onderzoek te laten verrichten om de gevolgen van de vergrijzing voor de Vlaamse economie, de zorg, de arbeidsmarkt en de overheidsfinanciën na te gaan.

Antwoord: Ik geef in mijn beleidsbrief 2009 al aan op welke wijze ik tegemoet kom aan de vraag van het Parlement, met name ronde de impact van de vergrijzing op de overheidsfinanciën.

Resolutie – van de heren Johan Malcorps en Marc van den Abeelen – betreffende de ecologische modulering van de verkeersbelasting, aangenomen door het Vlaams Parlement op 5 mei 2004

Het Vlaams Parlement vroeg de Vlaamse regering de mogelijkheden te laten onderzoeken om op termijn te komen tot een ecologische modulering van de verkeersbelasting, waarbij bijvoorbeeld :
1° auto's die rijden op LPG of waterstof minder verkeersbelasting zouden betalen ;
2° auto's die minder vervuilen (in casu auto's die voldoen aan de toekomstige EURO-5-norm voor uitlaatgassen) minder verkeersbelasting zouden betalen.

Antwoord: Uit mijn beleidsbrief 2009 blijkt welke inspanningen reeds geleverd werden en zullen worden en welke moeilijkheden er daarbij optreden.

Resolutie – van de heren Johan Sauwens en Eric Van Rompuy – betreffende de bekendmaking van akkoorden inzake begrotingsnormen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 18 december 2002

Krachtens deze resolutie wordt aan de Vlaamse regering gevraagd:

- dat de nieuwe budgettaire overeenkomsten en akkoorden in de ruime zin van het woord tussen de federale overheid, gewesten en gemeenschappen of tussen gewesten en gemeenschappen onverwijld aan het Vlaams Parlement worden meegedeeld;

- dat alle nog van toepassing zijnde akkoorden en overeenkomsten als bijlage bij de Algemene Toelichting bij de begroting en de begrotingscontrole worden gevoegd.

Antwoord: Bij elke begrotingsronde wordt een geactualiseerd overzicht ter beschikking gesteld van de parlementsleden.

Met redenen omklede motie van 8 februari 2006 van mevrouw Veerle Heeren, de heer Bart Martens, mevrouw Caroline Gennez,de heer Jan Loones en mevrouw Hilde Crevits tot besluit van de op 26 januari 2006 door mevrouw Vera Dua in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het vrijmaken van bouwgronden en de mogelijkheid om een speculatieheffing voor onbebouwde percelen in te voeren

In deze motie wordt de Vlaamse regering gevraagd:
1° maatregelen uit te werken die de gemeenten ertoe aanzetten een efficiënt grondbeleid te voeren;
2° om in samenwerking met de gemeenten maatregelen te nemen om het om louter speculatieve redenen in eigendom houden van grote aantallen bouwpercelen in goedgekeurde verkavelingen tegen te gaan;
3° dat woonuitbreidingsgebieden op een verantwoorde wijze worden aangesneden, volgens de criteria in de omzendbrief RO 2002/03, aangevuld met de voorwaarde een gezonde sociale mix te realiseren binnen die gebieden;
4° dat het Vlaamse grondbeleidsplan en de grondenbank overeenkomstig het regeerakkoord versneld geoperationaliseerd worden.

Antwoord: Het voorbije jaar zijn belangrijke stappen ondernomen op het vlak van grond- en pandenbeleid. Voor andere belangrijke maatregelen, zoals de activieringsheffing, verwijs ik naar de beleidsbrief Ruimtelijke Ordening & Onroerend Erfgoed.

Motie van aanbeveling van 21 december 2005 van mevrouw Hilde Eeckhout en de heren Ludo Sannen, Jan Peumans, Koen Van den Heuvel en Sven Gatz

In deze motie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om de vraag om als waarnemer deel te nemen aan de BBB-opstartcommissie formeel te stellen aan het Rekenhof en dat de begrotingsdocumenten, na de overgangsperiode, met het oog op de organisatorische structuur worden opgesteld.

Antwoord: Het Rekenhof had twee vertegenwoordigers als waarnemers afgevaardigd om deel te nemen aan de besprekingen van de door de Vlaamse regering opgerichte opstartcommissie. Naast het Rekenhof namen aan deze opstartcommissie deel: de Inspectie van Financiën, die ook het voorzitterschap waarnam, vertegenwoordigers van de afdelingen Accounting en Budgettering van ABAFIM en een vertegenwoordiger van de Interne Auditcel van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De begrotingsdocumenten werden intussen aangevuld met een entiteitscode waardoor de link kan gelegd worden met de nieuwe organisatiestructuur. Bovendien werden de initiële begrotingen van de agentschappen met rechtspersoonlijkheid in het decreet opgenomen of toegevoegd als bijlage, al naargelang het regime van de wet van 16 maart 1954 (type A of B) dat door het betrokken agentschap wordt gevolgd.
De begroting 2008, en ook die voor 2009, werden volledig opgesteld, conform de nieuwe structuur.

Met redenen omklede motie van 15 december 2005 van mevrouw Veerle Heeren en de heren Gilbert Van Baelen, Ludo Sannen, Joris Vandenbroucke en Jan Peumans –tot besluit van de op 13 december 2005 1° door mevrouw Linda Vissers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het onderzoek van de Vlaamse Regering betreffende de klacht vaneen ontslagen personeelslid van de Limburgse Reconversiemaatschappij met betrekking tot al dan niet vermeende normvervaging bij bepaalde bestuurders;
2° door de heer Rudi Daems in commissie gehouden interpellatie tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over mogelijke onregelmatigheden bij de Limburgse Reconversiemaatschappij;
3° door de heer Jan Peumans in commissie gehouden interpellatie tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over mogelijke onregelmatigheden bij de Limburgse Reconversiemaatschappij

In deze motie werd de Vlaamse Regering gevraagd:
1° jaarlijks een evaluatierapport van de activiteiten van de LRM aan het Vlaams Parlement over te maken;
2° al dan niet maatregelen te nemen afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek of het strafrechtelijk onderzoek;
3° toe te zien op de continuïteit van het dagelijks bestuur, tijdelijk uitgeoefend door de raad van bestuur;
4° de werking van de maatschappij op basis van de gevoerde onderzoeken te evalueren en bij te sturen.

Antwoord: De Commissie Financiën en Begroting heeft omstandig rapportering gekregen, ik verwijs hierbij naar de vergadering van 11 maart 2008 waarin ik de voortgang van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de LRM en de rol van Lisom heb geschetst. Ik verwijs verder naar mijn beleidsbrief 2009, waaruit blijkt dat LRM de corporate governances codes heeft onderschreven.

Met redenen omklede motie van 19 oktober 2005 van mevrouw Annick De Ridder en de heren Joris Vandenbroucke, Jan Peumans, Frans Peeters en Ludwig Caluwé tot besluit van de op 4 oktober 2005 door de heer Jan Penris en mevrouw Annick De Ridder in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, respectievelijk over de snelle invoering van een wegenvignet in Wallonië en het Vlaamse antwoord hierop, en over de invoering van een wegenvignet

De Vlaamse Regering werd gevraagd:
1° het formele overleg met de andere gewesten op korte termijn op te starten;
2° de bevindingen van het brede maatschappelijk debat en van de slotconferentie op 14 december 2005 onverkort ter beschikking te stellen van het Vlaams Parlement;
3° rekening houdende met onder meer de conclusies van het rapport Quickscan Wegenvignet en met inachtneming van de conclusies van de slotconferentie de beleidsopties, opgenomen in het Vlaamse regeerakkoord, onverwijld te implementeren.

Antwoord: Zoals bekend, bleek de combinatie van de verschillende rand-factoren het onmogelijk te maken, om dit wegenvignet thans in te voeren. De werkzaamheden daaromtrent zijn gestaakt. Niettemin zal in mijn beleidsbrief 2009 worden gerapporteerd over het project kilometerheffing, waarbij we ook gesprekken willen aanknopen met Wallonië en het Brusselse Gewest.

Met redenen omklede motie van 20 april 2005 van de heren Johan Sauwens, Ludo Sannen, Hugo Philtjens en Jan Peumans tot besluit van de op 19 april 2005 door de heer Johan Sauwens in commissie gehouden interpellatie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de cofinanciering van Limburgse EFRO en ESF-projecten

Het Vlaams Parlement verzocht de Vlaamse Regering:
1° spoedig een oplossing te zoeken voor de cofinanciering van de goedgekeurde projecten;
2° daartoe een structurele oplossing te bieden bij de komende begroting, door het opnemen van één begrotingsartikel waaruit multifunctionele projecten van diverse aard kunnen worden gefinancierd;
3° daarbij voldoende middelen uit te trekken om het Vlaamse aandeel in de financiering van de betrokken projecten te kunnen honoreren, rekening houdend met de bedragen voor ingediende en nog in te dienen projecten, die in het kader van beide programma's nog moeten worden goedgekeurd;
4° de middelen die de Limburgse Reconversiemaatschappij LRM heeft geprefinancierd, zo spoedig mogelijk terug te betalen.

Antwoord: Aan het Vlaams Parlement wordt, voor wat de structurele financiering betreft, ter goedkeuring, een krediet voorgelegd van 5 miljoen euro via de begroting 2009 (kredietvoorstel cofinanciering van multifunctionele projecten).

Met redenen omklede motie van 16 februari 2005 van de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heren Ludo Sannen en Jan Peumans tot besluit van de op 16 februari 2005 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Financiën en Begroting.

De Vlaamse Regering wordt hiermee verzocht:
1° een stabiel en orthodox begrotingsbeleid op lange termijn te voeren, overeenkomstig de bovenvermelde aandachtspunten, zijnde:
a) de strengste HRF-norm blijven volgen;
b) de verstrengde norm enkel aanhouden mits wordt voldaan aan de voorwaarden van de Vlaamse Regering;
c) het traject van schuldafbouw voortzetten;
d) de impliciete schuld afbouwen en monitoren;
e) de 'toekomstnorm' verder uitbouwen;
f) een meerjarenbegroting indienen bij de begrotingsaanpassing 2005;
2° een extra 'tool' te ontwikkelen voor een betere boekhoudkundige voortgangsbewaking van het ESR-begrotingsresultaat van de VOI's;
3° een fiscaal beleid te voeren dat gericht is op de bovenvermelde beleidsdoelstellingen, zijnde:
a) de werkloosheidsval bestrijden en de activiteitsgraad verhogen;
b) onroerende eigendomsverwerving stimuleren, voornamelijk voor jonge gezinnen;
c) de 'fiscal compliance' verbeteren;
d) de successierechten humaniseren;
4° een overname van de inning in eigen beheer van de gewestbelastingen voor te bereiden, afgestemd op de hervorming ingevolge BBB, en daarvoor ten gepaste tijde de nodige voorstellen te doen.

Antwoord: Mijn beleidsbrief 2009 illustreert de wijze waarop deze vraagstellingen werden bewaakt en nagenoeg allen tot voltooiing zijn gebracht.